

ციბეხანი

№ 23 / 22 - 28 მარტი / 2010

„იგადი“ თქვენი კეთილდღეობისათვის **გვ. 16**

ცხინვალის რეაქცია: როცა ომში ვიყავით **გვ. 20**

მოდელირებული ომის ქრონიკა **გვ. 24**

ავვისტოს ომი საქართველომ დაიწყო **გვ. 28**

ჯანსაღი ბიზნესგარემო საქართველოში – მითი თუ რეალობა? **გვ. 12**

რეპორტაჟი: დევნილები სტიქიას ებრძვიან **გვ. 13**

აივ „ჩვენი ხმა გიგი უბულავას“ **გვ. 30**

ოპოზიცია „ხალხის ლიდერის“ არჩევანს ელის **გვ. 33**

ISSN 1987-7528

ფასი 2.80 ლარი

გეგია ფსკერზე

ფოკუსი
გვ. 16 - 27

თელავი, ყვარელი, ლაგოდეხი

FM 105.5

გორი, ქარელი, საშური

FM 103.0

ზესტაფონი, ქუთაისი, სამტრედია

FM 104.5

ურეკი, ქობულეთი, ბათუმი

FM 101.0

ფოთი, სენაკი, ზუგდიდი

FM 101.9

ფოტო: თემო პარაჩხაძე

■ ფტია „იმედთან“ „მიტირებული ქრონიკის“ შემდეგ, თბილისი, 13 მარტი 2010

წიგნარი:

- 02 რედაქტორი
- 04 მოკლედ
- 06 ვრცლად
- 08 **ორი აზრი**
რას შეცვლის არველაძის გადადგომა?
თინა ხიდაშელი v.s. ეკა კვესიტაძე
- 10 **თვალსაზრისი**
შიშისა და განხეთქილების გამოწვევა საქართველოს ინტერესებს არ ემსახურება *მარკ მალენი*
- 12 **მიმოხილვა**
ჯანსაღი ბიზნესგარემო საქართველოში – მითი თუ რეალობა?
რეპორტაჟი
- 13 დევნილები სტიქიას ებრძვიან
ფოკუსი – მედია
- 16 „იმედი“ თქვენი კეთილდღეობისათვის

- 19 **პანიკა მოსახლეობაში**
მასობრივი შოკი
- 20 **ცხინვალის რეაქცია**
როცა ომში ვიყავით
- 22 **ინტერვიუ გიორგი არველაძესთან**
ზღვარი ანალიზსა და პროპაგანდას შორის არ არსებობს
- 24 **მოდელირებული ომის ქრონიკა**
მოქალაქეები V.S. ქვეშევრდომები
- 27 **თვალსაზრისი**
სად არის კარგი პრესა, როცა ის ასე გვჭირდება?
მარტინ ნოტონი
საუბრები ლიბერალიზმზე
- 28 აგვისტოს ომი საქართველომ დაიწყო
პოლიტიკა
- 30 აიპ „ჩვენი ხმა გიგი უგულავას“

- 33 **ოპოზიცია**
ოპოზიცია „ხალხის ლიდერის“ არჩევანს ელის
ჟურნალისტური გამოძიება
- 36 წართმეული სიღნაღი
ადამიანის უფლებები და სამართალი
- 39 ადეკვატური შეფასება
საზოგადოება
- 42 ინიციალები ბავშვების ნაცვლად
- 45 **ჯანდაცვა**
ულიმიტო გრანტი კიბოს წინააღმდეგ
- 47 **ძაღლების უფლებები**
ცრუ თავშესაფარი
კულტურა
- 49 „მოითხოვეთ კარგი წიგნები და მიიღებთ მათ“
- 50 პიერ სარკოზი „პიპ-პოპის პრინცი“
- 51 ყველაფერი დედამისის შესახებ

- ქალაქში მოხეტიალე კაცის ჩანაწერები**
- 48 სამარშრუტო სექსი

ბარეკანაჟი:

მედია ფსკერზე
ილუსტრაცია: თათია ნადარეიშვილი

ჟურნალი „ლიბერალი“ გამოიცემა ფონდი „ლია საზოგადოება - საქართველოს“ მხარდაჭერით.

მოქალაქეები V.S. ქვეშევრდომები
(ნანწყვეტი სტატიიდან)

პოლიტოლოგიაში არსებობს ტერმინი – იმიტირებული დემოკრატია. ეს მმართველობა არც დემოკრატიაა და არც სრული ავტორიტარიზმი. ამ სისტემაში არსებობენ „მოქალაქეებიც“ და „ქვეშევრდომებიც“, სისტემაც იმად ჩამოყალიბდება, რომელი ჯგუფიც საბოლოოდ გადაძლევს.

არველაძეს და ნამალაშვილს არ უარუყვიათ, რომ მათ შორის სატელეფონო საუბარი შედგა; პრეზიდენტი არ გვიხსენებიაო, – თქვეს. თუმცა „ქვეშევრდომი“ შორს წავიდა და თქვა: არსებობს სპეციალური პროგრამა, რომლის მეშვეობით და 33 ბგერის საშუალებით, ნებისმიერი პირის ხმის მიმსგავსება და ჩანერა შეიძლება; აქედან გამომდინარე, ეჭვი მაქვს, სატელეფონო საუბრები ფალსიფიცირებულიაო.

ქვეყნის უსაფრთხოება, რომლის ვითომდა გადასარჩენადაც იყო მოწოდებული „მოდელირებული ქრონიკა“, მოქალაქეების კონსოლიდაციით იწყება. 1920 წელს ქვეყანა „ბოლშევიკებად“ და „მენშევიკებად“ გაიყო, გამსახურდიას დროს „ზვიადისტებად“ და „დემოკრატებად“. თვალსაჩინოა ეს გაყოფა დღესაც:

„მოქალაქეს“ მიაჩნია, რომ ქვეყანა არადემოკრატიულია. მას პასუხობენ: რა დროს დემოკრატიაა, როცა ტერიტორიული მთლიანობა გვაქვს აღსადგენი?! მედია არ არის თავისუფალი – აბა, „მაესტრო“ და „კავკასია“ რა არის?! არჩევნები გაყალბდა – ჩვენი პრეზიდენტი უალ-

ტერნატივოა! 7 ნოემბერს ხელისუფლება ძალის გადამეტებით საკუთარ მოსახლეობას სასტიკად გაუსწორდა – 7 ნოემბერს სახელმწიფოებრიობა გადარჩა! ომი წავაგეთ – ომი მოვიგეთ, რადგან დამოუკიდებლობა შევინარჩუნეთ; მერე რა, რომ ორი რაიონი დაეკარგეთ?! სასამართლო არ არის თავისუფალი – ამას კრიმინალები ამბობენ, იმიტომ რომ ფულით საქმეებს ვეღარ აკეთებენ! კერძო საკუთრება დაცული არ არის – განა შეგრჩებოდათ?! რატომ ვერ მივიღეთ ნატო-ს ბუქარესტის სამიტზე „მაპი“? – „მაპზე“ უკეთესი მივიღეთ! რატომ არ გავრცელდა ნულოვანი ტოლერანტობა გირგვლიანის, რობაქიძის, ვაზაგაშვილის და სხვათა მკვლელებზე? – პასუხი არ არის.

დღეს ქვეყანა ამ ნიშნითაც გაიყო და ყველა მოვლენას „ქვეშევრდომები“ იმის მიხედვით აფასებენ, მოეწონება, თუ არ მოეწონება მათი პოზიცია ხელისუფლების მეთაურს. „მოქალაქეებს“ აყვედრიან, – „იმიტირებულმა ქრონიკამ“ როგორ შეგაშინათო. ბუნებრივია, რადგან „ქვეშევრდომს“ ღირსებას ვერავინ შეუღალახავს, მათ ის მაშინ დათმეს, როცა არჩევანი გააკეთეს. ამიტომ, „მოქალაქეების“ აღშფოთება „ქვეშევრდომებს“ ძალიან აღიზიანებთ.

**ბესო კურტანიძე,
ჟურნალისტური გამოძიების
განყოფილების რედაქტორი**

რედაქტორები: მთავარი რედაქტორი შორენა შავერდაშვილი / აღმასრულებელი რედაქტორი ნინო ჯაფარიძე / პოლიტიკა და საერთაშორისო ამბები სოფო ქაავა / კავკასია და კონფლიქტები სოფო ბუკია / ჟურნალისტური გამოძიება ბესო კურტანიძე / საზოგადოება თამარ ბაბუაძე / ადამიანის უფლებები და სამართალი ნინო ბუქიშვილი / ახალი ამბები ნათია ახალაშვილი
რედაქციის ფოტორედაქტორი ლევან ხერხეულიძე / გრაფიკული დიზაინი თორნიკე ლორთქიფანიძე / რედაქტორ-სტილისტი ნინო სვანიძე / კორექტორი ნინო საითიძე
გამომცემლობა: პროექტის მენეჯერი ქეთი ბაბუნაშვილი / პროექტის მენეჯერის ასისტენტი ლელა შუბიტიძე / რეკლამის და გაყიდვების დირექტორი შალვა ჩუბინიძე / დისტრიბუტორი ზვიად შენგელაია
გამომცემლობა: შპს „ლიბერალი“. მისამართი: თბილისი 0162, ფალიაშვილის ქ. 108. ტელ.: (995 32) 232235, 233731, 912326. ელ-ფოსტა: info@liberali.ge
სსკპ ბაიბუცაძე: „ცხელი შოკოლადი“, „ცხელი შოკოლადი – ლიტერატურა“, „პიზნესი: ადამიანები, მეთოდები, სტრატეგიები“.
„ლიბერალის“ საავტორო უფლებები დაცულია.
ჟურნალში გამოქვეყნებული მასალების ნაწილობრივი და/ან მთლიანი გამოყენება რედაქციის თანხმობის გარეშე აკრძალულია.
ბმწმპ: სტამბა „ფავორიტი“. მისამართი: თბილისი, ჩუბინაშვილის ქ. 50. ტელ.: (995 32) 95 19 52. www.phfavorite.ge
გამოდის კვირას ერთხელ, ყოველ ორშაბათს. პირველი ნომერი გამოცემულია 2009 წლის მაისში. რეკომენდებული საცალო ფასი 2,80 ლარი.
www.liberali.ge

caravan

ლიტ-სადამოაზიური კარავი

სიასლე

13-დან 16 საათამდე
4 განსხვავებული
პიზენს ლენს მენიუ
ფასი: 15,99 ლარი

საუკეთესო ადგილი: განტვირთვისთვის,
ლიტ-სადამოაზიურებისთვის, კორკორატიული
შეკრებებისთვის.

სამზარეულო: აზიურ-ევროპული

ადგილების რაოდენობა: 90

მისამართი: ა.ფურცელაძის №10

ტელ: 996691/874880378

ახალი ბაქსახალი თუჩათში ტრანსპორტად ბაქსახალის

1 მაისიდან თურქეთის ტერიტორიის გავლით საქართველოში მომავალი დაბურული ძარის მქონე ყველა ავტოსატრანსპორტო საშუალება ახალ გადასახადს გადაიხდის: დატვირთული – 1200 ევროს, ცარიელი – 600-ს. თურქეთის ტრანსპორტის მინისტრის განკარგულებით, ტრანზიტული გავლისთვის დაწესებული საფასურის გადახდას დაექვემდებარება დროებითი ან უცხოური საწარმოების, დაბურული ძარის მქონე ყველა ავტოსატრანსპორტო საშუალება, რომლითაც ტვირთის გადატანა შესაძლებელია, განურჩევლად ნონისა, მათ შორის – სავარძლებისა და მიწების არმქონე მიკროავტობუსებიც.

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროში ამ საკითხთან დაკავშირებით განმარტებაც

გაკეთდა, რომ ამ გადაწყვეტილების გამო, მნიშვნელოვანი პრობლემები შეექმნათ საქართველოს მოქალაქეებს. „იმის გათვალისწინებით, რომ აღნიშნულის თაობაზე დროულად არ იყო ინფორმირებული ქართული მხარე, თურქეთის ტრანსპორტის სამინისტრომ, გამონაკლისის სახით, 2010 წლის 1 მაისამდე საქართველოს მოქალაქეები ტრანზიტული გავლის გადასახადისგან გაათავისუფლა“, – განმარტა სამინისტროს საკონსულტაციო დეპარტამენტის დირექტორმა გიორგი ტაბატაძემ.

თურქული მხარე სატრანზიტო გადასახადის დაწესების მიზეზად ასახელებს მიკროავტობუსის ტიპის გადაკეთებული ავტოსატრანსპორტო ტვირთების გადაზიდვის ნაკადის მნიშვნელოვან ზრდას.

თვითმმართველობის აჩვენების თაჩილი ბანისაზღვრა

საქართველოს საარჩევნო კოდექსის 129 13 პრიმა მუხლის მიხედვით, 2010 წლის ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნების თარიღად 30 მაისი განისაზღვრა. „ეს გაკეთდა იმისთვის, რომ ყველა პოლიტიკურ ძალას, პირველ ყოვლისა ოპოზიციურ პარტიებს, საარჩევნო კამპანიის სწორად დაგეგმვის საშუალება ჰქონდეთ“, – განაცხადა პარლამენტის თავმჯდომარე დავით ბაქრაძემ.

არჩევნების ჩატარების ბრძანება პრეზიდენტმა უნდა გამოსცეს, რაც 31 მარტამდე უნდა მოხდეს. ცესკოს თავმჯდომარის თქმით, ამის შემდეგ

დაიწყება კანდიდატების რეგისტრაცია. მერობის კანდიდატებს საარჩევნო კამპანიის დაწყება დარეგისტრირების შემდეგ შეუძლიათ, 29 მაისს კი უნდა დაასრულონ.

საკანონმდებლო ცვლილების თანახმად, საინიციატივო ჯგუფს მერობის კანდიდატის ნარდგენის უფლება არ აქვს.

პარლამენტის თავმჯდომარე აცხადებს, რომ თვითმმართველობის არჩევნებს საერთაშორისო დამკვირვებელთა „ძალიან დიდი ოდენობა“ დაესწრება.

ვახიშის ბაქსახალის მოხუხი ჯანმრთელობა

17 მარტს ტუბერკულოზისა და ფილტვის დაავადებათა ეროვნული ცენტრში გეგუთის მე-8 სასჯელალსრულების დაწესებულების პატიმარი ნადიმ ცეცხლაძე გარდაიცვალა, რომელიც ამ ცენტრში 11 თებერვალს, უმძიმეს მდგომარეობაში გადაიყვანეს.

ნადიმ ცეცხლაძეს სამხედრო სავალდებულო სამსახურის თვითნებურად თავის არიდებისთვის 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა ჰქონდა მისჯილი. სახალხო დამცველის აპარატის თანამშრომლები ნადიმ ცეცხლაძის მდგომარეობას 5 მარტიდან ადევნებდნენ თვალს და მიაჩნიათ, რომ გეგუთის №8 დაწესებულებაში ყოფნისას მას დროულად არ დაესვა ღიაგნოზი და არ დაენიშნა მკურნალობა. არასამთავრობო ორგანიზაციის „ყოფილი პოლიტპატიმრები ადამიანის უფლებებისთვის“ ხელმძღვანელი ნანა კაკაბაძე ამბობს, რომ ნადიმ ცეცხლაძეს გეგუთის მე-8 სასჯელალსრულების დაწესებულებაში აწამებდნენ. გარდაცვლილ პატიმარს სხეულზე მართლაც აღენიშნება წყლულები და ჭრილობები. თუმცა, დამოუკიდებელი ექსპერტის თქმით, ეს, შესაძლოა, დაავადებასაც გამოუწვია. გარდაცვლილის ოჯახის მოთხოვნით, ცეცხლაძის ცხედრის ექსპერტიზაში, სახელმწიფო ექსპერტებთან ერთად, ჩართულია დამოუკიდებელი სასამართლო ექსპერტიზის ცენტრი „ვექტორიც“.

"ჰეხითი" ღიჯანზიის მოჰოჰეზას, Ⴢ ნეიჯ, ჰჰეღეოღე სიღოზს

რადიო „ჰერეთის“ დირექტორი რამაზ სამხარაღე საერთაშორისო ორღანზაციებს, მედიის ნარმომადღენლებს და სახალხო დამცველს ლიცენზიის მისაღებად დაზმარებზას სთხოვს.

„ჰერეთი“, უკვე ორი წელია, ამოდ ცდილობს თბილისში მაუნეებლობისათვის ლიცენზიის მოჰოვებზას. კომუნზკაციების ეროვნულ კომისიამი აცხადებენ, რომ ლიცენზიის გასაცემად სპეციალური საზოგადოებრივი კვლევის ჩატარებზაა საჭირო.

მაუნეებლობის შესახებ საქართველოს კანონის თანახმად, კომუნკაციების კომისიამ ორ წელიწადში ერთხელ საზოგადოებრივი აზრის კვლევა უნდა ჩატაროს, რითაც უნდა დაადგინოს, თუ რა ტიპის სატელევიზიო და რადიო პროდუქტზეა საზოგადოებზამი მოთხოვნა და სამაუნეებლო ლიცენზიებიც საზოგადოების აზრის გათვალისწინებით გასცეს. თუმცა, კომისიას ასეთი კვლევა 2004 წლის შემდეგ არ ჩაუტარებზა. საზოგადოებრივ-პოლიტიკური რადიო „ჰერეთი“ კი, ვიდრე თბილისის აუდიტორიას მიანვდენდეს ზმას, კახეთის რეგიონსა და დასავლეთი აზერბაიჯანის ტერიტორიზზე მაუნეებლობს.

კომუნკაციების კომისიამი ექვსი წლის მანძილზე კვლევის არჩატარებზას ობიექტური მიზეზებით სსნიან. 2006 წელს კომისიამ კვლევა იმის გამო ვერ ჩატარა, რომ კომუნკაციების კომისიას დროებითი თავმჯდომარე ჰყავდა. 2008 წელს კი საზოგადოებრივი აზრის კვლევა რუსეთ-საქართველოს ომამდე რამდენიმე დღით ადრე დასრულდა. „ომის შემდეგ იმდენად შეიცვალა საზოგადოების განწყობა, რომ კომისიამ კვლევის შედეგები ბათილად ცნო და ხელახალი კვლევის ჩატარებზა გადაწყდა“, – განმარტავს კომუნკაციების კომისიის საზოგადოებზასთან ურთიერთობის სამსახურის უფროსი ხატია ყურამელი. მისი თქმით, კვლევა ამჟამად მიმდინარეობს და, სავარაუდოდ, მისისთვის დასრულდება.

ჩისხჰეზი

100 მილიონი ევროს ოდენობის სესხს გამოყოფს EBRD თბილისის ახალი შემოვლთი სარკინიგზო ხაზის პროექტის დასაფინანსებლად.

11,5 მილიარდი აშშ დოლარია საჭირო მინისძვრის შედეგად დანგრეული კუნძულ ჰაიტის აღსადგენად.

22 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის ბონუსი მიიღო Apple-ის მთავარმა ოპერაციულმა დირექტორმა ტიმოთი ჰუკმა აღმასრულებელი დირექტორის მოვალეობის შესრულებისთვის.

37 მილიონი ლარის საბაჟო გადასახადი გადაუგადა შემოსავლების სამსახურმა „ოქროს სიის“ ნევრ 30 კომპანიას.

სისბაზეზი

„აუცილებელია ბოლომდე იქნას მიყვანილი ყველა დემოკრატიული რეფორმა, მათ შორის, მედიის თავისუფლების პატივისცემის ჩათვლით. ეს შეეხება ასევე მოახლოებულ ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებს. ვფიქრობ, ეს აუცილებელია ევროკავშირსა და საქართველოს შორის უფრო მჭიდრო კავშირურთიერთობისათვის“.

ყოზე მანუელ ბაროზო
17 მარტი, ბრიუსელი

„ამის გამო [მოდელირებული „ქრონიკის“] სერიოზული პრობლემები არავის შეექმნება – პასუხი არავის მოეთხოვება? ჩემი აზრით, სწორედ ეს არის ყველაზე შეურაცხმყოფელი გარემოება, ვინაიდან საქმე დემოკრატიით ბოროტად სარგებლობასთან გვაქვს... რა ეგონათ, რას აკეთებდნენ – ხუმრობდნენ? ადამიანებს პოლიტიკურად ანათლებდნენ? ეს ფილმი თუ წარსულში მომხდარ მოვლენებს უკავშირდებოდა, უნდა გვახსოვდეს, რომ დასავლეთში – ბრიტანეთში – ბევრი მიიჩნევს, რომ საქართველო ძალიან უპასუხისმგებლოდ მოიქცა და რუსეთთან ომი მან გამოიწვია“.

ბობ ფერგიუსონი – ლონდონის უნივერსიტეტის ლექტორი, მედიის საკითხების ანალიტიკოსი
17 მარტი, რადიო „თავისუფლება“

„მე არ მგონია, რომ ამ სახის გადაცემები [მოდელირებული „ქრონიკა“] – თუნდაც მითითებული ყოფილიყო, რომ ის გამოგონილია, ამ კონკრეტულ მომენტში საქართველოს წინაშე არსებულ რეალურ საფრთხეებთან და პრობლემებთან გამკლავების ხელისშემწყობი იყოს“.

ჯონ ბასი
14 მარტი, გადაცემა „აქცენტები“

საეჭვო ბამოძიება

ალტერნატიული ექსპერტიზა „დიდების მემორიალის“ სასამართლო გამოძიებას ეჭვქვეშ აყენებს.

ნინო გოგუა

აფეთქებული „დიდების მემორიალი“, ქუთაისი, დეკემბერი 2009

ქუთაისში „დიდების მემორიალის“ აფეთქებისას მომხდარ ტრაგედიაში ბრალდებულები, ერთი თვეა, ქუთაისის ციხეში იხდებიან სასჯელს. „საქვეთქმრენვის“ სამ თანამშრომელს – ავთანდილ დარსაველიძეს, ელგუჯა გადაბაძეს და თენგიზ დარახველიძეს სასამართლომ აფეთქების დროს უსაფრთხოების წესების დარღვევაში დასდო ბრალი და 2-დან 4 წლამდე პატიმრობა მიუსაჯა. სასამართლო ექსპერტიზის დასკვნით, აფეთქებლებმა საჭიროზე თითქმის ორჯერ მეტი ასაფეთქებელი ნივთიერება გამოიყენეს. უსაფრთხო პერიმეტრიც არა – 300, არამედ 600 მეტრით უნდა განსაზღვრულიყო.

იმის გამო, რომ მომხდარი უბედური შემთხვევა მძიმე კატეგორიის დანაშაულს არ განეკუთვნება (არაგანზრახ ჩადენილი დანაშაული) და სამივე მსჯავრდებული 60 წელსაა გადაცილებული, პროკურატურა მათთან საპროცესო შეთანხმების გაფორმებაზე თანახმა იყო. ამისთვის „საქვეთქმრენვის“ თანამშრომლების აღიარებითი ჩვენება იქნებოდა საკმარისი. გირაოს თანხის გადახდის სანაცვლოდ, ციხეში რამდენიმე წლის გატარებას აარიდებდნენ თავს, მაგრამ დარსაველიძემ, გადაბაძემ და დარახველიძემ თავი დამნაშავედ არ ცნეს.

შვიდი სასამართლო პროცესის განმავლობაში მოსამართლემ ადვოკატების არც ერთი შუამდგომლობა არ დააკმაყოფილა. მსჯავრდებულების პოზიციის დადასტურების საშუალება ადვოკატებს – მარინა სვანიძეს და თემურ გვიშიანს მხოლოდ ახლა – სასამართლო პროცესების დასრულებიდან ერთი თვის შემდეგ

მიეცათ, მას შემდეგ, რაც ჩატარებული ალტერნატიული ექსპერტიზის შედეგები დაიდო. ეს ექსპერტიზა დაზარალებულების ადვოკატებმა კავშირ „სამთო ტექნოლოგიებს“ შეუკვეთეს.

„გამოყენებული ფეთქებადი ნივთიერების რაოდენობა შეესაბამება მემორიალის აფეთქებით დაშლის აუცილებელ მოთხოვნას. მემორიალის აფეთქებისას განსაზღვრული სამიზი ზონის რადიუსი – 300მ აკმაყოფილებს საამფეთქებლო სამუშაოების უსაფრთხოების წესების მოთხოვნებს“, – ვკითხულობთ კავშირ „სამთო ტექნოლოგიების“ ფეთქებადი მასალების სფეროში ექსპერტების – ს.ხომერიკისა და ნ.კუკულაძის დასკვნაში. ექსპერტები ადასტურებენ, რომ კომპანიამ მემორიალის ასაფეთქებლად 289,700 კგ ასაფეთქებელი ნივთიერება „მაგნუმი 365“ დახარჯა. თუმცა, ამავე დროს, დასკვნაში აღნიშნულია, რომ ასაფეთქებელი ნივთიერების ეს რაოდენობა 19 დეკემბერს სრულად არ გამოიყენებიათ, და ის სხვადასხვა დროს მომხდარ ხუთ აფეთქებაზე გადანაწილდა.

19 დეკემბრამდე „დიდების მემორიალზე“ რამდენიმე პატარა აფეთქების ფაქტებს გამოძიების მიერ დაკითხული ყველა ქუთაისელი ადასტურებს, მაგრამ მოსამართლეს სასამართლო პროცესზე ეს გარემოება არ გაუთვალისწინებია.

იმის დასამტკიცებლად, რომ აფეთქებლებმა საჭიროზე მეტი ასაფეთქებელი ნივთიერება გამოიყენეს, პროკურატურას მემორიალიდან 357 მეტრში ნაპოვნი ბეტონის ნატეხი მოჰყავს. ხომერიკისა და კუკულაძის ექსპერტიზის დასკვნის

შედეგად კი, შესაბამის გამოთვლებზე დაყრდნობით, ნატეხების გატყორცვის რადიუსი 290-315 მეტრი უნდა ყოფილიყო. „არავინ იკვლევს, როგორ მოხვდა ის ქვა 357 მეტრში? ან არის კი მემორიალის ნატეხი? შესაძლოა, ვიღაცამ აიღო ქვა და დადო იმ სიშორეზე – ეს ეჭვი არანაირი მტკიცებულებით არავის არ გამოურიცხავს“, – ამბობს მსჯავრდებულების ადვოკატი მარინა სვანიძე.

დედა-შვილი ჯინჭარაძეების სიკვდილი მემორიალიდან 273 მეტრში დაცემულ ნატეხს მოჰყვა. სასამართლო გამოძიებას არ გაუთვალისწინებია არც „საქმილ-სადენმშენის“ (რომელმაც მოგვიანებით უშუალოდ აფეთქებისთვის იქირავა „საქვეთქმრენვი“) დირექტორ ავთანდილ ლომთაძესა და ქუთაისის მერის მოვალეობის შემსრულებელ ზაზა ნუცუბიძეს შორის 17 დეკემბერს დადებული ხელშეკრულება, რომლის მიხედვითაც, 300 მეტრის რადიუსიდან მოსახლეობის ევაკუაციაზე პასუხისმგებლობას ქუთაისის მერია იღებს.

„სამთო ტექნოლოგიების“ ექსპერტებმა თავიანთი გამოთვლები წინასწარი გამოძიების მასალებზე დაყრდნობით გააკეთეს – კომპანიის მიერ წარდგენილი ჩანაწერებისა და შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმების ანალიზის შედეგად. იმავე მასალებზე დაყრდნობით მიუსაჯა მოსამართლემ ბრალდებულებს პატიმრობა.

ადვოკატებს ალტერნატიული გამოძიების ჩატარება ჯერ კიდევ დეკემბერში უნდოდათ. „საქვეთქმრენვის“ თანამშრომლებმა პროკურატურას წინასწარი გამოძიების მასალების გაცნობა დეკემბერშივე სთხოვეს, თუმცა – უშედეგოდ.

განაჩენის დადგომიდან ერთი თვის შემდეგ ადვოკატებმა – მარინა სვანიძემ და თემურ გვიშიანმა სწორედ ალტერნატიული ექსპერტიზის შედეგების საფუძველზე მოამზადეს სარჩელი და 19 მარტს სააპელაციო სასამართლოში შეიტანეს.

ამ დროისთვის მსჯავრდებულები სისხლის სამართლის კოდექსის 240-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულით იხდებიან სასჯელს – სამთო სამშენებლო სამუშაოებისას არაგანზრახ მკვლელობის ბრალით.

თინა ხიდაშელი

„რესპუბლიკური პარტიის“ ლიდერი

საზოგადოებაში, სადაც ჯერ კიდევ აგვისტოს ომის განცდები და შიში არ განელებულა, ასეთი სიუჟეტის გაკეთება საკუთარი ხალხის დაცინვაა. არ შეიძლება ადამიანებს მსგავსი ექსპერიმენტები მოუწყო. რთულია, ინტელექტუალური ახსნა მოუძებნო ფაქტს, რომელიც უშუალოდ პრეზიდენტის ლამის კომმარების ეკრანიზაციას ჰგავდა. სხვათა შორის, ამ სიუჟეტში პუტინი არსად არ იყო ნახსენები, რაც ასევე პრეზიდენტის შიშზე მიუთითებს. მეორე მხრივ კი, ეს იყო პოლიტიკური ბრძოლა ჩვენ წინააღმდეგ. წინასწარ თქვეს, რომ არჩევნები გაყალბდება და ამის შემდეგ თუ ვინმე გარეთ გამოსვლას გაბედავს, რუსეთის მხარდამჭერად ჩაითვლება.

13 მარტი, ვფიქრობ, მიწისძვრა იყო ქართულ პოლიტიკურ ცხოვრებაში. ამ ფაქტმა ქართველ საზოგადოებას, რომელსაც შეიძლება დაავინყდა, ან შეეგუა, ან უარესის მოლოდინი არ ჰქონდა, ის რეალობა შეახსენა, რომელშიც ცხოვრება გვიწევს. ამან შეიძლება აბსოლუტურად დამანგრეველი და გამოუსწორებელი შედეგები მოიტანოს ქვეყნისთვის, თუ უპასუხოდ დარჩება და ადეკვატური რეაგირება არ მოჰყვება.

ეს იყო პირველი შემთხვევა, როდესაც „ნაციონალური მოძრაობის“ წევრები ღიად დაუპირისპირდნენ ერთმანეთს. ერთმა ნაწილმა იცოდა სიუჟეტის შესახებ და ამბობდა, რომ დიდი არაფერი მომხდარა, მეორე ნაწილი კი აღშფოთებული და შოკირებული იყო ამ მოვლენით. ისინი მოითხოვდნენ არველაძის პასუხისმგებლობის საკითხის დაყენებას. ამ დაპირისპირებას იმ ფარული სატელეფონო ჩანაწერის გამოქვეყნებაც ადასტურებს, რასაც ჩვეულებრივი მოქალაქე ვერ გააკეთებდა. ის ვილაცამ შიგნიდან გამოაქვეყნა. თუმცა, არველაძის გადადგომა ვერც შიდა პოლიტიკაში შეცვლის რამეს.

ფორმალურად მაინც, დამოუკიდებელი ტელევიზიის მიმართ (საერთაშორისო პრესაში „იმედი“ ყველგან სახელისუფლებო არხად არის მოხსენიებული) სანქციების გატარება არ არის საჭირო. თუმცა, უნდა გადადგეს არხის დირექტორი, რომელსაც პასუხისმგებლობა აკისრია არამარტო ხალხის, ასევე „იმედის“ ჟურნალისტების წინაშეც. არველაძემ ამ სიუჟეტით დაარღვია ჟურნალისტიკაში არსებული ყველა წესი – საზოგადოებას მიაწოდო ინფორმაცია, ასახო სინამდვილე და მაყურებელს საკუთარი მოსაზრება თავს არ მოახვიო.

ის ვალდებულია, პასუხი აგოს ქმედებაზე, რომელსაც ქართული და მსოფლიო საზოგადოების მხრიდან ასეთი რეაგირება მოჰყვა. მთელმა მსოფლიომ დაგვცინა, გაგაკრიტიკა და დაგვგმო ამ ფაქტის გამო. აქ კონკრეტული ჟურნალისტის პრესტიჟზე არ არის საუბარი. საქმე ეხება საერთაშორისო ასპარეზზე საქართველოს პრესტიჟს, რომელიც დღითი დღე ეცემა, ამ მოვლენამ კი ჩვენს ქვეყანას განსაკუთრებული ზიანი მიაყენა.

ხანა შესვლის ბადა...

მან ბოდიში უნდა მოიხადოს და წავიდეს, ოღონდ არა ისე, როგორც მოიხადა, – ბოდიში, პანიკაში რომ ჩაგაგდეთ, მაგრამ პრინციპში კარგი რამე გავაკეთო.

გიორგი არველაძის გადადგომა მხოლოდ მორალურ-ზნეობრივი ჟესტი იქნება საზოგადოების წინაშე, და არა – ცვლილება ტელეკომპანია „იმედი“-ს. სახელებისა და გვარების ცვლილებას მნიშვნელობა არ აქვს, ვიდრე ტელეკომპანია გიგი უგულავას კონტროლის ქვეშ და ისევ ხელისუფლების რუპორად რჩება. სხვა ტელევიზიების ხელმძღვანელების, თუნდაც „რუსთავი 2“-ის და „პირველი არხის“ დირექტორების შეცვლამ დაგვანახა, რომ პრობლემა სახელმწიფოს მხრიდან ზენოლა და არა კონკრეტული პიროვნებები. არხზე რეალური ცვლილება მხოლოდ მაშინ დაიწყება, როდესაც ის კანონიერ მესაკუთრეს დაუბრუნდება და მედიის ფუნქციას დაიბრუნებს. ეს ქვეყანაშიც პრინციპულად შეცვლის ვითარებას. **ა**

ახვედაძის ბომა?

ეკა კვესიტაძე
ჟურნალისტი

იმიტირებული „ქრონიკის“ ეთერში გასვლის შემდეგ, როცა შიშმა და პანიკამ გადაიარა, ზოგიერთებმა თქვეს, რომ ასეთი შოკი, დიახაც, აუცილებელი იყო საზოგადოებისთვის, რათა ჩვენი ქვეყნის წინაშე არსებული საფრთხეები მეტი სიცხადით შეგვეგრძნო.

იყო თუ არა ეს მართლაც აუცილებელი, ან შეეძლო თუ არა ომის ამდაგვარ იმიტაციას ეს ეფექტი გამოეწვია – ამაზე სრულფასოვანი კამათი იმ შემთხვევაში გაიმართებოდა, თუ 13 მარტის იმიტირებულ „ქრონიკას“ ტიტრებს დაადებდნენ.

მაგრამ იმიტირებული „ქრონიკა“ ტიტრების გარეშე გავიდა, რომელმაც ყურმოკვრით ვიცოდი, რომ „სპეციალურ რეპორ-

ტაჟში“ რაღაც ამდაგვარი იგვემეზობოდა, „ქრონიკის“ ყურებისას არ გამოვრიცხე, რომ ომი მართლა დაიწყო.

ტიტრების არდადება გიორგი არველაძის გააზრებული გადაწყვეტილება იყო – მას სურდა, რომ შოკი, რომელსაც ამ კადრების ნახვისას ადამიანები მიიღებდნენ, რაც შეიძლება მძაფრი და ყოვლისმომცველი ყოფილიყო. სწორედ ეს არის ამ ამბავში ყველაზე მეტად აღმაშფოთებელი და სისასტიკემდე ცინიკური. ეს ის შემთხვევაა, როცა ადამიანის ხელში მედიის შეგნებული მანიპულირების შედეგებმა საგანგაშო მასშტაბებს შეიძლება მიაღწიოს.

რა შეიძლებოდა მოჰყოლოდა ტელევიზიით მსგავსი სიუჟეტის გაშვებას, მაგალითად, დიდ ბრიტანეთში? რა გადანწყვეტილებას მიიღებდა ასეთ შემთხვევაში ბრიტანეთის კომუნიკაციის ოფისი? ძნელი სათქმელია, ჩამორთმეოდა თუ არა ამგვარ სიტუაციაში ტელევიზიას ლიცენზია, ასეთი რადიკალური ნაბიჯები შეიძლება მხოლოდ მაუწყებლის მიერ ტერორიზმის ხელშეწყობას და ქადაგებას მოჰყვეს. მაგრამ, ეჭვიც არ მეპარება, რომ ტელევიზია დიდი ფინანსური სანქციის გარეშე ვერ გადარჩებოდა.

ეს რაც შეეხება ეთიკის კოდექსის ერთ-ერთი ძირითადი მუხლის დარღვევის სამართლებრივ მხარეს. მაგრამ, არსებობს ამ ამბის მორალური მხარე – ნებისმიერ ცივილიზებულ ქვეყანაში ასეთი ქცევის შემდეგ ტელევიზიის ხელმძღვანელი გადაადგებოდა.

როცა რამდენიმე წლის წინ ცნობილი გახდა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ ერთ-ერთი რიგითი ჟურნალისტის არაკეთილსინდისიერი ქცევის შესახებ (ის სხვადასხვა ჟურნალისტების სტატიების კომპილაციის გზით ფაბრიკაციებს ქმნიდა), გაზეთის რამდენიმე რედაქტორი გადადგა, რადგან ისინი თითქმის ერთი წლის განმავლობაში ვერ მიხვდნენ, რომ ჯეისონ ბლეერის წერილები ფაბრიკაცია იყო. ამ ადამიანებს მაშინ ერთადერთი მიზანი ჰქონდათ – „ნიუ-იორკ თაიმსის“ რეპუტაციის გადარჩენა და გაზეთის მიმართ მკითხველის ნდობის შენარჩუნება.

თავისი შეგნებული გადაწყვეტილებით, გიორგი არველაძემ – ქვეყნის უსაფრთხოება და რეპუტაცია, ისევე როგორც უამრავი ადამიანის ფსიქიკა დარტყმის ქვეშ დააყენა. მაგრამ მისი არანაკლებ უპასუხისმგებლო და არაადეკვატური რეაქციით, დარჩეს თანამდებობაზე, ის ახლა ყველაზე დიდ დარტყმას „იმედს“ აყენებს – დღეს ვინ შეიძლება ირწმუნოს მისი სიტყვების, რომ ყველაფერს გააკეთებს „იმედის“ მიმართ ნდობის აღსადგენად.

არველაძის ხელში „იმედმა“ ბევრჯერ გაგვაოცა – პრეზიდენტზე გაკეთებული სიუჟეტით, სადაც სააკაშვილის აპოლოგია თავისდაუნებურად მის გამარჯებაში გადავიდა, ნანკა კალატოზიშვილის გადაცემებით, სადაც მხედრიონის რომანტიზაცია მოხდა და ისეთი ცნობილი ფრაზებიც დაიბადა, როგორიცაა – „თავს ხშირად იბანთ?“, „შეგრცხვენიათ თქვენი სომხური წარმომავლობის?“. მაგრამ „ჭეშმარიტი სანახაობა“ მაინც 13 მარტს მოეწყო.

ეს დღე, საუკეთესო შემთხვევაში, შეიძლება ახალ ათვლის ნერტილად იქცეს „იმედისთვის“, ისევე – როგორც მთლიანად ქართული მედიისთვის, რომელიც აქამდე არასერიოზულად უდგებოდა მედიასტანდარტებს.

მაგრამ, არველაძის თაოსნობით „იმედის“ ჟურნალისტური კათარზისი წარმოუდგენელია, მის ხელში ტელევიზიისგან, როგორც მასების მანიპულირების საუკეთესო საშუალებისგან, მხოლოდ სამომ სიურპრიზებს უნდა ველოდეთ.

ამიტომ, თუ დღეს ვინმეს ოდნავ მაინც შესტკივა გული „იმედზე“, ამ ტელევიზიის თანამშრომლების ჩათვლით, არველაძის ნასვლა მანამდე უნდა მოითხოვოს, ვიდრე ის არ წავა. **■**

ახალი წიგნი

ფასი 12.00

გამოჩენილი ჩეხი მოღვაწის, ნარსულში ორი სხვადასხვა ქვეყნის პრეზიდენტის, ვაცლავ ჰაველის ბოლო - 2006 წელს გამოცემული წიგნის ქართული თარგმანი.

წიგნი ავტობიოგრაფიული ხასიათისაა, თუმცა ვერ თავსდება კლასიკური ავტობიოგრაფიული ჟანრის ფარგლებში, რაც სრულებითაც არ არის შემთხვევითი, ვ. ჰაველის მრავალმხრივი შემოქმედება ყოველთვის გამოირჩეოდა ორიგინალურობითა და მრავალმხრივობით. წიგნი ეხება ვ. ჰაველის მოღვაწეობას ხავერდოვანი რევოლუციიდან (1989) მეორე ვადით პრეზიდენტობის დასრულებამდე (2003), ანუ სოციალისტური ქვეყნის დემოკრატიზაციისა და ღია საზოგადოების მშენებლობის ხანას.

ავტორი საუბრობს იმის შესახებ, თუ როგორი უნდა იყოს, მისი აზრით, პრეზიდენტის ინსტიტუტი, ურთიერთობა მთავრობასა და პრეზიდენტს შორის, პარტიებისა და ფართო საზოგადოების როლი პოლიტიკურ ცხოვრებაში, სახელმწიფოს როლი მსოფლიოში, ანუ როგორი უნდა იყოს იდეალური დემოკრატია, სამოქალაქო საზოგადოება, მსოფლიო წესრიგი; თუ როგორ იბრძოდა ამ შეხედულებების ცხოვრებაში გასატარებლად თავის სამშობლოში და მოგვიანებით - საერთაშორისო პოლიტიკურ სარბიელზე და რა დაბრკოლებებს აწყდებოდა ამ რთულ გზაზე.

ბაკურ სულაკაურის
გამომცემლობა

www.sulakauri.ge

ჯანსაღი ბიზნესბაიერო საქართველოში - მითი თუ ხეალობა?

უცნობია, რა კრიტერიუმები მოქმედებს საგადასახადო აუდიტის ჩასატარებლად საქართველოში. შესაძლოა, ხელისუფლება საგადასახადო მექანიზმს კანონის საკუთარ თავზე მორგების საშუალებად იყენებს.

მარტინ ნოგტონი, „საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველო“

სარესტორნო ბიზნესი, ბიზნესის სხვა სფეროებთან შედარებით, არამდგრადია. რესტორანი ერთ დღეს შეიძლება კლიენტებით იყოს გადაჭყდილი, მეორე დღეს კი, შესაძლოა, იქ ცარიელი მაგიდები იდგეს და მომსახურე პერსონალი უსაქმოდ იყოს. რესტორნის მეპატრონემ ხელფასი იმის მიუხედავად უნდა მისცეს პერსონალს, დატვირთვით მუშაობს მისი დაწესებულება, თუ – არა. თუმცა ბიზნესის ამ სფეროს წარმომადგენლები მაინც იმედოვნებენ ფინანსური წლის განმავლობაში მოგების მიღებას, რომელიც მათ საშუალებას აძლევს, სახელმწიფოს მიერ დაკისრებული გადასახადები გადაიხადონ. „გადასახადების აკრეფა იმაზე დაყრდნობით, თუ რას გამოიმუშავენ ბიზნესი, ის „უცნაური“ მეთოდია, რომელსაც საგადასახადო სისტემა სხვა ქვეყნებშიც იყენებს“, – იუმორით აღნიშნა „საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველო“ წარმომადგენელთან საუბრისას ერთ-ერთმა უცხოელმა ბიზნესმენმა.

თუმცა საქართველოში გადასახადების აკრეფისადმი შემოსავლების სამსახურის მიდგომა სრულიად ინოვაციურია. მას არაფერი აქვს საერთო გადასახადის ოდენობის არსებული შემოსავლების მიხედვით გამოთვლასთან. შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები ზოგჯერ მთელ კვირას სხედან ამა თუ იმ კომპანიაში და თვალყურს ადევნებენ ფულის შემოდინებას. შედეგად, ისინი ერთი კვირის შემოსავლებზე დაყრდნობით ანგარიშობენ, რა მოგებას ნახულობს ეს კომპანია წლის განმავლობაში.

ასეთმა ინსპექტირებამ სავალალო შედეგი მოუტანა აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს დამაკავშირებელი მაგისტრალის ახლოს მდებარე რესტორან „დიდ სახლს“. შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები ამ ობიექტის შესამოწმებლად აგვისტოში შევიდნენ, როცა, საკურორტო სეზონის გამო, ამგვარი რესტორნები მაქსიმალური დატვირთვით მუშაობენ ხოლმე. სწორედ ამ თვის შემოსავლების გათვალისწინებით აღმოჩნდა

შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლების მიერ გამოთვლილი წლიური შემოსავალი იმაზე გაცილებით მეტი, რასაც ეს რესტორანი სინამდვილეში იღებდა. შედეგად, საგადასახადო დავალიანებაც დიდი გამოვიდა – 400000 ლარი, ჯარიმების ჩათვლით. რატომ დავმატა გადასახადებს ჯარიმა? შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლებმა აგვისტოს შემოსავლებზე დაყრდნობით დაასკვნეს, რომ რესტორანი ბოლო ორი წლის განმავლობაში რეალურ შემოსავალს მაღავდა და გადასახადების გადახდას თავს არიდებდა. თუმცა მათ ალბათ მხედველობიდან გამორჩათ ის ფაქტი, რომ, 2008 წლის აგვისტოს ომის გამო, მაგისტრალის მიმდებარე ტერიტორიაზე განლაგებულ რესტორნებს პრაქტიკულად არ უმუშავიათ.

„დიდი სახლის“ შემთხვევის მსგავსი მაგალითები იშვიათი არ არის. სხვადასხვა ბიზნესობიექტები, პატარა დუქნით დაწყებული და „ელიტ ელექტრონიკით“ დამთავრებული, მთელი საქართველოს მასშტაბით საგადასახადო წნეხს განიცდიან. 2008 წლის ომისა და საერთაშორისო ფინანსური კრიზისის გამო, ქვეყნის ბიუჯეტში გადასახადებით შესულმა თანხამ იკლო. თბილისში საბურღი საბუშაოების განმახორციელებელი ერთ-ერთი კომპანიის მფლობელის, ჯეფრი კენტის, თქმით, სწორედ ამიტომ დაიწყო სახელმწიფომ გადასახადების „უმონყალოდ“ აკრეფა. უმნიშვნელო დარღვევების აღმოჩენის შემთხვევაშიც კი, ჯარიმები იმდენად დიდია, რომ მათი გადახდა პატარა ბიზნესებს არ შეუძლიათ. საგადასახადო დეკლარაციების დავიანების გამო, კომპანიებს საბანკო ანგარიშებს უყინავენ და ქონებას ართმევენ, რაც ბევრ სხვა ქვეყანაში უკიდურეს ზომადაა მიჩნეული. ძალიან ხშირად შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები კომპანიებს საგადასახადო დავალიანებაზე მეტ თანხას ართმევენ და, შედეგად, მისი დაბრუნება უნევთ. რეალურად, ეს თანხა კომპანიებს არ უბრუნდებათ და შემდეგი წლის საგადასახადო ვალდებუ-

ლებაში ეთვლება. ეს სახელმწიფოს მიერ ბიზნესებისგან უპროცენტო სესხის აღებად შეიძლება იქნეს მიჩნეული. თუმცა, ამის საწინააღმდეგოდ, როდესაც კომპანიებს თავად სჭირდებათ სესხი, მათ ძალიან მაღალ პროცენტს ახდენენ – 0,006%-ს დღეში.

„საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველო“ მიერ საქართველოს საგადასახადო სისტემის კვლევამ ცხადყო, რომ პრობლემა უფრო ღრმაა, ვიდრე შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლების გადაჭარბებული მონდომება გადასახადების აკრეფაში. სხვა ქვეყნებში იმის გასაკრვევად, თუ ვინ არიდებს თავს გადასახადების გადახდას, რისკის ანალიზს იყენებენ. ის საშუალებას იძლევა, გამოვლინდეს სამიზნე ჯგუფი და საგადასახადო აუდიტი სწორედ ამ ჯგუფში შესულ კომპანიებს ჩაუტარდეს. უცნობია, რა კრიტერიუმები მოქმედებს საგადასახადო აუდიტის ჩასატარებლად საქართველოში. ერთ-ერთი ბიზნესკონსულტანტის დაკვირვებით, „საქართველოში კანონის საკუთარ თავზე მორგების საშუალებად საგადასახადო მექანიზმს იყენებენ“. ზოგჯერ კომპანიები კონკურენტის მოსაცილებლად მას ფინანსურ პოლიციას „ანადგურებინებენ“. პიროვნული წყენაც ხშირად ხდება საგადასახადო აუდიტის ჩატარების მიზეზი. ხელისუფლების პოლიტიკურ ოპონენტებს საბანკო ანგარიშებს უყინავენ და ქონებას ართმევენ. ვიდრე საქართველოში ასეთი ფაქტები იქნება, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში განხორციელებული ბევრი დადებითი საკანონმდებლო ცვლილება და 2006 წელს მიღებული საგადასახადო კოდექსი მხოლოდ ქალაქებში დანერგულ საუკეთესო საკანონმდებლო ნორმებად დარჩება.

„დიდი სახლის“ მომავალი ჯერაც გაურკვეველია. ის ან უზარმაზარ გადასახადს გადაიხდის ან თავის სიმართლეს სასამართლოში დაამტკიცებს. თუ რესტორანმა ვერც ერთი ვერ შეძლო, ჩვენც დავზარადებთ, რადგან ზაფხულში, ბათუმის გზას რომ დავადგებით, თან საგზლის ნაღება მოგვინევს.

■ კარალეთის დევენილთა დასახლება, მარტი 2010

ფოტო: თეიმურაზ ბარჩივაძე/ეპიკ

რეპორტაჟი

დევენილები სხივას ეხიძვიან

გოგა აფციაური

კარალეთის დევენილთა დასახლებაში 400-მა ოჯახმა 16 მარტის ღამე სტიქიასთან ბრძოლაში გაატარა.

ადიდებულმა მდინარე მეჯუდამ კალაპოტი გადალახა და პირდაპირ დასახლებაში იწყო დინება. ღამით მდინარესთან ახლოს მაცხოვრებლებს ევაკუაცია გახდა საჭირო.

ახალგორიდან დევენილმა ნუნუ საბაშვილმა ორი მცირეწლოვანი შვილიშვილი დილის 5 საათისთვის სახლიდან გაიყვანა. „ასეთი რამე არ მინახავს. ბავშვები ძლიან შეშინდნენ, ყველგან წყალი იყო, ძლივს გამოვაღნიეთ. მთელი დასახლება დაიტბორა. ცოტა მოსავალს ვინახა-

ვდით სარდაფში და სულ გაგვიფუჭდა“, – ტირილით ამბობს იგი.

ზოგს ქათამი და გოჭი დაეხრჩო. ვინც სარდაფის გაკეთება მოასწრო და იქ ფქვილს, ქატოს და სხვა პროდუქტებს ინახავდა, ყველაფერი წყალში ჩაეყარა.

ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებმა სტიქიასთან ბრძოლა იმ ღამესვე დაიწყეს, თუმცა ტრაქტორებით და ბულდოზერებით მოვარდნილი წყლისთვის მიმართულების შეცვლა მხოლოდ მეორე დღეს მოხერხდა, როცა მდინარეების დონემ ოდნავ იკლო.

დევენილები საკუთარ კარ-მიდამოს

■ დემურ გოჩაშვილი, 47 წლის დევენილი ცხინვალის რაიონის სოფ. ხეთიდან, მარტი 2010

ფოტო: თეიმურაზ ბარჩივაძე/ეპიკ

კარალეთის დევნილითა დასახლება, მარტი 2010

■ „ჩვენი საშველი არ ყოფილა, ძლივს მოვეწყვეთ აქ და ეს გვინდოდა? მანამდეც ნესტი იყო ჩვენს სახლებში და ახლა რალა გამოაშრობს ამოდენა წყალს?“ – ამბობს 67 წლის გურამი, ახალგორიდან დევნილი.

კარალეთის დევნილითა დასახლება, მარტი 2010

საქართველოს ტერიტორიის დაცვის სამსახური

სტიქიისგან ბარებითა და თოხებით შეიარაღებულები იცავდნენ.

„ჩვენი საშველი არ ყოფილა, ძლივს მოვეწყვეთ აქ და ეს გვინდოდა? მანამდეც ნესტი იყო ჩვენს სახლებში და ახლა რალა გამოაშრობს ამოდენა წყალს?“ – ამბობს 67 წლის გურამი, ახალგორიდან დევნილი.

კოტეჯები გადარჩა – წვიმა რომ გაგრძელდებოდა, წყალი სახლების შიგ-

ნითაც შევიდოდა, თუმცა წვიმის წყალი ზოგიერთ სახლში სახურავიდან ჩავიდა.

მაისურაძეების 5-სულიან ოჯახში ჭერი სისველისგან ჩამონოლილია და წყალი წკაპანკუპით წვეთავს იატაკზე დადებულ ვედროში. დიასახლისი მზია გელაშვილი ამბობს, რომ აღარ იცოდნენ კარიდან შემოსულ სტიქიასთან ებრძოლათ, თუ სახურავიდან ჩამოსული წყალი შეეკავებინათ.

ადიდებული მდინარე გორის გარეუბანშიც შევარდა, მთლიანად დაიტბორა ცხინვალის გზატკეცილი. დაზარალებულნი იქვე განთავსებული საამქროების მეპატრონეები. განსაკუთრებით მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ ავეჯის საამქროების მფლობელები.

ძლიერი წვიმის შედეგად გორში მუნიციპალიტეტის 15-მდე სოფელი დაიტბორა, მათ შორის ბერბუკი, რეხა, ხელ-

კარალეთის დევნილთა დასახლება, მარტი 2010

საქართველოს მთავრობის მიერ

თუბანი, სვენეთი, თორტიზა, ქინისი, ზელდულეთი, ახალსოფელი, კვარხეთი, სკრა, მეჯვრისხევი, შინდისი, ქვახვრელი, ვარიანი, ატენი.

დატბორილი ტერიტორიებიდან წყლის ამოტუმბვაზე სახანძრო მანქანები მუშაობენ.

„სამწუხაროდ, დატბორილი ტერიტორია იმდენად დიდია, რომ სტიქიის შედეგების ლიკვიდაცია ყველა ობიექტზე ერთდროულად ვერ ხერხდება“, – ამბობს სტიქიის მეორე დღეს გორის სახანძრო სამსახურის ხელმძღვანელი გია ოქროპირიძე.

გორში მეჯუღამ ორ უბანთან დამაკავშირებელი ხიდი მოგლიჯა, რომელზეც ბუნებრივი აირის მილსადენიც გადადიოდა, ამიტომ მოსახლეობის ნაწილი გარკვეული პერიოდით გაზის გარეშე დარჩა.

ამჟამად შიდა ქართლის მუნიციპალიტეტებში ზარალის დამდგენი კომისიები მუშაობენ. ზარალის ზუსტი ოდენობა ჯერჯერობით უცნობია, მაგრამ შიდა ქართლის გუბერნატორის, ვლადიმერ ვარძელაშვილის აზრით, იგი 100 ათას ლარზე მეტი იქნება. **■**

სტიქია შიდა ქართლში

სტიქიის შედეგად სერიოზული ზარალი მიადგათ ხაშურის, კასპის და ქარელის რაიონებს.

ქარელში ადიდებულმა მდინარემ განსაკუთრებით დაზარალა ძამის ხეობის სოფლები. დაიტბორა სოფლები კეხიჯვარი, სანებელი, ვედრება და ზღუდერი. ზიანი მიადგა ასევე სოფელ დვანს და ტახტიძირს, სადაც ადიდებულმა მდინარემ ახლად რეაბილიტირებული ხიდი მთლიანად წაიღო. დაზიანდა სოფელ მოხისში არსებული დევნილთა 14 კოტეჯი, სოფელ ახალსოფელში – 33 ოჯახი, ხოლო ფცაში 5 ოჯახი დაზარალდა.

ხაშურში მდინარე სურამულამ სოფელ ოსიაურის ხიდი და-

ზიანა, მიმდებარე ტერიტორიაზე მცხოვრებ ოჯახებში საკარმიდამო ეზოები დატბორა. დაიტბორა ქალაქ ხაშურის 15-მდე ქუჩა, დაზიანდა სასოფლო გზები. დაზარალდა სურამში კი, მეწყერის ჩამონოლის საფრთხეა. პრობლემები შეექმნა ქალაქის საკანალიზაციო ქსელს.

კასპი – დაიტბორა სასოფლო სამეურნეო სავარგულები. მდინარე ლეხურასა და სარწყავი არხების ადიდების შედეგად 51 ოჯახის ეზო და სარდაფები წყლით აივსო. გზებზე ჩამოტანილია ქვა-ლორი. დაზიანებულია საგაზაფხულო ნათესები. ქალაქში 40 მეტრის სიგრძეზე გაფუჭდა საავტომობილო

გზა. წყალმა დაზიანდა ასევე ელექტრობოძები და სასმელი წყლის მილი კოდისწყაროსა და სამთავისში. წყალი შევიდა სოფელ ლამისყანის და საქადაგიანოს სკოლის შენობებში. დატბორილია ოკამის სკოლის შენობის შესასვლელიც.

პრობლემები შეიქმნა სამხრეთი ოსეთის დე ფაქტო რესპუბლიკის ტერიტორიაზე. ძლიერი წვიმისა და თოვლის შედეგად ტრანსკავკასიური მაგისტრალის გასწვრივ რამდენიმე ადგილას მეწყერი ჩამოწვა, რამაც ელექტროგადამცემი ხაზები დაზიანა, რის გამოც ცხინვალი 3 დღეს ელექტროენერჯის გარეშე დარჩა. **■**

"იბელი" თქვენი ხათილდლოზისათვის

13 მარტის „ქრონიკა“, რომელმაც მოსახლეობა შეძრა, მედიის მიერ რეალობის სიმულირების კულმინაციად იქცა.

ეკა ქითანავა

„ქრონიკის“ სტუდია, მარტი 2010

საქართველოში მდებარეობს

„ჩვენ მხოლოდ კეთილი სურვილები გვამოძრავებს“, – ამბობს „იმედის“ მფლობელი კომპანიის დირექტორი გიორგი არველაძე „მოდელირებული ქრონიკის“ გასვლიდან რამდენიმე დღეში. თითქმის ნახევარი წელია, რაც იგი „იმედს“ სათავეში უდგას. ამასობაში სამუშაო კაბინეტიც შეიქმნა და ახლა სულ ორი სართული ამორებს იმ „ნიუსრუმს“, სადაც დაიწერა და დაიდგა ახლო მომავლის „ყველაზე სამინელი დღის“ სცენარი.

არველაძის თქმით, „მოდელირებული ქრონიკის“ მიზანი იყო, საზოგადოე-

ბას თვალნათლივ დაენახა რუსეთის მხრიდან მოსალოდნელი საფრთხეები. მას სჯერა, რომ საზოგადოებას დიდი სამსახური გაუწია და, როცა ემოციები ჩაცხრება, ხალხი რეალობას საღად შეაფასებს.

გადაცემის დაგეგმვის მთავარი დეტალები დღემდე ბუნდოვანია. „ლიბერალთან“ საუბარში არველაძე არ მალავს, რომ გადაცემის მომზადებაში პირადად მონაწილეობდა. თუმცა, სახელისუფლებო წრეების ან პრეზიდენტის მიერ სიუჟეტის დაკვეთის ვერსიას კატეგორიულად უარყოფს.

■ „13 მარტის გადაცემის პათოსი ის იყო, რომ ერთადერთი პატრიოტული ძალა ხელისუფლებაა. ყველა დანარჩენი მოლაღატედაა გამოყვანილი. ეს არის პოლიტიკური პარანოია“.

ჯერ კიდევ ნახევარი წლის წინ თანადებობაზე ახლად დანიშნული არველაძე მასთან გასაუბრებაზე მისულ ახლავაზრდა ჟურნალისტებს სარედაქციო დამოუკიდებლობას ჰპირდებოდა. საუბრისას წითელ ღვინოს წრუპავდა და ცალი თვალთ დიდ ეკრანზე „ქრონიკის“ ეთერში ჟურნალისტ ნოდარ მელაძის ჩართვას აკვირდებოდა. გასაუბრება ხელს არ უშლიდა, რომ „ქრონიკაში“ თითოეული სიუჟეტის გასვლის შემდეგ პროდიუსერთან რეკომენდაციებით დაერეკა, ჟურნალისტებისთვის კი თავისი შთაბეჭდილებები გაეზიარებინა – მომწონს წამყვანის აგრესიული ტონი, მალიზიანებს გრძელი სიუჟეტები.

2009 წლის ივლისში პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ყოფილი უფროსის, ეკონომიკის ყოფილი მინისტრისა და „ნაციონალური მოძრაობის“ ყოფილი გენერალური მდივნის „იმედზე“ მისვლა არხზე სახელისუფლებო კონტროლის დამყარებას ნიშნავდა. თუმცა, არველაძე დანიშნვის დღიდან ხაზს უსვამდა იმას, რომ იგი მედიაპოლიტიკის სარედაქციო პოლიტიკაში არ ჩაერევა.

საინფორმაციო გამოშვებებს არველაძის პოლიტიკური შეხედულებების გავლენა მალე დაეტყო. დაახლოებით სექტემბრიდან „იმედის“ საინფორმაციო გამოშვებების მთავარი თემა ანტირუსული პროპაგანდა გახდა. რუსეთის შესახებ მომზადებული სიუჟეტები მუდამ გადაცემის პირველ ბლოკში ხვდებოდა, თუნდაც ეს მოსკოვში კანონიერი ქურდის დაკავება ყოფილიყო. ხანდახან ისეც ხდებოდა, რომ ერთსაათიან საინფორმაციო გამოშვებაში რუსეთის თემას მთელი 30 წუთი ეთმობოდა.

„რუსეთი ყველაზე მეტად ანტირუსებთ. ოღონდ კი რამე გაიგონ, ხელიდან არ გაუშვებენ. ასეთ დეტალებს პროდიუსერები გამუდმებით ქექავენ“, – იხსენებს ერთ-ერთი პრაქტიკანტი გოგონა იმ პერიოდს, როცა ქართულმა მედიამ საქველმოქმედო კონცერტით მოსკოვში ჩასულ პაატა ბურჭულაძეს თითქმის ღალატში დასდო ბრალი.

თუმცა, ამ სიუჟეტების უმრავლესობას აერთიანებს არა მოვლენების სიღრმისეული ანალიზი, არამედ ზედაპირული ანტირუსული განწყობა. წინო ბურჯანაძისა და ზურაბ ნოლაიძელის მოსკოვში ვიზიტი, რომელსაც „ქრონიკამ“ ათამდე სიუჟეტი მიუძღვნა, ამ არხზე არა კომპეტენტური პირების, არამედ ქართველი ხელოვანების განსჯის საგნად იქცა. „ახალი ორჯონიკიძეების“ ვოიაჟი ჟურნალისტებმა

მწერლებს, მსახიობებსა და მომღერლებს ზედიზედ ორჯერ – ორ სხვადასხვა დღეს, სხვადასხვა სიუჟეტში შეაფასებინეს.

რატომ უჭირს ბურჯანაძეს რუსეთის კრიტიკა? – დასვა მნიშვნელოვანი კითხვა სიუჟეტის წარდგენისას საინფორმაციო გამოშვების წამყვანმა. თუმცა სიუჟეტში პასუხის მოძებნა ავტორს სერიოზულად არც უცდია: „ბურჯანაძე დაბნეული იყო, როცა მამაკაცი [პუტინი] მის წინ საკმაოდ ფართოდ გაშლილი ფეხებით იჯდა“, – ამბობდა მისი ერთ-ერთი რესპონდენტი.

არველაძე არხზე მისვლის დროს რაშიც გვარწმუნებდა, დღესაც იმას ამტკიცებს: არხის სარედაქციო დამოუკიდებლობაში არ ვერევიო. „სპეციალური რეპორტაჟის“ სცენარის შექმნაში მონაწილეობას კი მხოლოდ „პროცესის მენეჯმენტს“ უწოდებს.

საზოგადოების ნაწილი მიიჩნევს, რომ ის, რაც 13 მარტს მოხდა, უკვე არა დაფარული, არამედ აშკარა ტყუილი იყო. ეს იყო ლოგიკური კულმინაცია, რისკენაც, არა მხოლოდ „იმედი“, არამედ სხვა ნაციონალური მაუწყებლებიც ნაბიჯ-ნაბიჯ მიდიოდნენ.

არხის საინფორმაციო პოლიტიკას არველაძე მარტივად ხსნის: „როცა საფრთხე ქვეყნის სუვერენიტეტს ემუქრება, პროპაგანდასა და მოვლენების ანალიზს შორის ზღვარი არ არსებობს“. საქართველო რომ მუდმივ საფრთხეშია, ხელისუფლება კი – ერთადერთი მხსნელი, ამის დამტკიცებას არველაძე არხზე მისვლის დღიდან ცდილობს.

სოციოლოგების აზრით, მოლაღატის ხატის დამკვიდრება და ერთადერთი მხსნელის ძიება ტოტალიტარული აზროვნების გამოხატულებაა. „13 მარტის გადაცემის ძირითადი პათოსი ის იყო, რომ ერთადერთი პატრიოტული, სახელმწიფოებრივად მოაზროვნე ძალა არის ხელისუფლება. ყველა დანარჩენი მოლაღატედაა გამოყვანილი. ეს არის პოლიტიკური პარანოია“, – აცხადებს სოციოლოგი იაგო კაჭკაჭიშვილი.

„სპეციალური რეპორტაჟის“ იდეა გიორგი არველაძეს ეკუთვნის. „გადაცემა, რომელიც ფაქტებზე დაყრდნობით შეაფასებს ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებას“, – ასე ახასიათებდა იგი ამ გადაცემის ჩანაფიქრს ნახევარი წლის წინ.

ნათია კობერიძემ „სპეციალური რეპორტაჟის“ ხუთი გადაცემა წაიყვანა. ჟურნალისტი აცხადებს, რომ მის სარედაქციო დამოუკიდებლობაში არ

თარიღები

29 მარტი, 2006

ბადრი პატარკაციშვილი მთავრობის ძალოვან და საფინანსო უწყებებს „იმედზე“ ზენოლაში ადანაშაულებს. ხელისუფლების უკამყოფილებას ის სანდრო გირგვლიანის მკვლელობის გაშუქებას აბრალებს.

28 აპრილი, 2006

„იმედის“ აქციები მედიამაგნატ რუპერტ მერდოკის კომპანია News Corporation-მა შეისყიდა. News Corp-ი წლიური 24-მილიარდიანი შემოსავლით ქართულ მედია-ბაზარზე შემოსული პირველი უცხოური კორპორაცია იყო.

7 ივლისი, 2006

„ტელეკომპანია „იმედის“ ეთერში პირდაპირ ისმოდა მოწოდებები რევოლუციისკენ და მასობრივი საპროტესტო აქციებისკენ“, – აცხადებდა პრეზიდენტის ადმინისტრაციის უფროსი გიორგი არველაძე.

2 ნოემბერი, 2007

ბადრი პატარკაციშვილი ლიად ჩაერთო გაერთიანებული ოპოზიციის საპროტესტო მოძრაობაში, რომელიც ირაკლი ოქრუაშვილის დაჭერის შემდეგ დაიწყო.

7 ნოემბერი, 2007

სპეცრაზმი „იმედის“ შენობაში შეიჭრა. არხმა მაუწყებლობა შეწყვიტა. ერთი კვირის თავზე დააყადღეს მისი ქონებაც. საქართველოს კომუნიკაციის ეროვნულმა კომისიამ ტელეკომპანის სამაუწყებლო ლიცენზია სამი თვით შეუერთა.

25 ნოემბერი, 2007

რიყეზე გაიმართა „იმედის“ მხარდასაჭერი მრავალათასიანი აქცია. არხი დატოვა ორმა პოპულარულმა წამყვანმა – ინგა გრიგოლიამ და ეკა ხოფერიამ.

12 დეკემბერი, 2007

„იმედმა“ საპრეზიდენტო არჩევნებამდე ოცდაოთხი დღით ადრე მაუწყებლობა განაახლა.

26 დეკემბერი, 2007

მას შემდეგ, რაც ბადრი პატარკაციშვილი ხელისუფლების წინააღმდეგ შეთქმულების სკანდალში გაეხვია, ექვსმა ჟურნალისტმა „იმედი“ დატოვა. ამავე დღეს, რიგგარეშე საპრეზიდენტო არჩევნებამდე ათი დღით ადრე, „იმედმა“ მაუწყებლობა ნებაყოფლობით შეწყვიტა.

13 თებერვალი, 2008

ლონდონში გულის შეტევით გარდაიცვალა ბიზნესმენი ბადრი პატარკაციშვილი.

12 მარტი, 2008

ჯოზეფ ქეიმ ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-თან სატელეფონო საუბრისას განაცხადა, რომ ის იყო „იმედის“ ახალი მესპორტონე.

1 სექტემბერი, 2008

„იმედმა“ საინფორმაციო მაუწყებლობა განაახლა.

ოქტომბერი, 2008

ბადრი პატარკაციშვილის ოჯახმა „იმედის“ დასაბრუნებლად სამართლებრივი ბრძოლა დაიწყო. მათ მოიპოვეს ამერიკელი ექსპერტის დასკვნა, რომელიც ჯოზეფ ქეის მიერ „იმედის“ მფლობელობასთან დაკავშირებულ დოკუმენტებზე ხელმოწერის სიყალბეს ამტკიცებს.

25 თებერვალი, 2009

მედია ჰოლდინგის 90% წილის მფლობელი RAK Georgia Holding გახდა, წილის 10% კი ჯოზეფ ქეის საკუთრებაში რჩება.

13 ივლისი, 2009

გიორგი არველაძე, პრეზიდენტ სააკაშვილის დიდი ხნის მოკავშირე და მთავრობის ყოფილი წევრი, „იმედის“ გენერალური დირექტორი გახდა.

ერევიან. თუმცა, მისივე თქმით, ხუთიდან ორი თოქ-შოუსთვის სიუჟეტების მომზადებაში მონაწილეობა არ მიუღია.

პირველი, შეიძწოთიანი სიუჟეტი „საკაშვილის ეპოქა“ პრეზიდენტის დამსახურებებს ეძღვნებოდა. „მისი პრეზიდენტობა ზუსტად ექვსი წლის წინ პარლამენტთან ჩატარებული ინაუგურაციით დაიწყო. ასე დაიწყო საქართველოში ყველაზე დიდი გარდაქმნების, რეფორმებისა და პოლიტიკური ვენებათაღელვის ბოხოქარი პერიოდი, რომელიც დანამდვილებით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ისტორიაში შევა, როგორც სააკაშვილის ეპოქა“, – ამბობდა სიუჟეტის ავტორი.

„ეს ტექსტი ჩემი არ იყო, – აცხადებს კობერიძე, – ვახო სანაიას წასვლის გამო ცაიტნოტში ვიყავით და მე უბრალოდ გადაცემა წავიყვანე. ტექსტი პატივტიჟურია, თუმცა ტყუილი არაა“.

მეორე სიუჟეტი, „მოდელირებული ქრონიკა“ ნათია კობერიძემ თოქ-შოუს ეთერში გასვლამდე საათ-ნახევრით ადრე ნახა. „არ მომეწონა, თუმცა, არ გამიპროტესტებია“, – ამბობს ჟურნალისტი.

„იქ, სადაც პროპაგანდაა, სარედაქციო დამოუკიდებლობაზე მსჯელობაც კი სასაცილოა“, – ამბობს ჟურნალისტი ზვიად ქორიძე. მისი აზრით, არაპროფესიონალიზმის ამგვარი მაგალითები ქართულ მედიაში მრავალადაა, „თუმცა 13 მარტის შემთხვევა არ შეიძლება ჟურნალისტური კატეგორიებით განვიხილოთ“. ქორიძე მოდელირებულ „ქრონიკას“ არა მხოლოდ პროფესიული ეთიკის დარღვევად, არამედ კრიმინალად მიიჩნევს და ამაზე სისხლის სამართლის საქმის აღძვრას მოითხოვს.

იურისტები „ქრონიკის“ 13 მარტის სიუჟეტს ასეთ მკაცრ შეფასებას არ აძლევენ. თუმცა, მათი ნაწილი ფიქრობს, რომ საზოგადოების აქტიური გამოხმაურების მიუხედავად, „იმედმა“ თავი ადვილად დაიძვრინა.

15 მარტს კომუნიკაციების ეროვნულმა კომისიამ ტელეკომპანია „იმედს“ დაავალა მაუწყებლის ქცევის კოდექსის დარღვევისთვის პირდაპირ ეთერში დეკლარაციის გამოქვეყნება. ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის იურისტი თამარ კორძია ამ გადაწყვეტილებას უსამართლო უწოდებს. „იმედმა“ ბოდიში რამდენჯერმე მოიხდა. გამოდის, მას კომუნიკაციების კომისიამ დაავალა ის, რაც არხმა მანამდე ისედაც გააკეთა. ჩვენი მოთხოვნა საზოგადოებრივი

არეულობის გამოწვევისთვის „იმედის“ დაჯარიმება იყო“, – აცხადებს კორძია.

კომისიამ არც რადიო „იმედის“ საკითხი განიხილა. ტელესიუჟეტი პირდაპირ ეთერში რადიოსადგურმაც გადასცა. რადიო „იმედის“ საინფორმაციო სამსახურის უფროსი ეკა ეგაძე აცხადებს, რომ შეცდომა დაუშვეს, წამყვანს მართლაც ეგონა, რომ ომი დაიწყო და თავი ვალდებულად ჩათვალა, გადაცემის პირდაპირი ტრანსლირება გაეკეთებინა. ეგაძის ეს განცხადება ნაკლებად დამაჯერებელია, მაგრამ ამავე დროს აბათილებს ტელეარხის ხელმძღვანელობის არგუმენტებსაც, რომ საზოგადოების გასაფრთხილებლად არხის ხელმძღვანელებმა ყველაფერი გააკეთეს.

სამართლებრივი დარღვევების გარდა, დგება სოციალური პასუხისმგებლობის საკითხიც. ქვეყანაში ემოციური ფონის გაძლიერებით დაინტერესებულია ხელისუფლება, რომელიც მედიის საშუალებით მანიპულირებს და საზოგადოების მტკივნეულ გრძნობებზე თამაშობს. იმიტირებულ „ქრონიკას“ ხალხისთვის გასააზრებლად მარტივი მოდელის შეთავაზება უნდოდა: რუსეთი არის მტერი, ყველა პოლიტიკური ძალა კი, რომელიც მტერთან ასოცირდება – მოლალატი.

„მოხდა საქართველოს ისრაელიზაცია. ისევე, როგორც ისრაელის საზოგადოება უნდა იმყოფებოდეს მუდმივი ტერორისა და დესტაბილიზაციის მოლოდინში, ისე ვართ ჩვენც, – აცხადებს სოციოლოგი იაგო კაჭკაჭიშვილი, – საქართველოს მოქალაქეს ჩემოდანი მუდმივად ჩალაგებული უნდა ჰქონდეს და მზად იყოს გასაქცევად, რომ კატაკომბებს თავი შეაფაროს“.

13 მარტის სიუჟეტსა და მის შედეგებზე მთელ პასუხისმგებლობას გიორგი არველაძე იღებს. თუმცა, ეს ის შემთხვევაა, როცა პასუხისმგებლობას მხოლოდ ერთი ხელმძღვანელი, ანდა ერთი არხი კი არ უნდა გრძნობდეს, არამედ ისიც, ვისაც ეს არხი ემსახურება.

საზოგადოებაში მუდმივი შფოთვის შენარჩუნება ყველაზე მეტად ხელისუფლებას აძლევს ხელს, რადგან ადვილია შიშით დამუხტული ემოციური საზოგადოების მართვა, რომელმაც მოახლოებულ არჩევნებზე სწორი გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს. „იმედი“ კი, 13 მარტითაც და 13 მარტის გარეშეც, მოსახლეობას სწორედ ამ არჩევანის გაკეთებაში ეხმარება.

კანია მოსახლეობაში

მასობრივი შოხი

მოდელირებულმა „ქრონიკამ“ მოსახლეობის დიდ ნაწილს ჯანმრთელობის პრობლემები შეუქმნა.

თამარ ფარადაშვილი, ნინო დაუშვილი

ფოტო: თინო ზარბაზიშვილი

■ სოფ. არაგვისპირში გაიოზ ოდიშელიძეს გლოვობენ, მარტი 2010

სოფელ არაგვისპირში ოდიშელიძეების ეზოში მიცვალებულის შესანდობარი სუფრა გაშლილი. იქვე მწოლიარე ძალი შავოსან ხალხს მოწყენილი ათვალიერებს. სახლიდან დროდადრო ტირილის ხმა ისმის. სოფელში გაიოზ ოდიშელიძის გარდაცვალებას გლოვობენ.

50 წლის გაიოზ ოდიშელიძე 13 მარტს ტელეკომპანია „იმედის“ ეთერში გასულ იმიტირებულ „ქრონიკას“ უყურებდა. სიუჟეტის დასრულებამდე რამდენიმე წუთით ადრე გულის არეში ძლიერი ტკივილი იგრძნო და სკამიდან გადმოვარდა. დუშეთის რაიონული ცენტრიდან 10 წუთში მისული სასწრაფო დახმარების ჯგუფს ოდიშელიძე გარდაცვლილი დახვდა. გარდაცვალების მიზეზი ინფარქტი იყო.

ოდიშელიძეს 7 წლის წინ უკვე გადატანილი ჰქონდა ინფარქტი, თუმცა ბოლო პერიოდის განმავლობაში

■ სიუჟეტმა განსაკუთრებით იმოქმედა სამხრეთი ოსეთიდან დევნილებზე და იმ ადამიანებზე, ვისი შვილებიც ჯარში მსახურობენ.

ჯანმრთელობის პრობლემა არ ჰქონია. მდინარე არაგზე ქვიშა-ხრეშის სანარმოში მუშაობდა და ოჯახის ერთადერთი მარჩენალი იყო.

ოჯახის წევრების აზრით, გარდაცვალების მიზეზი იმიტირებული

„ქრონიკა“ გახდა.

„გადაცემის ყურებისას დედაჩემმა იკივლა, – ომი დაიწყო, მცხეთაში არიანო. ახლოა მცხეთა. გვეგონა, დაგვბომბეს და დავიღუპებოდით“, – ამბობს გარდაცვლილის შვილი ალექო ოდიშელიძე.

იმიტირებულმა „ქრონიკამ“ 13 მარტს არა მხოლოდ ოდიშელიძეების ოჯახი დააზარალა. თბილისის სასწრაფო დახმარების სადგურის (033) სტრატეგიული განვითარების სამსახურის უფროსის, ბესო წულაძის თქმით, „ქრონიკის“ მიმდინარეობისას, დაახლოებით 1 საათის განმავლობაში გამოძახებების რიცხვმა, ჩვეულებრივთან შედარებით, 50 პროცენტით იმატა. პაციენტთა უმრავლესობას გულთან და ნერვულ სისტემასთან დაკავშირებული პრობლემები აღენიშნებოდა.

სიუჟეტმა განსაკუთრებით იმოქმედა სამხრეთი ოსეთიდან დევნილებზე და იმ ადამიანებზე, ვისი შვილებიც ჯარში მსახურობენ. ხობში მცხოვრებ გურამ ბიბილეიშვილს გულის შეტევა დაემართა, როცა გაიგო, რომ იბომბებოდა ფოთი, სადაც მისი ვაჟი სასაზღვრო ძალებში მსახურობს.

გართულდა იმ ადამიანების ჯანმრთელობის მდგომარეობაც, ვისაც ფსიქიკური პრობლემები აწუხებს. ფსიქოლოგთა და ფსიქოთერაპიის ასოციაციის განცხადებით, მათ ექიმებს დასახმარებლად სიუჟეტიდან ერთი კვირის განმავლობაში ჩვეულებრივზე 3-ჯერ მეტი ადამიანი დაუკავშირდა.

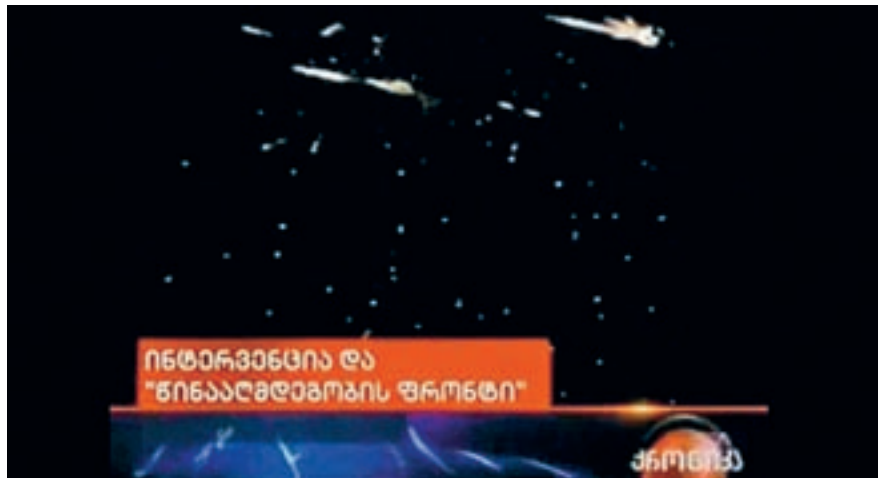
„რეკავდნენ ისტერიკულ მდგომარეობაში მყოფი ადამიანები, რომელთაც დაუცველობის, შიშის გრძნობა ჰქონდათ. ფსიქიკური პრობლემების მქონე ზოგიერთ ადამიანს თვეების მანძილზე დახმარება არ დასჭირვებია, სიუჟეტის შემდეგ კი, მდგომარეობა გაუმწვავდათ“, – ამბობს ასოციაციის

სხინვალის რეაქსია

ხოსა ოშო ვიყავით

ერთი კვირაა, ცხინვალში ყველა იმას ჰყვება, რა ემოცია ჰქონდათ, როცა გაიგეს, რომ „მოდელირებული“ ომი დაიწყო.

ზალინა სიუკავეა, ცხინვალი

ფსიქოტერაპევტი სოფიო ვერულაშვილი.

10 წლის თორნიკე გუდაძე ფსიქოლოგთა და ფსიქოთერაპიის ასოციაციის კლინენტი არ ყოფილა, მაგრამ „სპეციალურ რეპორტაჟში“ გასული სიუჟეტის დასასრულს მასაც ნევროტული აშლილობა დაემართა.

„არ მინდა ომი, არ მინდა სისხლი, – ასე ყვიროდა ბავშვი სიუჟეტის დასრულების შემდეგ“, – იხსენებს თორნიკეს მამა ნიკოლოზ გუდაძე.

სიუჟეტმა პანიკაში ჩააგდო 31 წლის ნათია თომაძეც. ის 36 კვირის ორსული იყო. „ომის კადრების ნახვისას მუცელზე ხელი იტაცა და ისტერიკულად ატირდა, – ახლა მე რა მეშველებაო“, – ჰყვება თომაძის დედამთილი ლიანა ვეფხვაძე. ღამე ნათიას სამშობიარო ტკივილები დაეწყო. ქორიძის სახელობის №4 სამშობიაროში საკეისრო კვეთა ჩაუტარდა. ბავშვი ერთი თვით ადრე დაიბადა. თუმცა, ნაადრევ მშობიარობასთან „ქრონიკის“ სიუჟეტის კავშირს გამორიცხავს საავადმყოფოს სამედიცინო განყოფილების უფროსი დავით ქაჯაია: „იმის მტკიცება, რომ თომაძემ ერთი თვით ადრე იმიტირებული „ქრონიკის“ გამო იმშობიარა, შეუძლებელია. სტატისტიკურად ნაადრევი მშობიარობის რიცხვი წელიწადში 15-25 პროცენტია, ამიტომ დიდია შანსი, რომ ამ შემთხვევაში, ეს უბრალოდ დამთხვევა იყოს“.

„იმედის“ ეთერში გასული სიუჟეტის შედეგად დაზარალებულ მოსახლეობას სხვადასხვა ორგანიზაცია უწევს იურიდიულ დახმარებას. მათ შორის არის ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია, რომელსაც ამჟამად საჩივრით მხოლოდ ერთმა მოქალაქემ მიმართა. მომხმარებელთა უფლებების საზოგადოებრივი დამცველის აპარატში კი სულ 3 საჩივარი განიხილება.

„მოქალაქეები ჩივიან იმის გამო, რომ იმიტირებული „ქრონიკის“ ყურებისას ნერვული შოკი დაემართათ, სასწრაფოს გამოძახება დასჭირდათ და ჯანმრთელობის მდგომარეობა გაუუარესდათ“, – ამბობს მომხმარებელთა უფლებების საზოგადოებრივი დამცველი დათო ებრაღიძე.

იმ ადამიანებს შორის, რომლებიც აღნიშნულ ორგანიზაციებს სამართლებრივი დახმარებისთვის დაუკავშირდნენ, არ არიან „ლიბერალის“ რესპონდენტები. „ადამიანი დაიღუპა და ჩივილი რაღას უშველის“, – ამბობს ალექო ოდიშელიძე.

ახალგაზრდა ქალი თვალმოუშორებლად შესცქეროდა ტელევიზორს. ტკივილამდე ნაცნობი სურათი მეორედებოდა. ქართული ტანკები. სააკაშვილი. სიტყვები: ინტერვენცია, ოკუპაცია, რუსები, ცხინვალი, თბილისი.....

თვალწინ 2008 წლის აგვისტოს კადრები დაუდგა. სარდაფში გატარებული ჯოჯოხეთური დღეები და საათები – აფეთქებების ხმა, ქართული ტანკები ცხინვალში, პატარა შვილი მშიერმწყურვალი.

„მეგობარმა დამირეკა, კიოდა, – „იმედზე“ გადართე, ომი იწყებაო. ქართული ცუდად მესმის. ყურებს არ ვუჯერებდი. არ ვიცოდი, რა მექნა. ბავშვს უკვე ეძინა. კანკალმა ამიტანა, მთელი სხეულით ვძაგძაგებდი. ომის შემდეგ ნერვები საერთოდ არ მივარგა. დავინყე ქმართან და ნათესავებთან რეკვა. არავინ არ მპასუხობდა. გიჟივით დავბოდი, საბუთები მოვძებნე, ბარგის ჩალაგება დავინყე.“

■ დღეს ცხინვალში უფრო ყურადღებით ადევნებენ თვალს ქართულ ტელეარხებს, ვიდრე ეს ომამდე იყო. „იმედის“ სიუჟეტმა წარმოუდგენელი პანიკა გამოიწვია ცხინვალში. ინფორმაცია ელვის სისწრაფით მოედო პატარა ქალაქს.

როგორც იქნა, ჩემი ქმარი დამიკავშირდა, მითხრა, – ყველაფერი კარგადაა, სინყნარეაო. არ დაფუჯერე. უკვე ისტერიკა მქონდა, თავს ვერ ვაკონ-

ტროლებდი. ამ დროს მეზობლის ქალი შემოვარდა, ნუ გეშინია, ეს ყველაფერი დადგმული ყოფილაო“, – 25 წლის ცხინვალელ ზარინა ფუხაევას ამის შემდეგ აღარაფერი ახსოვს – გული ნაუვიდა. მერე კი ნერვიული შეტევით საავადმყოფოში მოხვდა.

დღეს ცხინვალში უფრო ყურადღებით ადევნებენ თვალს ქართულ ტელეარხებს, ვიდრე ეს ომამდე იყო. ვინც ცოტათოდენი ქართული მაინც იცის, ცდილობს არ ჩამორჩეს ქართულ შიდაპოლიტიკურ სიახლეებს, რათა უწინდელივით მოუმზადებლები არ შეხვდნენ ომს; საკუთარი თავიც გადაირჩინონ, ნათესავებიც და ყველა, ვინც 2008 წლის აგვისტოში ასე დაუცველი იყო. სწორედ ამიტომ „იმედის“ სიუჟეტმა წარმოუდგენელი პანიკა გამოიწვია ცხინვალში. ინფორმაცია ელვის სისწრაფით მოედო პატარა ქალაქს.

შეუძლებელია სიტყვებით იმის გადმოცემა, რაც ცხინვალში „იმედის“ მოდელირებული სიუჟეტის ეთერში მსვლელობის დროს ხდებოდა.

წყნარი საღამო დაარღვია ცნობამ იმის შესახებ, რომ თავს დაესხნენ პრეზიდენტ ედუარდ კოკოითის, ასევე საქართველოს პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილსაც.

სიუჟეტში ამბობდნენ, რომ ტანკები ცხინვალის, თუ გორის მიმართულებით გადაადგილდებიან.

აღლევებული ადამიანები ერთმანეთს ურეკავდნენ, რის გამოც, სატელეფონო კავშირი თითქმის განწყდა. იმ 30-მანუთმა, როდესაც სიუჟეტი მიმდინარეობდა, ყველა 2008 წლის აგვისტოში დააბრუნა.

„მხოლოდ ერთი აზრი მიტრიალებდა, – ნეტა ეს რაიმე სწავლება იყოს, ნეტა 2010 წლის 13 მარტი მსოფლიოსთვის 1941 წლის 22 ივნისად არ იქცეს. გონებაში შესაძლო ვარიანტებს განვიხილავდი – თუ აშშ ჩაერევა, ეს გარდაუვალი მესამე მსოფლიო ომია. თითქოს ჩემი შიშების დასტურად, „იმედი“ სწორედ ბარაკ ობამას და უცხო ქვეყნების ელჩების კომენტარებს უჩვენებდა“, – ჰყვება ლარისა ცხოვრებოვა.

როდესაც გაირკვა, რომ ეს მხოლოდ ინსცენირება იყო, დაისვა კითხვა – „ვის და რაში დასჭირდა ამის გაკეთება?“ ეს ერთ-ერთი მთავარი სასაუბრო თემაა ცხინვალში, როგორც რიგით მოქალაქეებს შორის, ისე ხელისუფლების დონეზეც.

სხვადასხვა დონის ანალიტიკოსები, უკვე ერთი კვირაა, ბჭობენ, რომ მეტ-

ნაკლებად მართალ პასუხს მიაგნონ. სამხრეთი ოსეთის საზოგადოების აზრი ცალსახაა – თუკი საქართველოში ომზე ლაპარაკობენ, ეს ნებისმიერ შემთხვევაში სამხრეთ ოსეთსაც ეხება. ოსები, მხოლოდ წელიწად-ნახევარია, შედარებით მშვიდ და უსაფრთხო გარემოში ცხოვრობენ. ეს ძალიან მცირე დროა შიშის გადასალახად – მათ ათჯერ უფრო მეტ ხანს იცხოვრეს საომარ მდგომარეობაში.

სამხრეთი ოსეთის დამოუკიდებელი ექსპერტი გენადი კოკოევი მიიჩნევს, რომ, აშკარა პროპაგანდისტული მიზნის გარდა, ამ სიუჟეტის დანიშნულება ისიც იყო, რომ საქართველოს მიერ ოსეთთან და აფხაზეთთან კონფედერაციის შექმნის იდეა შემომომბინათ.

„საქმე ისაა, რომ ტელეკომპანიის ვირტუალურ სცენარს ქვეტექსტად ახლდა იდეა, რომ სამხრეთი ოსეთისა და საქართველოს ხალხები შორის არსებულ პრობლემას მხოლოდ ორივე ქვეყნის მოქმედი ლიდერების ჩამოშორება თუ მოაგვარებს. სიუჟეტში ნათქვამი იყო, რომ არაადეკვატური პრეზიდენტის – სააკაშვილის ოპოზიცია – ნინო ბურჯანაძე და ზურაბ ნოღაიდელი – ხელისუფლებაში მოსვლის შემთხვევაში, არათუ ამ ხალხების შერიგებას შეძლებენ, არამედ სამხრეთი ოსეთისთვის კონფედერაციული ურთიერთობების შეთავაზებით – „საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენასაც“, – ამბობს კოკოევი.

„უფრო დიდი ალბათობა არსებობს, ვივარაუდოთ, რომ ამ აქციის დამკვეთთა მიზანი იყო, პირველ რიგში, მოვლენათა ასეთი განვითარების სცენარის „გათამაშება“, და, შესაძლოა, გაფრთხილება; მეორე – ოპოზიციონერების პოზიციის შერყევა, მათთვის „პრორუსული განწყობის“ დაბრალებით; და მესამე – საქართველოში ძლიერი ანტირუსული მუხტის შენარჩუნება. რამდენად ეფექტურად განხორციელდა პირველი ორი მიზანი, ამას მომავალი გვიჩვენებს. ხოლო რაც შეეხება რუ-

სოფობიას, მისი მორიგი ამოფრქვევა ქართულ საზოგადოებაში ალბათ უკვე აპოგეას მიაღწევს. ამ ფონზე ზემოთ ხსენებული ოპოზიციონერების რეიტინგის დაცემა პრაქტიკულად გარდაუვალია“, – მიაჩნია მას.

ოფიციალურმა ცხინვალმა მაშინვე განაცხადა, რომ „იმედის“ მიერ გადაცემული მასალა პროვოკაციაა რუსეთის წინააღმდეგ:

„საკავშირი პანიკაშია. მას ისლა დარჩა, რომ ქართველი და რუსი ხალხი ერთმანეთს გადაჰკიდოს“, – განაცხადა პოსტკონფლიქტური დარეგულირების საქმეში ოსეთის პრეზიდენტის პოლიტიკურმა წარმომადგენელმა ბორის ჩოჩიევმა.

თავის მხრივ, სამხრეთი ოსეთის მეთაური ედუარდ კოკოიტი ამბობს, რომ ეს პოლიტიკური პროვოკაციაა, რადგან ამ ინფორმაციას სამხრეთი ოსეთის საზღვრებთან დამატებითი ქართული ძალების მობილიზება მოჰყვა.

„შესაძლოა, ეს საქართველოს მხრიდან უბრალოდ გარკვეული ქმედებების დამუშავება იყო სამხრეთი ოსეთის მიმართ“, – აღნიშნა კოკოითიმ.

მხოლოდ ვარაუდი შეიძლება არსებობდეს იმაზე, თუ რა მიზანი ჰქონდათ მოდელირებული საინფორმაციო გამოშვების ავტორებს. თუმცა, უკვე ცხადია ის, რომ ამ სიუჟეტმა სამხრეთ ოსეთსა და საქართველოს შორის არსებული განხეთქილება კიდევ მეტად გააღრმავა. საქართველომ კიდევ ერთხელ – თუნდაც ვირტუალურად, შეძლო ოსი ხალხის დაშინება. აგვისტოს ომის დროინდელი ყრილობები „იმედის“ სიუჟეტის შემდეგ თავიდან გაიხსნა. სამხრეთი ოსეთის დაზარალებული მოსახლეობისთვის კი ტელეარხის მიერ მოხდილი ბოდიშები ვერაფერი ნუგეშია. თუმცა, ალბათ ამ ბოდიშის ადრესატები ჩვენ არც ვართ. ■

სტატიაში გამოთქმული მოსაზრებები და გამოყენებული ტერმინოლოგია ეკუთვნის ავტორს, და არა „ლიბერალს“

სტატია მომზადებულია ჰაინრიხ ბოლის ფონდის მხარდაჭერით. ამ პუბლიკაციაში გამოთქმული შეხედულებები და მოსაზრებები არ არის აუცილებელი, გამოსატავდეს ჰაინრიხ ბოლის ფონდის შეხედულებებს.

"ზღვაში ანაწიხსა და ჰიოჯაბანდას შორის ახი ხისებობს"

ინტერვიუ „იმედის“ მფლობელი კომპანიის დირექტორთან, გიორგი არველაძესთან

გიორგი არველაძე ბოდიშს იხდის საზოგადოების წინაშე, თუმცა მიიჩნევს, რომ მოდელირებული „ქრონიკა“ საზოგადოებრივ ინტერესებს ემსახურებოდა. სცენარის შექმნაში მონაწილეობის მიუხედავად, იგი სარედაქციო დამოუკიდებლობაში ჩარევასაც უარყოფს, და მიიჩნევს, რომ „იმედის“ „პროფესიონალებით“ დაკომპლექტებული გუნდი საზოგადოების ნდობას ადვილად აღიდგენს.

რა იყო „მოდელირებული „ქრონიკის“ მიზანი? რატომ გავიდა ამ შინაარსისა და ფორმის გადაცემა ეთერში?

ამ გადაცემის მიზანი ხალხის დაშინება და პანიკის გამონევა არ ყოფილა. გვინდოდა, საზოგადოების ყურადღება ჩვენი ქვეყნის წინაშე არსებულ საფრთხეებზე გაგვემახვილებინა და გვეთქვა, რომ ამ საფრთხეებისკენ მიმავალ გზაზე უფრო ფხიზლად უნდა ვიყოთ. 2008 წელს, როცა რუსები შემოვიდნენ, მათთან კოორდინაციაში მყოფი ქართველი ვერ იპოვეს, რუსებს ადგილზე არ ჰქონდათ ბაზა, რომ სიტუაცია შეეცვალათ, არ არსებობდა ქართველი, ვინც ამას გააკეთებდა. დღეს ასეთი ადამიანები არსებობენ. ისინი პირდაპირ და საჯაროდ აცხადებენ, რომ თუ რუსეთის არმია შემოვა, მაინც იბრძოლებენ ადგილობრივი ხელისუფლების წინააღმდეგ. „იმედი“ ხელისუფლების ადვოკატი არ არის, გვინდოდა, პროტესტი გამოგვეხატა იმის მიმართ, რაც ხდება, და მერე თუნდაც განგაშის ხარი დაგვერეკა და გამოგვეფხიზლებინა საზოგადოება. ჩვენ რეალურად უნდა შევავსოთ, რა სჭირდება ქვეყანას, რომ იგი გადავარჩინოთ.

იმედი მაქვს, რომ ემოციები დაცხრება და საღად შევავსებთ იმას, რაც მოხდა. ამ გადაცემის სცენარს წინასწარ გაეცნენ პოლიტიკური ექსპერტები – მაგალითად, ზურაბ დავითაშვილი, გია ნოდია – და ყველა ამბობდა, რომ სცენარი რეალისტურია.

გია ნოდიას სახელი ფიგურირებდა იმ სატელეფონო ჩანაწერშიც, რომელიც რუსული ვებგვერდის საშუალებით გავრცელდა. ამავე ჩანაწერიდან ჩანდა, რომ სოუჟეტს წინასწარ პრეზიდენტს გაეცნო. უარყოფთ იმას, რომ გადაცემის შინაარსი და ტექნიკური მხარეებიც კი ხელისუფლებასთან იყო შეთანხმებული?

ხელისუფლებამ ნამდვილად არ იცოდა,

ფოტო: ლევან გვიციანი

რომ მზადდებოდა გადაცემა ასეთი სცენარით. სხვათა შორის, ამ სოუჟეტის მიზანი, ოპოზიციისა და საზოგადოების გარდა, ხელისუფლების გამოფხიზლებაც იყო. რაც შეეხება ეკა წამალაშვილთან ჩემს სატელეფონო საუბარს, ეს არარსებული ჩანაწერია. ეს არის სხვადასხვა დროს და სხვადასხვა ადამიანებთან საუბრების კომპილაცია.

როგორ მოიფიქრეთ სცენარი? ვის ეკუთვნის მოდელირებული „ქრონიკის“ იდეა?

„იმედში“ ერთპიროვნულად არ ვიღებთ გადაწყვეტილებას, ყველანი ერთად ვმუშაობთ. თავიდან ვფიქრობდით, რომ ყოფილიყო მოვლენების ანალიზი. მერე თანდათან, იდეის დამუშავების შემდეგ გადაცემამ სულ სხვა მასშტაბი მიიღო. მორიგი მოსაწყენი ანალიტიკის ნაცვლად, უფრო ორიგინალური, სანახაობრივად ახალი და თამამი რამ მოვიფიქრეთ. გვინდოდა, გვეჩვენებინა ის გემები, რაც, ჩვენი ვარაუდით, კრემლში მზადდება.

„არ მინდა, ჟურნალისტიკა მოწყდეს ქვეყნის ეროვნული ინტერესების სამსახურს, მხოლოდ იმიტომ, რომ ვინმემ მიკერძოებულობაში არ დაგვადანაშაულოს“.

ასევე წინასწარ იყო დაგეგმილი იმავე სოუჟეტის რადიო „იმედის“ ეთერში გაშვებაც? ეს იყო ერთიანი გეგმა, რომელზეც პარალელურად მუშაობდით?

ეს სრულიად სპონტანურად მოხდა. როგორც შემდეგ გაირკვა, თვითონ რადიოს წამყვანმა დაიფურა, რომ ის, რაც ტელეეთერით გადაიცემოდა, სინამდვილეში ხდებოდა. მან თავი ვალდებულად ჩათვა-

ლა, ინფორმაცია სასწრაფოდ გადაეცა და საზოგადოებისთვის შეეტყობინებინა.

წინასწარ თუ იცოდით, რომ ქვეყნის კოდექსს არღვევდით და რა შესაძლო შედეგი შეიძლება მოჰყოლოდა ამ სიუჟეტს? ტიტრების დადების ვარიანტი განიხილეთ?

ტიტრების გაშვებაზე ვიმსჯელებ, მაგრამ საბოლოოდ გადაწყდა, სიუჟეტი ტიტრის გარეშე გავგეშვა და ამაზე პასუხისმგებლობას საკუთარ თავზე ვიღებ. არ გვინდოდა, რომ ეს გადაქვეყნო არასერიოზული, ხელოვნურ და ცოტა დასაცინ გადაცემად. პირიქით, ვეცადეთ, მაქსიმალურად სერიოზული ხასიათი ჰქონოდა. თუმცა, იმდენად სერიოზული გამოვიდა, რომ აგრესიაც კი გამოიწვია. უახლოეს მომავალში ყველაფერს გავაკეთებთ, რომ პროფესიონალიზმი და მედიასტანდარტები ვაჩვენოთ ჩვენს მაყურებელს.

თქვენი ლაპარაკიდან ჩანს, რომ გადწყვეტილებების მიღების პროცესში ჩართული ხართ. გამოდის, რომ ერევით სარედაქციო დამოუკიდებლობაში?

მე ტელევიზიის სარედაქციო დამოუკიდებლობაში აბსოლუტურად არ ვერევი. „სპეციალური რეპორტაჟი“ არ არის საინფორმაციო გამოშვება, ეს არის ცალკე თოქ-შოუ, რომელიც განსხვავებული ფორმატით გადაიდა. ჩემი მხრიდან შინაარსის რეგულირება არ ყოფილა.

მაგრამ თქვენ აღნიშნეთ, რომ უშუალოდ მონაწილეობდით სცენარის შექმნაში და ამავე დროს გამორიცხავთ სარედაქციო დამოუკიდებლობაში ჩარევას – საკუთარ სიტყვებს ხომ არ ეწინააღმდეგებით?

ამას შეიძლება დაარქვათ მონაწილეობა, ან დაარქვათ პროცესის მენეჯმენტი. მე არ ვერევი სარედაქციო დამოუკიდებლობაში, მაგალითად, ჟურნალისტებთან არ მაქვს ურთიერთობა. როცა გადის საინფორმაციო გამოშვება, არ ვიცი, რა სიუჟეტის მერე რა იქნება.

მაგრამ „სპეციალური რეპორტაჟი“ ანალიტიკური გადაცემა და საზოგადოებრივ აზრზე დიდი გავლენა აქვს. როცა უშუალოდ მონაწილეობთ ამ გადაცემის სცენარის შექმნაში და განსაზღვრავთ იმას, თუ რა ფორმით გავა იგი ეთერში, ეს სარედაქციო დამოუკიდებლობაში ჩარევას არ ნიშნავს?

ჩემი ჩარევა იყო არა რედაქტორული, არამედ ორგანიზაციული. ასე მოიქცეოდა ნებისმიერი ხელმძღვანელი. ეს იყო საინტერესო, ორიგინალური პროექტი და ჩემთვის, ბუნებრივია, საინტერესო იყო, როგორი გამოვიდოდა იგი საბოლოოდ. მე

ჩემი მენეჯერული დამოკიდებულება მაქვს თითოეულ პროდუქტთან, თუმცა ეს არ ნიშნავს სარედაქციო პოლიტიკის განსაზღვრას.

რაზე აგებული „იმედის“ საინფორმაციო პოლიტიკა? მინახავს „ქრონიკის“ გამოშვებები, სადაც 30 წუთის განმავლობაში სიუჟეტების თემა მხოლოდ რუსეთის გარშემო ტრიალებს. ანტირუსული პროპაგანდა და „ახალი ორჯონიკიძეების“ ისტორია ისმის საინფორმაციო და ანალიტიკურ გადაცემებში. ხომ არ ნიშნავს ეს იმას, რომ „იმედი“ ხელისუფლების იარაღია ანტირუსული პროპაგანდის საწარმოებლად?

რაც აქტუალურია და საინტერესო, იმ ინფორმაციას აგროვებენ ჟურნალისტები და პროდიუსერები. მე აბსოლუტურად ლოგიკურად მიმაჩნია, რომ სწორედ რუსეთის თემა აქტუალური. ამ საკითხისადმი დამოკიდებულებაშიც ვერაფერ გასაოცარს ვერ ვხედავ. მეც არ მსიამოვნებს ის, როცა ვილაყ პოლიტიკოსი მოსკოვში ჩადის და სატანას სულს მიჰყიდის, და ეს ასეთი მასშტაბით შუქდება. თუ თქვენ გალიზიანებთ რუსეთის თემა, რომელიც მუდმივად ტრიალებს, გეტყვით, რომ მეც მალიზიანებს, მაგრამ ეს რეალობაა.

სად გადის ზღვარი პროპაგანდასა და მოვლენების ობიექტურ ანალიზს შორის?

არ არსებობს ზღვარი იქ, სადაც ქვეყნის სუვერენიტეტს საფრთხე ექმნება. როცა ეს მომენტი დგება, იქ უკვე ობიექტური გაშუქება სხვა კონტექსტში გადადის.

ანალიზი საკმარისი არ არის სურათის დასახატად?

პროპაგანდასა და ანალიზს შორის სხვაობაც რთული განსასაზღვრია. როცა აშკარად ჩანს ეს ყველაფერი, იქ ანალიზი ძალიან მარტივია. აქ უკვე ზღვარი არ არსებობს ანალიზსა და პროპაგანდას შორის. იქ, სადაც ქვეყნის ინტერესები დგება საფრთხის წინაშე, გარკვეული შეზღუდვებიც ბუნებრივია. მე არ მინდა, ჟურნალისტიკა მოწყდეს ქვეყნის ეროვნული ინტერესების სამსახურს, მხოლოდ იმიტომ, რომ ვინმემ მიკერძოებულობაში არ დაგვადანაშაულოს. აქ მიზანი არაა კონკრეტული პოლიტიკოსისთვის ზიანის მიყენება, აქ მიზანი რუსეთის მავნე გეგმებისთვის ხელის შეშლაა. მე თვითონ ლიბერალი ვარ, მაგრამ არ დავეთანხმები ადამიანებს, რომლებიც თვლიან, რომ ლიბერალიზმი სახელმწიფოებრივ ინტერესებზე მალა დგას. და ვინც ფიქრობს, რომ სახელმწიფოებრივ ინტერესებს დაცვა ეწინააღმდეგება ლიბერალურ ღირებულებებს, ძალიან ცდებია.

როგორ გააშუქებს „იმედი“ წინასწარწევნი პროცესს – ჟურნალისტურ სტანდარტებს დააყენებთ წინ, თუ იმას, რასაც თქვენ სახელმწიფოებრივი ინტერესების დაცვას უწოდებთ?

მედია ვალდებულია, საზოგადოებას დაანახოს, რომ გვაქვს ორი პოლიტიკური მხარე – ერთი, რომელსაც სურს არჩევნებში დემოკრატიული განვითარებისთვის და მეორე, რომელსაც ეს იმისთვის სჭირდება, რომ ქვეყანაში სიტუაცია აირიოს. ამ ორ მხარეს შორის არჩევანს ქართული საზოგადოება ადვილად გააკეთებს, თუკი მედია სურათს სწორედ ასე აღწერს. რა გვინდა ჩვენ? – ვიაროთ ევროპული გზით, როცა არჩევნები პოლიტიკური გადაწყვეტილების მიღების ასპარეზი იქნება, იქნება პლურალიზმი და დემოკრატია, თუ კავკასიური პოლიტიკის გზით სიარული გვინდა.

„მე „იმედს“ ვუყურებ, როგორც ბიზნესს. ერთი შეხედვით, ბევრი ფიქრობს, რომ ჩემი დანიშნვა პოლიტიკასთანაა კავშირში, მაგრამ ამ ეტაპზე პოლიტიკა ყველაზე ბოლოს მინტერესებს“, – ეს თქვენი სიტყვებია „ლიბერალთან“ სექტემბრის ინტერვიუში, როდესაც „იმედის“ ხელმძღვანელად დაინიშნეთ. დღესაც ამ აზრზე რჩებით?

„იმედი“ ჩემი საქმე არავითარ შემთხვევაში არ არის პოლიტიკა და პოლიტიკურ პროცესებზე გავლენის მოხდენა. მაგრამ ჩვენ ვცხოვრობთ რეალურ სამყაროში, სადაც პოლიტიკა ერთ-ერთი ყველაზე აქტუალური სფეროა ყოველი ჩვენგანის ცხოვრებაში. ამ პირობებში კი, რა თქმა უნდა, რეალობას ვერ გაექცევი. ჩვენ სწორედ ამ რეალობაში ვიარსებებთ, და არათუ ვიარსებებთ, გვექნება ძალიან კონკრეტული პოზიცია – დავიცვათ ჩვენი ქვეყნის სუვერენული ინტერესები.

როგორ ფიქრობთ, შეძლებთ საზოგადოების ნდობის აღდგენას?

„ქრონიკა“ იმავე ფორმით გავა და იმავე ნამყვანით. ჩვენ ყველაფერს გავაკეთებთ იმის დასამტკიცებლად, რომ კვლავ იმას გავაკეთებთ, რაც აქამდე გვიკეთებია – ანუ დავიცავთ საზოგადოების ინტერესებს. ჩვენი ჟურნალისტები ძალიან მაღალი დონის პროფესიონალები არიან. შეიძლება მათ არ იცოდნენ, თუ რა ფორმატით უნდა გასულიყო კონკრეტული გადაცემა, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ ისინი ყოველთვის ასე მოიქცევიან. ყველაფერს საქმით დავამტკიცებთ, ინფორმაციის ობიექტური გაშუქებით, ისე, რომ სანდოობის ხარისხი მხოლოდ გაიზარდოს. [A]

მოდელირებადი ომის ქრონიკა

მოქალაქეები V.S. ქვეშევრდომები

ვიდრე არ არსებობს კომპეტენტური პასუხი კითხვაზე, ვინ გაავრცელა ფარული ჩანაწერები, საზოგადოება თავად ეძებს „დამნაშავეს“.

ბესო კურტანიძე

პირველად მსოფლიო ისტორიაში, ხელისუფლებისადმი კეთილგანწყობილმა ტელეკომპანიამ 13 მარტს საკუთარი ხალხი ისე დაზაფრა, ამ ჟანრის გადაცემებს შორის ულაპარაკოდ პირველი ადგილი დაიკავა. რამდენიმე უცხოურმა ავტორიტეტულმა გამოცემამ ტელეკომპანია „იმედის“ „მოდელირებადი ომის ქრონიკა“ უყოყმანოდ ყველაზე საშინელ გადაცემად მიიჩნია, რაც კი ოდესმე ვინმეს უნახავს.

ოპოზიციის დახმარებით, რუსეთის ჯარები საქართველოში შემოიჭრნენ და გეზი თბილისისკენ აიღეს, ჩვენი

არმიის დიდი ნაწილი მტერს ჩაბარდა, მოკლეს პრეზიდენტი, დახვრიტეს მომიტინგეები, დაჭრილები მიიყვანეს საავადმყოფოებში, დაბომბეს სხვადასხვა ქალაქი, დამოუკიდებლობას რეალური საფრთხე შეექმნა, და ეს რუსეთმა ოპოზიციის დახმარებით მოახერხა.

თუმცა, მალევე გაცხადდა, რომ ეს ყველაფერი ვილაცის ბოროტი ფანტაზიის ნაყოფი იყო. თუმცა, ერთ-ერთ რუსულ ვებგვერდზე „იმედის“ გენერალური დირექტორის, გიორგი არველაძის და მისი მოადგილის, ეკა წამალაშვილის სატელეფონო საუბრის

ჩანაწერი გამოჩნდა, სადაც ითქვა, რომ პრეზიდენტი სააკაშვილს სურდა, მოსახლეობა მაქსიმალურად დამფრთხალიყო. ეკა წამალაშვილმა და გიორგი არველაძემ ამ საუბარს ფალსიფიცირებული უწოდეს და რუსეთის სპეცსამსახური დაადანაშაულეს.

სატელეფონო საუბარი №1

გიორგი არველაძის და ეკა წამალაშვილის დიალოგი 10 წუთზე ცოტა მეტხანს გაგრძელდა. სატელეფონო საუბრის რეალურობის დასადაგენად ჩვენ ეს საუბარი „მოდელირებადი ომის ქრონიკას“ შევადარეთ.

1. სატელეფონო ჩანაწერში არველაძემ წამალაშვილს მიუთითა, რომ იმიტირებული ომის თარიღად 10 ივნისი დაესახელებინათ.

„ქრონიკაში“ გამოაცხადეს, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნების შემდეგ, 7 ივნისს თბილისში მომიტინგეები დახვრიტეს, რასაც სამი დღის შემდეგ, ანუ 10 ივნისს, რუსეთის აგრესია მოჰყვა.

2. ამავე საუბრისას არველაძემ მოენონა იდეა, ვითომდა წინო ბურჯანაძე ცხინვალში ჩავიდა, ვითომ კოკოითის გასვენებაში.

ფილმში ბურჯანაძე ნოლაიდელთან ერთად მართლაც ცხინვალში იმყოფებოდა.

3. არველაძის მითითებით, ოპოზიციას ბრალად უნდა დასდებოდა ახალი „შულოვერის კომიტეტის“ შექმნა, რაც „მოდელირებულ ქრონიკაშიც“ ითქვა.

4. სატელეფონო საუბრისას დასახელდნენ ე.წ. ექსპერტები – გია ნოდია და ზურა დავითაშვილი, რომლებმაც, არველაძის თქმით, სცენარი მოიწონეს. ეს ამ ექსპერტებმა მოგვიანებით დაადასტურეს.

5. ეკა წამალაშვილმა დაასახელა ისტორიკოსი გოჩა საითიძე, რომელიც დებატებისას საინტერესო პარალელებს გაავლენდა უახლესი ისტორიის ფაქტებთან, რაც ისტორიკოსმა დებატების დროს მართლაც გააკეთა.

6. სიტყვასიტყვით დაემთხვა ეკა წამალაშვილის მიერ სცენარში ჩაწერილი ციტატა, მოგვიანებით ტელეკომპანიის წამყვანის, ნათია კობერიძის მიერ წაკითხულ ტექსტებს, მანერჰეიმსა და საფრთხის რეალურობის თაობაზე.

7. სატელეფონო საუბრის დროს გიორგი არველაძემ მის მოადგილეს პრეზიდენტის მოსაზრება გადასცა, რომ სიუჟეტის დაწყებისას მსყურებელი „ლაითად“ გაეფრთხილებინათ, რომ ეს მხოლოდ იმიტირებული სიუჟეტი იყო. ასევე გავიდა სიუჟეტი ეთერშიც.

გარდა ამისა, სატელეფონო საუბრისას წამალაშვილი დამოუკიდებელი ტელეკომპანიის დანიშნულ მენეჯერს აფრთხილებდა, რომ „მოდელირებული ქრონიკა“ მაუწყებლის შესახებ კანონს არღვევდა და, შესაძლოა, ამის გამო ტელეკომპანიას ლიცენზია დაეკარგა. არველაძემ ეს გაფრთხილება არაფრად ჩააგდო, რასაც ჩვეულებრივ დანიშნული ჩინოვნიკები ვერ აკეთებენ ხოლმე.

ბენ ხოლმე.

მოხმობილი მაგალითები მიუთითებენ, რომ სატელეფონო საუბრის შინაარსი მთლიანად დაემთხვა „მოდელირებულ ქრონიკას“.

რეალურია თუ არა სატელეფონო საუბარი?

იმისათვის, რომ გაირკვეს, რამდენად რეალურია არველაძის და წამალაშვილის სატელეფონო საუბარი, საჭიროა, სათანადო ექსპერტიზის ჩატარება. სიმართლის გარკვევა, პირველ რიგში საუბრის მონაწილე პირების ინტერესში უნდა იყოს, თუმცა ამის თაობაზე არც ერთი ხმას არ იღებს.

ამასთან, თუკი მათ დაუფუჯვრებთ, საუბარში მათ მიერ სხვადასხვა დროს ნათქვამი სიტყვები ამოკრებილი და დამონტაჟებული. რა უშლით ხელს, მიმართონ სატელეფონო კომპანიას და საზოგადოებას მათი საუბრის ამონაწერი მოასმენინონ, რომლის ხანგრძლივობას ინტერნეტში ამ პირების საუბრის ჩანაწერის ხანგრძლივობას შევადარებდით. თუმცა, მათ ესეც არ გააკეთეს.

ხოლო ვიდრე კომპეტენტური ექსპერტიზა დასკვნას დადებს, ჩვენ განვიხილავთ ვერსიებს, თუ ვინ გააკეთა აღნიშნული ჩანაწერი.

სატელეფონო საუბრის ჩანერა ტექნიკურად შეედო შინაგან საქმეთა სამინისტროს, თავდაცვის სამინისტროს, „ჯეოსელს“, რომლის აბონენტებიც ეს პირები არიან, რუსეთის და თურქეთის სპეცსამსახურებს, სადაც არველაძე საუბრის დროს იმყოფებოდა.

1. სატელეფონო საუბრიდან ჩანს, რომ გიორგი არველაძემ დაურეკა ეკა წამალაშვილს. ამას ამბობს კიდევ, – აი, ამ მიზნით დაგირეკეო. ამასთან ისმის ზუმერის ხმა, რომელიც მხოლოდ მას ესმის, ვინც რეკავს, ხოლო ვისაც ურეკავენ, მას ტელეფონის ზარის ხმა ესმის. ამდენად ეკა წამალაშვილი საუბარს ვერ ჩაწერდა, რადგან ამ შემთხვევაში, იგი ვერ ჩაინერდა ზუმერის ხმას, ვინაიდან მას ურეკავდნენ.

2. კომპანია „ჯეოსელი“ არა მარტო რეპუტაციას, მთელ თავის საქმიანობას ეჭვქვეშ დააყენებდა, რაც ძალიან არალოგიკურია.

3. შესაძლოა, ეს გააკეთეს რუსებმა, ან ქვეყნის შიგნით კომპეტენტურმა ორგანოებმა – გავრცელებული ვერსიით, შინაგან საქმეთა სამინისტრომ.

ბუნებრივია, გადაჭრით ვერავინ ვერაფერს იტყვის ვერც ერთ ვერსიაზე.

რატომ რუსებმა?

ამ საუბრის ჩანაწერს წინ უსწრებდა ხელისუფლების წევრების სხვადასხვა სატელეფონო საუბრების ჩანაწერების ინტერნეტში გამოქვეყნება, სადაც, როგორც ნესი, ერთ-ერთი მოსაუბრე საქართველოს ფარგლებს გარეთ იმყოფებოდა: გივი თარგამაძის საუბრები ბელარუსის ოპოზიციის ერთ-ერთ ლიდერთან, ასევე ვანო მერაბიშვილთან უკრაინის საპრეზიდენტო არჩევნების დროს, ასევე ვინმე „კონსტანტინთან“; ვანო მერაბიშვილის სატელეფონო საუბარი აზერბაიჯანის შინაგან საქმეთა მინისტრთან 7 ნოემბერს გაზის ტყვიების თაობაზე; პრეზიდენტ სააკაშვილის საუბრები უკრაინის მაშინდელ პრეზიდენტ იუშჩენკოსთან, შემდეგ პრემიერ-მინისტრ ტიმოშენკოსთან. ყველა ამ შემთხვევაში აღინიშნა, რომ საუბარი რუსეთის სპეცსამსახურმა გააყალბა და ეს ჩანაწერები ბლეფი იყო. თუმცა, საზოგადოებას ამით ეჭვი არ გაქარწყლებია. ამასთან, ვანო მერაბიშვილს მაშინ მართლაც სჭირდებოდა გაზის ტყვიები, ხოლო უკრაინის არჩევნებთან დაკავშირებით ამ სატელეფონო საუბრების შემდეგ უკრაინაში მართლაც ჩავიდა 2000-ზე მეტი ქართველი ე.წ. დამკვირვებელი, რაზეც ტელეფონით საუბრობდნენ. რატომ არ შეიძლება და არველაძე-წამალაშვილის სატელეფონო საუბარი მას ჩაენერა, ვინც წინა საუბრები ჩაწერა?

შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ საერთაშორისო ზარები ხელისუფლების წევრებისთვის უსაფრთხო არ არის, ხოლო ოპოზიციას ქვეყნის შიგნით უსმენდნენ, რაზეც 7 ნოემბერს გაცხადდა.

ვანო მერაბიშვილს აღნიშნული ჩანაწერის გაკეთება ნამდვილად შეედო, თუმცა გაუგებარია, რას მოიგებდა ამით? სატელეფონო საუბარმა და იმიტირებულმა „ქრონიკამ“ არჩევნების წინ მმართველი გუნდის ჯერჯერობით არაოფიციალური კანდიდატი გივი უგულავა და პრეზიდენტი სააკაშვილი დააზარალა. თუკი მერაბიშვილი პრეზიდენტს არ ერჩოდა, მაშინ უგულავას „დასაძირად“ ან არველაძის სამსახურიდან მოსაშორებლად, პრეზიდენტის იმიჯის შეუღალავად დადებდა რაიმე სათანადო კომპრომატს. თუმცა, ამ ვერსიას კიდევ მივუბრუნდებით.

სატელეფონო საუბარი N 2

მეორე სატელეფონო საუბარი, რომელიც იმავე copoka.net-მა გამოაქვეყნა, კულტურის მინისტრსა და პრეზიდენტს შორის შედგა. აქაც ნიკა რურუა საზღვარგარეთ, საფრანგეთში იმყოფებოდა. საინტერესოა, რომ ამ საუბარს, თავისი შინაარსიდან გამომდინარე, ხელისუფლების მხარდამჭერების მხრიდან მძაფრი რეაქცია არ მოჰყოლია. სააკაშვილის ხმა ამტკიცებს, რომ მან მიუთითა „ქრონიკის“ გასვლამდე ხალხი გაეფრთხილებინათ, რაც არ შეასრულეს. მისივე თქმით, ამ გადაცემას მხოლოდ 5-წუთიანი პანიკა მოჰყოლია, რაც რეალობას მართლა მოკლებულია. უფრო მეტიც, „იმიტირებულ ქრონიკას“ არაგვისპირში ადამიანის სიკვდილი მოჰყვა. ეს საუბარიც პრეზიდენტის კომპრომეტირებას ისახავდა მიზნად, რადგან ჩანს, რომ მან მართლა იცოდა, თუ რა უნდა გასულიყო ეთერში და მითითებებსაც იძლეოდა, რაც პრეზიდენტის საქმე არ არის.

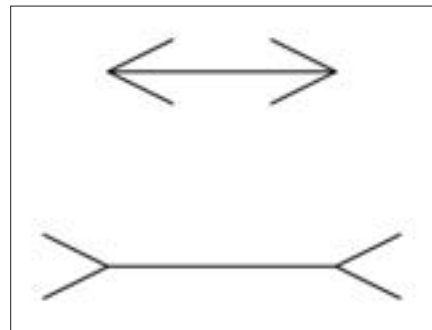
თუმცა, საზოგადოებამ მეორე საუბარი პრეზიდენტის იმიჯის გამოსასწორებლად აღიქვა: ნახეთ, მიშას უთქვამს, რომ სიუჟეტს გამაფრთხილებელი ტიტრები დაადეთო. ამ შინაარსის საუბარი მოხვდა იმავე ვებგვერდზე, რომელმაც პირველ შემთხვევაში სააკაშვილს იმიჯი შეულახა. სააკაშვილმა ნახა, რომ მისი საერთაშორისო ზარი შეიძლებოდა ჩაენერათ, ამას არ მოერიდა, არ ისარგებლა ე.წ. კოდირებული სატელეფონო ზარით, და ისევ ჩვეულებრივად დაურეკა კულტურის მინისტრს, სადაც თავი იმართლა, რომ მან გააფრთხილა არველაძე. რა შემთხვევაში უნდა მოქცეულიყო პრეზიდენტი ასე წინდაუხედავად? – თუკი მას გარანტია ექნებოდა, რომ მის თავისმართლებას იმავე ვებგვერდზე განათავსებდნენ, სადაც სახელი გაუტეხეს. ვეჭვობ, მას რუსებისგან ასეთი გარანტია მიელო. არადა, ეს მეორე საუბარიც copoka.net-მა უმაღლესე გამოაქვეყნა ვებგვერდზე.

დარჩა არველაძის პოზიცია, რომელიც დღემდე ამტკიცებს, რომ რუსეთის სპეცსამსახურმა მისი სხვადასხვა საუბარი სხვადასხვა დროს ჩაიწერა და ამ სახით დაამონტაჟა. თუმცა, საკითხავია, სად თქვა მანამდე არველაძემ „მოდელირებული სიუჟეტი“, იქნებ დააკონკრეტოს. ამასთან, გამოდის, რომ რუსებს ხელენიფებათ სასურველი პირების სატელეფონო საუბრების ჩაწერა, ხოლო შემდეგ

ალარ იციან, რა მოუხერხონ ამ ჩანაწერს და მათი ნამოქმედარი უმაღლესე აშკარადება: ამონტაჟებენ იმდენად არაპროფესიონალურად, რომ დიარამაზე ერთი შეხედვით ცხადად ჩანს სიყალბე და, წინდაუხედაობის გამო, რუსულ ვებგვერდზე ათავსებენ, რომ დაინტერესებულმა პირმა კვალს იოლად მიაგნოს? ეს მუსლიმ ტერორისტთა ქმედებას უფრო ჰგავს, რომლებიც განხორციელებულ ტერაქტებზე უმაღლესე პასუხისმგებლობას იღებენ. რა უშლიდათ რუსებს ხელს, რომ თუნდაც ამერიკაში აეტვირთათ სატელეფონო საუბრების ჩანაწერი?

მოძალაძეები V. S. ძველი დროები

პოლიტოლოგიაში არსებობს ტერმინი – იმიტირებული დემოკრატია. ეს

■ იმისათვის, რომ გაირკვეს, რამდენად რეალურია არველაძის და წამალაშვილის სატელეფონო საუბარი, საჭიროა, სათანადო ექსპერტიზის ჩატარება. სიმართლის გარკვევა, პირველ რიგში საუბრის მონაწილე პირების ინტერესში უნდა იყოს, თუმცა ამის თაობაზე არც ერთი ხმას არ იღებს.

მმართველობა არც დემოკრატიაა და არც სრული ავტორიტარიზმი. ამ სისტემაში არსებობენ „მოქალაქეებიც“ და „ქვეშევრდომებიც“, სისტემაც იმად ჩამოყალიბდება, რომელი ჯგუფიც საბოლოოდ გადაიღვეს. არველაძეს და

წამალაშვილს არ უარუყვიათ, რომ მათ შორის სატელეფონო საუბარი შედგა; პრეზიდენტი არ გვიხსენებიაო, – თქვეს. თუმცა „ქვეშევრდომი“ შორს წავიდა და თქვა: არსებობს სპეციალური პროგრამა, რომლის მეშვეობით და 33 ბგერის საშუალებით, ნებისმიერი პირის ხმის მიმსგავსება და ჩაწერა შეიძლება; აქედან გამომდინარე, ეჭვი მაქვს, სატელეფონო საუბრები ფალსიფიცირებულიაო.

ქვეყნის უსაფრთხოება, რომლის ვითომდა გადასარჩენადაც იყო მოწოდებული „მოდელირებული ქრონიკა“, მოქალაქეების კონსოლიდაციით იწყება. 1920 წელს ქვეყანა „ბოლშევიკებად“ და „მენშევიკებად“ გაიყო, გამსახურდიას დროს „ზვიადისტებად“ და „დემოკრატებად“. თვალსაჩინოა ეს გაყოფა დღესაც:

„მოქალაქეს“ მიაჩნია, რომ ქვეყანა არადემოკრატიულია. მას პასუხობენ: რა დროს დემოკრატიაა, როცა ტერიტორიული მთლიანობა გვაქვს აღსადგენი?! მედია არ არის თავისუფალი – აბა, „მესტრო“ და „კავკასია“ რა არის?! არჩევნები გაყალბდა – ჩვენი პრეზიდენტი უალტერნატივოა! 7 ნოემბერს ხელისუფლება ძალის გამოყენებით საკუთარ მოსახლეობას სასტიკად გაუსწორდა – 7 ნოემბერს სახელმწიფოებრიობა გადარჩა! ომი წავაგეთ – ომი მოვიგეთ, რადგან დამოუკიდებლობა შევინარჩუნეთ; მერე რა, რომ ორი რაიონი დავკარგეთ?! სასამართლო არ არის თავისუფალი – ამას კრიმინალები ამბობენ, იმიტომ რომ ფულით საქმეებს ველარ აკეთებენ! კერძო საკუთრება დაცული არ არის – განა შეგრჩებოდათ?! რატომ ვერ მივიღეთ ნატო-ს ბუქარესტის სამიტზე „მაპი“? – „მაპზე“ უკეთესი მივიღეთ! რატომ არ გავრცელდა ნულოვანი ტოლერანტობა გირგვლიანის, რობაქიძის, ვაზაგაშვილის და სხვათა მკვლელებზე? – პასუხი არ არის.

დღეს ქვეყანა ამ ნიშნითაც გაიყო და ყველა მოვლენას „ქვეშევრდომები“ იმის მიხედვით აფასებენ, მოეწონება, თუ არ მოეწონება მათი პოზიცია ხელისუფლების მეთაურს. „მოქალაქეებს“ აყვედრიან, – „იმიტირებულმა ქრონიკამ“ როგორ შეგაშინათო. ბუნებრივია, რადგან „ქვეშევრდომს“ ღირსებას ვერავინ შეულახავს, მათ ის მაშინ დათმეს, როცა არჩევანი გააკეთეს. ამიტომ, „მოქალაქეების“ აღშფოთება „ქვეშევრდომებს“ ძალიან აღიზიანებთ. **■**

სად ხიის ხახბი ჰიქსა, ხოსა ის ასე ბჰჰიქსება?

შენწყვეტეთ „იმედის“ სიმულაციის დადგმისთვის მთავრობის დადანაშაულება, თქვენივე თავი დაადანაშაულებთ.

მარტინ ნოგტონი, მკვლევარი და ანალიტიკოსი

„ტელიმედის“ მიერ დადგმულმა რუსული შემოჭრის ამბავმა დიდი პანიკა და თანმდევნი ბრაზი გამოიწვია, თუმცა, პასუხისმგებლობის თვალსაზრისით, ცოტა რამის მიღწევა თუ მოხერხდა. სამსახურიდან არავინ დაუთხოვიათ, პრეზიდენტმაც, იმის მაგივრად, რომ დამნაშავე ხელმძღვანელი გაეკრიტიკებინა, ფაქტობრივად, „იმედის“ სიმულაცია შეაქო და განაცხადა, რომ ის ახლოსაა რეალობასთან.

ამავე დროს ეს საქართველოა, და აქ ცოტა რთულია, რომ კონკრეტულ ქმედებაზე პასუხისმგებელი ადამიანი იპოვო. მაგალითად, რომელ პოლიტიკურ ფიგურას ეკისრებოდა პასუხისმგებლობა გირგვლიანის მკვლელობის საქმეში?

მედიაინჟინერების თვალსაზრისით, „იმედის“ ეთერში გასული პროგრამაც სიახლეს არ წარმოადგენს. რატომ უნდა ვყოფილიყავით განსაკუთრებით განცვიფრებულნი? მსგავსი რამ ხომ ადრეც გვინახავს. ალბათ გემახსოვრებათ ხურჩის ინციდენტი. გაეროს რეპორტმა დაადგინა, რომ ინციდენტი, რომელიც ეხებოდა გალიდან ზუგდიდისკენ ხმის მისაცემად მიმავალი გალღების ავტობუსზე მსუბუქი ცეცხლსასროლი იარაღითა და ყუმბარმტყორცნებით თავდასხმას, სინამდვილეში დადგმული იყო. სავარაუდოდ, მიზანი იყო დასავლეთ საქართველოში შიშისა და და-

■ თუ სირცხვილი ან დანაშაული ვინმემ უნდა გაიზიაროს, ეს, ჩვენი პოლიტიკოსები კი არა, თავად ჩვენ ვართ. პოლიტიკოსები ბოლო-ბოლო იმას აკეთებენ, რის უფლებასაც ჩვენ ვაძლევთ.

ძაბულობის დათესვა, რათა შემდგომში მსგავს მდგომარეობაში ჩავარდნილ მოქალაქეებს ხმა „ნაციონალური მოძრაობისთვის“ მიეცათ, ანუ იმ პარტიისთვის, რომელიც ნაციონალურ პოლიტიკაზე ყველაზე ხმამაღალი რიტორიკით გამოირჩეოდა.

ამ მხრივ, ქართველი პოლიტიკოსები სხვა ქვეყნის პოლიტიკოსებისგან დიდად არ განსხვავდებიან. მაგალითად, ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრმა ლოიდ ჯორჯმა წინასწარ იცოდა ირლანდიის სამხრეთ-დასავლეთ სანაპიროზე გერმანული წყალქვეშა ნავების განსაკუთრებით მაღალი კონცენტრაციის შესახებ, მაგრამ არაფერი იღონა ლაინერ „ლუიზიანას“ გადარჩენისთვის, ანუ ამის შესახებ ამერიკელებს არ შეატყობინა. ამ

ამბავს 1 198 ადამიანის სიცოცხლე შეენირა. ეს იყო ის ფასი, რაც ამერიკის ომში ჩართვისთვის გაიღო ბრიტანეთის მხარემ. მოხუცმა „უელსელმა ჯადოქარმა“ (ლოიდ ჯორჯის ზედმეტსახელი – მთარგმნელის შენიშვნა) ამერიკის პრეზიდენტ უილსონს ამის შესახებ არაფერი შეატყობინა.

მაკიაველიზმი, როგორც ჩანს, ყველა პოლიტიკოსის დნმ-შია ჩადებული, თუმცა საზოგადოება მათ მაინც უწესებს გარკვეულ საზღვრებს, რომლის იქით ნასვლას ერიდებიან. მეოცე საუკუნის დასაწყისის ბრიტანეთში საზოგადოება სუსტი იყო და ადვილად იტანდა პოლიტიკოსთა ყველანაირ გადაცდომას. ისინი გაუნათლებლებიც იყვნენ, თავისუფალი პრესა ჯერ მხოლოდ ფეხს იდგამდა, ხოლო ადამიანებს გულუბრყვილოდ სჯეროდათ მთავრობის.

ახლა კი, თუ ბრიტანელ პოლიტიკოსს თავის მდივანთან შეუსწრებენ, იგი იძულებულია, გადადგეს. პრესა ბრიტანეთში, რაოდენ ვულგარული და ზედაპირულიც უნდა იყოს, იმას მაინც უზრუნველყოფს, რომ პოლიტიკოსებს პასუხისმგებლობის გრძობა უჩნდებათ.

პოლიტიკური განათლება და, რაც უფრო მნიშვნელოვანია, მედიის თავისუფლება და განვითარებულობა 21-ე საუკუნის საქართველოში იშვიათი ფუფუნებაა. ამიტომ, „ტელიმედის“ ამ „ანცობამაც“, რამაც მასობრივი პანიკა და გულის შეტევით ორი ადამიანის გარდაცვალება გამოიწვია, დაუსჯელად ჩაიარა, და ალბათ მომავალშიც ასე მოხდება.

როკ ჯგუფ The Who-ს სიმღერის ტექსტი მახსენდება: „საზოგადოება იმას იღებს, რაც მას უნდა. და საზოგადოებას ის უნდა, რასაც იღებს“. თუ სირცხვილი ან დანაშაული ვინმემ უნდა გაიზიაროს, ეს, ჩვენი პოლიტიკოსები კი არა, თავად ჩვენ ვართ. პოლიტიკოსები ბოლო-ბოლო იმას აკეთებენ, რის უფლებასაც ჩვენ ვაძლევთ. **■**

ინგლისურიდან თარგმნა გიორგი ცხადაიამ

■ რუსი ჯარისკაცები ცხინვალის მისადგომებთან, აგვისტო 2008

საუბრები ლიბერალიზმზე

აბჰისტოს ომი საქართველომ დაიწყო

საქართველოს ხელისუფლებაში ფიქრობენ, რომ დრამატული შოუებით პოლიტიკის კეთება უფრო მომგებიანია, ვიდრე რაციონალური დისკუსია იმის შესახებ, თუ რა მოხდა, ან ახლა რა მდგომარეობაში ვიმყოფებით.

გიორგი ცხადაია

„ტელეიმედის“ ეთერში ახალი ამბების სიმულაციის გასვლის შემდეგ უამრავ ადამიანს მომხდარის მიმართ პროტესტის გრძნობა გაუჩნდა. ეს პროტესტი უმთავრესად გამოიხატებოდა იმით, რომ მოქალაქეები სიუჟეტის ეთერში გამშვებთა და დამკვეთთა დასჯას ითხოვდნენ; ასევე, წამოიჭრა „იმედზე“ ხელისუფლების უშუალო გავლენის საკითხი, რასაც ამყარებს მაუწყებლის დირექტორის პოსტზე სააკაშვილის ყოფილი მინისტრის და „ნაციონალური მოძრაობის“ ერთ-ერთი ლიდერის გიორგი არველაძის ყოფნა.

ამ საყოველთაო ხმაურის ფონზე, არავინ საუბრობს უშუალოდ მოდელირებული „ქრონიკის“ შინაარსზე და იმაზე, თუ რამდენად რეალურია სიუჟეტში პროგნოზირებული მომავალი, რომლი-

საც ასე შეეშინდა საქართველოს მოსახლეობას.

არადა, სწორედ ეს იყო ამ სპეციალური რეპორტაჟის მთავარი მიზანი – ხალხი რუსეთის მხრიდან სერიოზული საფრთხის არსებობაში დაერწმუნებინა.

სავარაუდოდ, ხელისუფლებას თავადაც დასაშვებ რეალობად მიაჩნია ის სცენარი, რომელიც 13 მარტს „იმედზე“ გათამაშდა – ანუ ერთ დღეს რუსეთმა მართლა შეიძლება დაიპყროს საქართველო. 1921 წლის მსგავსი სცენარების დადგმით ხელისუფლება ცდილობს, ეს ეჭვები მოსახლეობას გაუზიაროს და შთააგონოს, რომ საფრთხე რეალურია.

„იმედის“ ეთერში გასულ სიუჟეტში ისე ჩანდა, რომ თითქოს რუსული აგრესია ყოველგვარი კონტექსტისა და წინაპირობის გარეშე ემუქრება საქართველოს.

სწორედ ეს იყო ამ სიუჟეტის მთავარი სიმულაცია, რომელიც ბევრისთვის შეუმჩნეველი დარჩა.

იგივე ვერსია მოვისმინეთ ხელისუფლებისგან 2008 წლის ომის დროსაც – რუსეთი საქართველოს უმიზეზოდ დაესხა თავს. „იმედის“ სიუჟეტი ამ ვერსიის კიდევ უფრო გამყარების მცდელობა იყო.

საქართველოში, ისევე როგორც რუსეთში, ძალიან არასერიოზულად უყურებენ 2008 წლის ომის შესახებ ჰაიდი ტალიავინის დასკვნას, რომელშიც ომის შესახებ თითქმის ყველა ვერსიამ და ფაქტმა მოიყარა თავი.

ტალიავინის კომისიის დასკვნის მიხედვით, ომის დაწყებაში მთავარი წვლილი საქართველომ შეიტანა. დასკვნა ცალსახად ამბობს, რომ რუსეთის მიერ საქართველოში შემოჭრა უმინაარსო და უკონ-

■ ვარალეთის შესასვლელი, სექტემბერი 2008

■ ოსური პოლიციის დაცხრილული მანქანა, აგვისტო 2008

ტექსტო აქტი არ ყოფილა. თუმცა, იქვე ხაზგასმითაა აღნიშნული, რომ რუსეთის რეაქცია არაპროპორციული იყო.

კომისიამ უსაფუძვლოდ მიიჩნია საქართველოს ხელისუფლების მიერ წარმოდგენილი ომის დანაშაულის ორი მთავარი მიზეზი: პირველი, ის, რომ 2008 წლის 7-8 აგვისტოს ღამეს ცხინვალზე საქართველოს არტილერიის და შემდგომ რეგულარული არმიის შეტევა მიმართული იყო რუსული აგრესიისგან თავის დასაცავად, და მეორე, რომ წინა დღეებში განხორციელებული თავდასხმები ქართულ სოფლებზე, რასაც ხშირ შემთხვევაში, ქართული მხარეც პასუხობდა, საკმარისი მიზეზი იყო მსგავსი შეტევის დასაწყებად.

კომისიამ უარყო ომის დანაშაულის შესახებ რუსული ვერსიაც – კერძოდ, უსაფუძვლოდ მიიჩნია რუსების განცხადება, რომ ქართველებმა სამხრეთი ოსეთის ტერიტორიაზე განახორციელეს გენოციდი; ასევე, კომისიამ უარყო ომის დანაშაულის მეორე მთავარი მიზეზიც – კრემლის მხრიდან რუსეთის მოქალაქეების დაცვა.

ტალიავინის დასკვნაში ომის დანაშაულებზე პასუხისმგებლობა ყველა მხარეს ეკისრება, თუმცა, ამავე კომისიის მიხედვით, საქართველო იყო მხარე, რომელმაც ომი რეალურად დაიწყო. რუსეთის ხელისუფლებამ საქართველოში შემოჭრის გადანიშნულება მას შემდეგ მიიღო, რაც ქართულმა ჯარმა ცხინვალზე იერიში მიიტანა.

გასათვალისწინებელია ისიც, რომ რუსული, ისევე როგორც ქართული, ჯარები მომზადებულები იყვნენ მსგავსი ოპერაციის ჩასატარებლად.

საქართველოს პრეზიდენტი კი 2004 წელს ინაუგურაციის დღიდან აცხადებდა, რომ მისი მთავარი მიზანი ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა იყო. სწორედ ამ მიზანს ემსახურებოდა სამხედრო ბიუჯეტის გაზრდა მთლიანი შიდა პროდუქტის 1%-დან 8%-მდე.

ტალიავინის კომისიის დასკვნიდან გამომდინარე, ნათელია, რომ აგვისტოს ომის დაწყება დიდწილად საქართველოს ხელისუფლების შეცდომების შედეგია. კომისია არ უარყოფს არც რუსეთის აგრესიულ პოლიტიკას მეზობელი ქვეყნის მიმართ.

საქართველოს ხელისუფლება ჯიუტად უარყოფს შეცდომებს და თავს არიდებს თავისი წილი პასუხისმგებლობის აღებას.

პირიქით, ხელისუფლება თუ ხელისუფლებასთან დაახლოებული ჯგუფები ვირტუალურ ომებს აწყობენ და საქართველოს მოსახლეობას აშინებენ იმით, რომ ერთ მშვენიერ დღეს რუსეთის პრეზიდენტმა, შესაძლოა, განახორციელოს ის, რაც ვერ გააკეთა 2008 წლის აგვისტოში – სრულად დაიპყროს საქართველო და ქვეყანა სააკაშვილისგან გაათავისუფლოს. მსგავსი შიში გაუმართლებელია დღეს, როდესაც რუსეთ-საქართველოს კონფლიქტის შესახებ მთელი მსოფლიოა ინფორმირებული. თბილისის აღებისა და სააკაშვილის ჩამოგდების საბაბის გამოინახვას რუსები 2008 წლის აგვისტოში უფრო შეძლებდნენ, ვიდრე ახლა, როდესაც ევროკავშირის მიერ შედგენილი ცე-

■ რაციონალური პოლიტიკა ყველაზე მარტივის აღიარებით უნდა დავიწყოთ: აგვისტოს ომი საქართველომ დაიწყო.

ცხლის შეწყვეტის შეთანხმება არსებობს და დასავლური მთავრობები მილიარდობით დოლარის ოდენობით გრანტებს გვირიცხავენ მშვიდობიანი განვითარებისთვის.

ხელისუფლების, თუ ხელისუფლებასთან დაახლოებული პირების მიერ „ტელევიმედში“ გასული სიმულირებული ახალი ამბები იმის დასტურია, რომ ტალიავინის კომისიის დასკვნის მიუხედავად, ჯერ კიდევ ბევრს უჭირს სიმართლისთვის თვალის გასწორება.

ცხადია, რუსეთის მხრიდან საფრთხეები არსებობს, მაგრამ ხელისუფლებას არ შეუძლია ამ საფრთხეების რეალური სურათი დახატოს, რადგან ჯერ წარსული შეცდომები სათანადოდ არ შეუფასებია.

საქართველოს ხელისუფლებაში ფიქრობენ, რომ დრამატული შოუებით პოლიტიკის კეთება უფრო მომგებიანია, ვიდრე რაციონალური დისკუსია იმის შესახებ, თუ რა მოხდა, ან ახლა რა მდგომარეობაში ვიმყოფებით. არადა, რაციონალური პოლიტიკა ყველაზე მარტივის აღიარებით უნდა დავიწყოთ: აგვისტოს ომი საქართველომ დაიწყო. ■

ფოტო: ნატალია ვაუშაური

სპორტული მოედნის გახსნა სოფელ შინდისში, 2010

პოლიტიკა

აივ "ჩვენი ხმა ბიზი უბნავას"

გიგი უგულავას ჰყავს „ფანები“, რომელთა შესახებ არაფერი იცის.

3 მარტი. ქალთა და არასრულწლოვანთა N5 დაწესებულება. დედის დღესთან დაკავშირებით გაიმართა საქველმოქმედო კონცერტი. მღეროდნენ ვერიკო ტურაშვილი, ანრი ჯოხაძე, „სეიშენი“, თიკა ჯამბურია, მარიკა თხელიძე, ნინი ქარსელაძე, გიო ხუციშვილი, ნატო გელაშვილი, ბესო კალანდაძე, ნოდiko ტატიშვილი და სხვები. გაკრული იყო ბილბორდები წარწერით – „ჩვენი ხმა გიგი უგულავას“. კონცერტის შემდეგ გაიმართა ალაფურშეტი. დაჭრეს გრანდიოზული ტორტი 400 ადამიანისთვის. პატიმრებს საჩუქრად მაცივარი და ტელევიზორი გადაეცათ.

10 მარტი. საქართველოს უნივერსიტეტის სპორტული დარბაზი. გაიმართა

ღია პირველობა ქალთა ფრენბურთში. გოგონებს ეცვათ მაისურები წარწერით „ჩემი ხმა გიგის“. გაკრული იყო ბილბორდები წარწერით „ჩვენი ხმა გიგი უგულავას“. გამარჯვებული გუნდებისთვის ეგვიპტეში საგზურები დაანესეს ტურისტულმა კომპანიებმა – „ინტერკონტინენტალმა“ და „ენ ტურმა“. ასევე პრიზები – სპორტულმა მაღაზია „ადიდასმა“.

არც ერთ ამ პომპეზურ ღონისძიებას ქალაქის მოქმედი მერი გიგი უგულავა არ დასწრებია; მეტიც, იმის შესახებ, რომ არსებობს მოძრაობა „ჩვენი ხმა გიგი უგულავას“, რომელიც მის მხარდასაჭერად კვირაში ერთ ღონისძიებას მაინც აწყობს, ქალაქის მერი პირველად ჟურნალისტებისგან იგებს.

„თბილისის მერია მსგავს რამეს არ აფინანსებს და არც ამ ორგანიზაციის შესახებ მსმენია რამე. ახლა პირველად მესმის“, – განაცხადა უგულავამ ტელეკომპანია „მეცეტროს“ ეთერში.

მერიის პრესსამსახურის სპეციალურ განცხადებაში ნათქვამია, რომ გიგი უგულავა „დიდ მადლიერებას გამოხატავს იმ ახალგაზრდული მოძრაობის მიმართ, რომლის წევრებმაც, როგორც ჩანს, კარგად დაინახეს და შეაფასეს თბილისის მერიის მიერ ბოლო 5 წლის განმავლობაში განხორციელებული პროექტები და სრულიად უანგაროდ და გულმხურვალედ უჭერენ მხარს გიგი უგულავას. ეს არის სტიმული იმისა, რომ კიდევ უფრო მეტი კარგი საქმე გაკეთდეს

ქალაქში, რადგან გასაკეთებელი კიდევე ბევრია“.

მოძრაობა „ჩვენი ხმა გიგი უგულავას“ ოფიციალურად 19 თებერვალს დარეგისტრირდა საჯარო რეესტრში, როგორც არასამხარეო იურიდიული პირი.

„მე და ჩემმა რამდენიმე მეგობარმა 150 დოლარი მეგობრისგან ვისესხეთ და ისე დავარეგისტრირეთ ეს ორგანიზაცია“, – ამბობს მოძრაობის ერთ-ერთი დამფუძნებელი კონსტანტინე თოლორაია.

როგორც მოძრაობის დამფუძნებლები ამბობენ, მათი მისიაა თბილისელების იმაში დარწმუნება, რომ დედაქალაქის მერის არჩევნებზე ხმა გიგი უგულავას მისცენ.

„ჩვენ ყველანი დავეხმარებით მას [გიგი უგულავას] რითაც შეგვიძლია – სიმღერით, ცეკვით, კლიპებით. უბრალოდ მისი „ფანები“ ვართ. ყველას, ვისაც სურს, რომ გიგი თბილისის მერი იყოს, ჩვენთან ვეპატიჟებით“, – ამბობს კონსტანტინე თოლორაია.

მოძრაობას უკვე ჰყავს 200-ზე მეტი წევრი, რომელთა პირადი ინფორმაცია ანკეტებში ხელისმომწერიტაა დადასტურებული. მათ შორის არიან მომღერლებიც. გარდა იმისა, რომ მათი საარჩევნო ხმა გიგი უგულავას ეკუთვნის, მის მიმართ მხარდაჭერას ისინი სასიმღერო ხმითაც გამოხატავენ.

„ჩვენთან თავისი სურვილით მოდიან, გვეუბნებიან, – ჩაგვრთეთ თქვენთან, გვინდა, თქვენი მოძრაობის წევრები ვიყოთო. ვილაც ამბობს, რომ იმღერებს, ვილაც – იცეკვებს, ვილაც – დახატავს, ვილაც ფოტოებს გადაიღებს და ა.შ.“, – ამბობს თოლორაია.

მისი თქმით, აქამდე გამართული ღონისძიებებიც სულ მეგობრებისა და კეთილი ნების ადამიანების დახმარებით გაიმართა – ერთმა სრულიად უფასოდ დაამზადა ბანერები და „მე მიყვარს გიგი“ წარწერებიანი მაისურები, სხვამ აუზი და სპორტული დარბაზი დაუთმო უფასოდ, კონცერტებზე აპარატურაც მეგობრებისგან ნათხოვარი აქვთ. ჯგუფ „სეიშენს“ მოძრაობისთვის ჰიმნიც კი შეუქმნია, რომელსაც მალე მოისმენენ თბილისელები. ქალაქის ცენტრში, ყაზბეგის გამზირზე პატარა ოფისიც მეგობრის კუთვნილია.

მოძრაობა „ჩვენი ხმა გიგი უგულავას“ ოფისში ირწმუნებიან, რომ მათ დაფინანსებასთან გიგი უგულავას არაფერი აქვს საერთო. მათი თქმით, ისინი უბრალოდ „გიგის ფანები“ არიან და უგულავას წინასაარჩევნო კამპანიაში არ არიან ჩართულები.

„არც კი შევხვედრივართ გიგის ამ ორგანიზაციის წევრები“, – ამბობს თოლორაია.

ორგანიზაციის წევრების თქმით, მათი მოძრაობა თვითდაფინანსებაზეა

და ძირითადად მეგობრების მიერ გაღებული შემონიშნულობებით არსებობს.

„აქამდე რა ღონისძიებაც გვქონია, შემოიძლია ვთქვა, რომ ყველა ხარჯი ჩვენი პირადი სახსრებიდან იყო გაღებული. ამჯერად ბიუჯეტი ცარიელი გვაქვს. თუ არ მივისესხ-მოვისესხეთ, ფაქტობრივად გაჩერებული ვართ და ახალს ვერაფერს ვპირდებით საზოგადოებას“, – ამბობენ მოძრაობაში და განმარტავენ, რომ სპონსორებს სპორტულ თუ საქველმოქმედო ღონისძიებებში ჩართვას თავად სთავაზობენ და საინტერესო ღონისძიებების დაფინანსებას კომპანიები ხშირად თანხმდებიან.

მოძრაობის დამფუძნებლები ამბობენ, რომ მოქმედების კონკრეტული სტრატეგია არ აქვთ, თუმცა, მათი თქმით, ორგანიზაცია თვითმმართველობის არჩევნების შემდეგაც გააგრძელებს არსებობას. „მომავალში რას გავაკეთებთ, ჯერ არ ვიცით, მაგრამ „ჩვენი ხმა გიგი უგულავას“ ყოველთვის დარჩება, რადგან ჩვენი ხმა ყოველთვის იქნება ნარკოტიკების წინააღმდეგ, ჩვენი ხმა ყოველთვის დარჩება გაჭირვებულების დასახმარებლად, ჩვენი ხმა იქნება ქველმოქმედებაზე ორიენტირებული“, – ამბობს თოლორაია.

ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნები 30 მაისს გაიმართება.

■ მოძრაობა „ჩვენი ხმა გიგი უგულავას“ ოფისში ირწმუნებიან, რომ მათ დაფინანსებასთან გიგი უგულავას არაფერი აქვს საერთო. მათი თქმით, ისინი უბრალოდ „გიგის ფანები“ არიან და უგულავას წინასაარჩევნო კამპანიაში არ არიან ჩართულები.

■ პროფესიული სწავლების ცენტრი დიღმის მასივში, თბილისი 2010

■ ისანი-სამგორის რაიონის ახალი სპორტული ცენტრი, თბილისი 2010

თბილისის მოსახლეობა პირდაპირი კენჭისყრის წესით პირველად აირჩევს საკუთარ მერს.

თბილისის მოქმედ მერს გიგი უგულავას, რომლის „ფანებიც“ არიან კოტიკო თოლორაია და მისი მეგობრები, ჯერ ოფიციალურად არ უთქვამს, რომ 30 მაისს აპირებს თბილისის მერის პოსტზე კენჭი იყაროს.

მმართველი პარტია – „ნაციონალური მოძრაობა“ უგულავას თავის კანდიდატად 30 მარტს დაასახელებს. ამის შესახებ პარლამენტის თავმჯდომარე დავით ბაქრაძემ გასულ კვირას განაცხადა.

თუმცა, მერობის კანდიდატად დასახელების შემდეგაც კი, საარჩევნო კოდექსის თანახმად, გიგი უგულავა არ არის ვალდებული, დატოვოს მერის თანამდებობა. საარჩევნო კამპანიის წარმართვა მას შარტავას ქუჩის 21-ე

„ნაციონალურ მოძრაობაში“ ამბობენ, რომ ამ ეტაპზე პარტიას არ გააჩნია თანხები იმისათვის, რომ გიგი უგულავას წინასაარჩევნო კამპანია სათანადოდ წარმართოს.

„საარჩევნო ფონდი ჯერ შექმნილიც არ არის. საარჩევნო კამპანიის დამფინანსებლები გამოჩნდებიან ალბათ. ამ კუთხით მუშაობა მიმდინარეობს. ჩვენ ვთხოვთ სხვადასხვა ფიზიკურ თუ იურიდიულ პირებს, რომ დაეხმარონ „ნაციონალურ მოძრაობას“, – აცხადებს მმართველი პარტიის პოლიტიკური საბჭოს მდივანი მიხეილ მაჭავარიანი. მისი თქმით, ამ კამპანიის დროს თანხის ხარჯვის პროცესი აბსოლუტურად გამჭვირვალე იქნება.

წინასაარჩევნო კამპანიაზე საუბარი და ამ კამპანიაში ჩაბმა არ ეჩქარება გიგი უგულავას, რომელსაც გასული წლის ზაფხულიდან – მას შემდეგ,

ტო დარბაზში 10 ღონისძიება გაიმართა. აქედან შვიდის მხარდამჭერი თბილისის მერია იყო.

„ბასტი-ბუბუ“, „შინი“, „კომედი შოუ“, ალექსანდრე ბასილაიას ხსოვნისადმი მიძღვნილი „Tbilisi Alter Vision“, სხვადასხვა საიუბილეო საღამო და ფესტივალი – ეს მხოლოდ არასრული ჩამონათვალია იმ კულტურული ღონისძიებებისა, რომლებსაც თბილისის მერია აფინანსებს.

თბილისში არასოდეს ასეთი გრანდიოზული პროექტები არ განხორციელებულა, როგორც – ახლა.

თითქმის თვე-ნახევარია, დედაქალაქი მტვერსა და საცობებში გახვია გმირთა მოედანი-საბურთალოს დამაკავშირებელი ახალი მაგისტრალის მშენებლობამ, რომელიც 80 მილიონი დაჯდება. ვაკე-საბურთალოს გზაზე კლდის ნგრევა და ვერეს ხეობაში სხვა

■ საარჩევნო კოდექსის თანახმად, თბილისის მოქმედ მერს თანამდებობის დაუტოვებლად შეუძლია წინასაარჩევნო კამპანიაში ჩართვა. ეს იმას ნიშნავს, რომ გიგი უგულავა ერთი მხრივ მერობის კანდიდატი იქნება, და მეორე მხრივ – მოქმედი მერი.

სართულიდან, მისი დღევანდელი კაბინეტიდან შეეძლება.

ეს იმას ნიშნავს, რომ გიგი უგულავა ერთი მხრივ მერობის კანდიდატი იქნება, და მეორე მხრივ – მოქმედი მერი.

თუ უგულავა მაისის ბოლომდე მართლაც დარჩება მოქმედ მერად, მასთან სრულიად არათანაბარ მდგომარეობაში აღმოჩნდებიან თბილისის მერობის სხვა კანდიდატები. მათი აქტიურობა შეუმჩნეველი დარჩება თბილისის მოსახლეობას, რომელიც, ბოლო რამდენიმე თვეა, თბილისის მერის ჰიპერაქტიურობას ადევნებს თვალყურს, მათ შორის – პირდაპირ ეთერშიც (ინტერნეტით შესაძლებელია ესტაკადის მშენებლობიდან პირდაპირი ტრანსლაციის ნახვა. იქ ორი კამერაა დამონტაჟებული).

ორგანიზაცია „სამართლიანი არჩევნების“ აღმასრულებელი დირექტორი ეკა სირაძე ამბობს, რომ ეს „ამჟამად საკანონმდებლო ხარვეზია, რომელიც დასახვეწია“.

„მანამდე კი ჩვენ ვაპირებთ, მოვუწოდოთ უგულავას, როდესაც იგი დარეგისტრირდება კანდიდატად, შევუბუღებთ აილოს, რათა სხვა კანდიდატებთან თანაბარ პირობებში ჩადგეს“, – აცხადებს სირაძე.

რაც პრეზიდენტმა სააკაშვილმა მერის პირდაპირი წესით არჩევნების დანიშვნის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღო – დღემდე ისედაც უპრეცედენტოდ „ბევრი პროექტისთვის უნევს თვალყურის დევნება“.

ყველგან – ქუჩაში, ტრანსპორტსა თუ „კომედი შოუს“ კონცერტზე, საკუთარ ავტომანქანებსა თუ სახლებში, ტელევიზორის წინ მოკალათებულებს – თბილისელებს არ ავიწყდებათ, რომ მათი მერი გიგი უგულავაა, რომელსაც „უყვარს თბილისი“.

გზებზე მიმდინარე სარემონტო სამუშაოებისთვის გიგი უგულავა პირადად უხდიდა ბოდიშს მოქალაქეებს დისკომფორტისთვის. „ბოდიშს გიხდით მოძრაობის შეფერხებისათვის, სარემონტო სამუშაოები თქვენთვის სრულდება“, – ეწერა ბილბორდს, სადაც გიგი უგულავას მომლიმარი ფოტო იყო გამოსახული.

ეს ბილბორდები გზებიდან ცოტა ხნის წინ გაქრა.

გარდა კეთილმოწყობითი პროექტებისა, თბილისის მერია განსაკუთრებით აქტიურად აფინანსებს სხვადასხვა ტიპის კულტურულ ღონისძიებებს.

მაგალითისთვის, მხოლოდ მარტის თვეში ფილარმონიის დიდ საკონცერ-

სამუშაოები დღე და ღამე იმისათვის მიმდინარეობს, რომ ახალი ესტაკადა მაისის ბოლომდე დასრულდეს.

თითქმის ყოველდღე (ზოგჯერ დღეში რამდენჯერმე) თბილისის მერი მოსახლეობის სხვადასხვა ჯგუფს ხვდება: ხან კონკრეტული უბნის მაცხოვრებლებს, ხან პედაგოგებს, ხან დევნილებს და პენსიონერებს, სოციალურად დაუცველ ოჯახებს სტუმრობს. ამ შესხვედრებზე არავინ საუბრობს მოახლოებულ თვითმმართველობის არჩევნებზე, არავინ ითხოვს საარჩევნო ხმებს. თბილისის მერი უბრალოდ ხალხს იმედს აძლევს, რომ მათ ყველა პრობლემას მოაგვარებს.

არსებული კანონმდებლობის პირობებში, თბილისის მოქმედი მერის საკუთარ მოსახლეობასთან ეს შესხვედრები, სავარაუდოდ, ხავერდოვნად გადაიზრდება წინასაარჩევნო კამპანიაში, რომელიც 29 მაისამდე გასტანს. თუ, რა თქმა უნდა, გიგი უგულავა მაისისთვის შევებულებაში გასვლას არ გადაწყვეტს.

რაც შეეხება უგულავასთვის საარჩევნო ხმების შეგროვებას, ამ საქმეს ჯერჯერობით მოძრაობა „ჩემი ხმა გიგი უგულავას“ და „გიგის ფანები“ უმკლავდებიან. ■

ოპოზიცია

ოპოზიციის "ხალხის ძირის" ახრეზვანს ეძის

ლევან გაჩეჩილაძეს არ აქვს პარტია, არც დასავლეთის მხარდაჭერა, მაგრამ მას შეუძლია პოლიტიკურ პროცესებს განაჩენი გამოუტანოს.

ნინო რობაქიძე

ლევან გაჩეჩილაძე აქციაზე, თბილისი, 10 მარტი 2008

ფოტო: ზაზა თორაძე

„მე, სხვებთან შედარებით, განსხვავებული სტატუსი მაქვს – მე არ ვეკუთვნი მარტო ჩემს თავს, ხალხს ვეკუთვნი. ვიყავი საერთო ოპოზიციური კანდიდატი და უფლება არ მაქვს, ჩემი გადაწყვეტილება იყოს ნაჩქარევი. იგი უნდა

იყოს სწორი და მხოლოდ გამარჯვებისთვის“, – ამბობს ოპოზიციის უპარტიო ლიდერი გაჩეჩილაძე თავის კაბინეტში, ჭავჭავაძის 50-ში.

გადაწყვეტილება, რომელიც გაჩეჩილაძემ უნდა მიიღოს, მნიშვნელოვანია

ოპოზიციისთვისაც და ხელისუფლებისთვისაც. მან უნდა გადაწყვიტოს – თბილისის მერის არჩევნებში დამოუკიდებელი კანდიდატი იქნება, თუ სხვა ოპოზიციურ კანდიდატს დაუჭერს მხარს.

გაჩეჩილაძესთან გაერთიანებას თითქმის ყველა ოპოზიციური ძალა შეეცადა. თუმცა, ამ გაერთიანების უკვე აღარავის სჯერა.

„ალიანსის“ ლიდერმა ირაკლი ალასანიამ განაცხადა, რომ ოპოზიციის გაერთიანების ილუზია აღარ აქვს და მისი მოძრაობა წინასაარჩევნო კამპანიას დამოუკიდებლად იწყებს. „ალიანსის“ მერობის კანდიდატი თავად ალასანია.

იგივე გააკეთეს 15 მარტს „პრაიმერისტებმა“. წინასაარჩევნო პრაიმერის მომხრე ექვსმა პოლიტიკურმა პარტიამ „ეროვნული საბჭო“ შექმნა და ამით, შესაძლოა, არასაპარლამენტო ოპოზიციის გუნდებად დაყოფის პროცესი საბოლოოდ დასრულდა. „კონსერვატორები“, „ხალხის პარტია“ და ზურაბ ნოლაიდელის პარტია ახალი ოპოზიციური გაერთიანების ლიდერები არიან. ვინ იქნება ამ პოლიტიკური კოალიციის მერობის კანდიდატი, ჯერ უცნობია.

„ეროვნული საბჭო“ – ეს სახელი ოპოზიციურად განწყობილი ამომრჩევლისთვის კარგად ნაცნობია. სწორედ ასე ერქვა ოპოზიციურ გაერთიანებას, რომელმაც 2008 წლის იანვარში ლევან გაჩეჩილაძე პრეზიდენტობის ერთიან კანდიდატად წამოაყენა.

2007 წელს, 7 ნოემბრის კრიზისის შემდეგ შექმნილი ოპოზიციური გაერთიანება დღემდე ხელისუფლებასთან ბრძოლის ყველაზე მთავარმა და წარმატებულმა მაგალითად იქცა.

თუ დღევანდელი კოალიციისთვის ამ სახელწოდების შერჩევით ნოლაიდელი, ძიძიგური და დავითაშვილი 3 წლის წინანდელი წარმატების განმეორებას გეგმავენ, მათ ამისათვის, გარდა ქვეყანაში აუცილებელი ოპოზიციური მუხტისა, ერთი მთავარი კომპონენტი აკლიათ – ლევან გაჩეჩილაძე.

სწორედ ამ ადამიანის სახელს უკავშირდება ის წარმატება, რომელსაც დღეს თითქმის ყველა ოპოზიციონერი კანდიდატი სათავეს იყენებს, როდესაც თბილისის მერის არჩევნებში ხელისუფლების დამარცხებაზე ლაპარაკობს: „თბილისი ხომ ოპოზიციურია, ეს 2008 წლის 5 იანვრის საპრეზიდენტო არჩევნებმა დაადასტურა“.

2008 წლის 5 იანვრის საპრეზიდენტო არჩევნებში მამინდელი „ეროვნული საბჭოს“ ლიდერმა შეძლო ისეთი შედეგის ჩვენება, რომელიც „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ არც ერთ ოპოზიციურ ლიდერსა თუ პარტიას არ ჰქონია. მან, ოფიციალური მონაცემებით, ნახევარ მილიონზე მეტი ხმა მიიღო. გაჩეჩილა-

ძე მთელი საქართველოს მასშტაბით – მეორეზე, ხოლო თბილისში პირველ ადგილზე გავიდა (ლევან გაჩეჩილაძე – 39.76%; მიხეილ სააკაშვილი – 31.82%). ცხადია, ოპოზიციის მამინდელი წარმატება მეტწილად ნოემბერში ხელისუფლების მიერ დაშვებულმა შეცდომებმა განაპირობა, მაგრამ გაჩეჩილაძემ შეძლო იმ დროს ნამდვილი ლიდერი გამხდარიყო.

5 იანვრის არჩევნებამდე სულ რაღაც ორმოცი დღით ადრე გაერთიანებულმა ოპოზიციამ პოლიტიკურ საბჭოზე მიიღო გადაწყვეტილება, სწორედ ლევან გაჩეჩილაძე ყოფილიყო „ეროვნული საბჭოს“ პრეზიდენტობის კანდიდატი. კენჭისყრაში უპარტიო ლიდერმა „რესპუბლიკური პარტიის“ თავმჯდომარეს, დავით უსუფაშვილს ერთი ხმით მოუგო.

ამ არჩევნების შემდეგ ლევან გაჩეჩილაძე ანგარიშგასანევი პოლიტიკური ფიგურა გახდა საერთაშორისო დამკვირვებლებისთვისაც. საპრეზიდენტო არჩევნების შემდეგ არ ჩატარებულა არც ერთი მეტ-ნაკლებად მნიშვნელოვანი შეხვედრა საერთაშორისო წარმომადგენლებსა და ქართულ ოპოზიციას შორის, რომელსაც გაჩეჩილაძე არ დასწრებია, მიუხედავად იმისა, რომ საკუთარი პოლიტიკური ორგანიზაცია მას დღემდე არ აქვს.

მართალია, მომავალი თვითმმართველობის არჩევნებში საკუთარი კანდიდატურის დაყენებაზე ჯერ არ უფიქრია, გაჩეჩილაძე საუბრისას ყველაზე დიდ დროს მაინც საკუთარ საარჩევნო გამოცდილებაზე ლაპარაკს უთმობს.

„მე არ დამათვლევინეს ხმები. ნამდვილად მოვუგე სააკაშვილს და ეს ყველამ დაინახა“, – ამბობს იგი.

დღეს უპარტიო ლიდერი, წარსულში რამდენიმე პარტიის წევრი იყო. სულ თავიდან – „მოქალაქეთა კავშირის“.

1999 წლის საპარლამენტო არჩევნებისთვის ედუარდ შევარდნაძის პარტიამ მთავარ პრიორიტეტად პოლიტიკურ პროცესებში ახალი სახეების ჩართვა დასახა. სწორედ ასეთი ახალი სახე იყო წარმატებული ახალგაზრდა ბიზნესმენი ლევან გაჩეჩილაძე. ამ არჩევნებზე გაჩეჩილაძემ ვაკის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატის, ასევე პოლიტიკაში ახალი სახის, მიხეილ სააკაშვილის საარჩევნო შტაბს უხელმძღვანელა. სააკაშვილის და გაჩეჩილაძის პირველი თანამშრომლობა წარმატებული გამოდგა – მიხეილ სააკაშვილმა გაიმარჯვა და ედუარდ შევარდნაძისგან მხარზე

ხელის მოთათუნება და ფრაზა – „ეს შემცვლის მე“ – დაიმსახურა. იმ წელს „მოქალაქეთა კავშირის“ სიით პირველად გახდა დეპუტატი ლევან გაჩეჩილაძეც.

2001 წელს გაჩეჩილაძემ „მოქალაქეთა კავშირი“ დატოვა და ოპოზიციური პარტია „ახალი მემარჯვენეები“ ჩამოაყალიბა. გაჩეჩილაძე მეგობარ დავით გამყრელიძესთან ერთად სათავეში ჩაუდგა „მემარჯვენებს“. მიუხედავად იმისა, რომ მიხეილ სააკაშვილსა და გაჩეჩილაძეს შორის ამ დროისთვის უკვე აშკარა იყო პოლიტიკური დაპირისპირება, ეს ორი პოლიტიკოსი საკმაოდ კარგ პირად ურთიერთობას კიდევ დიდხანს ინარჩუნებდა. ეს 2003 წლის 2 ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნების დროსაც გამოჩნდა. ლევან გაჩეჩილაძემ არ გაიზარა დავით გამყრელიძის პოზიცია, გამიჯვნოდა „ვარდების რევოლუციას“, ზედმეტი სკანდალები გარეშე დატოვა „მემარჯვენეების“ ერთ-ერთი ლიდერის პოსტი და ბოლომდე თანაუგრძნობდა „ვარდების რევოლუციას“.

რევოლუციის შემდეგ გაჩეჩილაძე პარლამენტში მოხვდა როგორც ვაკის მაჟორიტარი დეპუტატი და, როგორც უპარტიო ლიდერი, „კონსერვატორებისა“ და „რესპუბლიკელების“ ოპოზიციურ ფრაქციაში გაერთიანდა.

მიუხედავად ამისა, იგი არასდროს გამოირჩეოდა ხელისუფლების მისამართით მკვეთრად კრიტიკული განცხადებებით.

ამას ადასტურებს მისი იმდროინდელი თანაფრაქციელი, „რესპუბლიკელი“ დავით ზურაბიშვილიც: „ის არასოდეს ესწრებოდა სესიებს, სადაც ჩვენ და „კონსერვატორები“ ძალიან აქტიურად ვაკრიტიკებდით მთავრობას. მართალია, ლევანი ჩვენს ფრაქციაში იყო, მაგრამ მაინც ცდილობდა, ნორმალური ურთიერთობა შეენარჩუნებინა მიმასთან“.

ფაქტობრივად, 2003 წელს პარლამენტში მოხვედრის შემდეგ ლევან გაჩეჩილაძემ ხაგრძლივი პოლიტიკური ტაიმაუტი აიღო.

ეს მისი პირველი და უკანასკნელი ტაიმაუტი არ იყო პოლიტიკაში. როგორც მისი პოლიტიკური პარტნიორები თუ ოპონენტები ამბობენ, გარკვეული დროით გაუჩინარება გაჩეჩილაძის ერთ-ერთი თვისებაა.

„ლევან გაჩეჩილაძეს ერთი ძალიან კარგი რამ ახასიათებს – ის პოლიტიკურად იძინებს ხოლმე. მას შეუძლია პაუ-

ზა გააკეთოს და მაშინ გააქტიურდეს, როცა მისი სტილის პოლიტიკოსია საჭირო“, – ამბობს „ქრისტიან-დემოკრატების“ ერთ-ერთი ლიდერი ლევან ვეფხვაძე.

კიდევ ერთი თვისება, რომელზეც გაჩეჩილადის მეგობრები თუ ოპონენტები ამხვილებენ ყურადღებას, ხალხის მასებთან მისი ურთიერთობის ნიჭია.

„მას გარკვეული დინამიკა მოაქვს პოლიტიკურ ცხოვრებაში. მას ქუჩაში გამოსულ ხალხთან კომუნიკაციის საოცარი უნარი აქვს“, – ამბობს ვეფხვაძე.

გაჩეჩილადის „მუდმივ იარაღად“ მოიაზრება მისი საკმაოდ ფართო ნაცნობებისა და მეგობრების წრე, რომელსაც ლევანის ძმა, გია გაჩეჩილადი, „უცნობი“ უდგას სათავეში.

„რესპუბლიკელი“ დავით ზურაბიშვილი თვლის, რომ გაჩეჩილადის ფიგურა და მნიშვნელობა აბსოლუტურად პერსონალიზებულია: „არის თვითონ და მისი ძმაცვები, კაი ჯიგრები, კაი თბილისელები და მისი სამეგობრო წრე. მისი პოლიტიკური საქმიანობაც მუდმივად აქეთკენ არის წარმართული. ის მუდმივად ცდილობს, შექმნას პოლიტიკური სიტუაცია, სადაც პარტიული ინტერესი და პარტიული დისციპლინა მეორე პლანზე იქნება გადატანილი და ყველაფერს რამდენიმე ტიპი გადაწყვეტს. ამას, რა თქმა უნდა, აკეთებს, ერთი შეხედვით, პრიმიტიულად – „რადროს პარტიებია?! ყველა ერთად დადგეთ!“ პრინციპით, თუმცა ეს ჯერჯერობით მუშაობს საქართველოში“, – ამბობს ზურაბიშვილი.

ექსპერტების აზრით, ლევან გაჩეჩილადის უკან პარტიული, სტრუქტურული და იდეოლოგიურად გამართული ორგანიზაციის არარსებობა მის საერთაშორისო იმიჯს ვნებს. ამიტომაც დღეს დასავლეთის თვალში გაერო-ში ნამუშევარი ირაკლი ალასანია და მისი „ალიანსი საქართველოსთვის“ უფრო სერიოზულ და ანგარიშგასანევ პოლიტიკურ ძალად გამოიყურება, ვიდრე უპარტიო, „ხალხური“ ლევან გაჩეჩილადი.

საზოგადოებრივი ორგანიზაციების სიმპათიებიც ალასანიას გუნდისკენ უფრო ხშირად იხრება.

„ქართული აკადემია“, რომელიც 2008 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებზე აქტიურად უჭერდა მხარს ლევან გაჩეჩილადის, დღეს ირაკლი ალასანიას მხარესაა. აკადემიის წევრი ნუკრი ქანთარია ხსნის, რომ „ქართული აკადემია“ ლევან გაჩეჩილადის გულწრ-

ფელობასა და პატრიოტიზმში დარწმუნებულია, მაგრამ მან არჩევნებთან დაკავშირებული გადანყვეტილებების მიღება დაავიანა: „ლევან გაჩეჩილადი იცის თბილისელების ენა, მას აქვს სერიოზული საარჩევნო გამოცდილება და გამარჯვების გამოცდილებაც. მაგრამ მის სახელთან ხალხის განზილვაც ასოცირდება. მისი აქტიურობა ძალიან წაადგება წინასაარჩევნო პროცესს, თუ გაჩეჩილადი ოპოზიციური ხმების გაყოფას არ დაუშვებს“.

გაჩეჩილადის სამომავლო გეგმები ოპოზიციურ სპექტრში ერთ-ერთი ყველაზე განხილვადი თემაა.

ექსპერტები და პოლიტიკოსები თანხმდებიან, რომ თუ ლევან გაჩეჩილადი თვითმმართველობის არჩევნებში ირაკლი ალასანიას დაუპირისპირდება, ისინი ამომრჩეველთა ხმებს ერთმანეთს წაართმევენ.

დავით ზურაბიშვილის განცხადებით, მოვლენათა ასეთი სცენარის განვითარების შემთხვევაში, ლევან გაჩეჩილადის და ხელისუფლების ინტერესები უადგილოდ დამთხვევა ერთმანეთს: „ყოფილი პრეზიდენტობის კანდიდატს ძალიან კარგად ესმის, რომ თუ ალასა-

ანუ ე.წ. „პრაიმერისტებს“.

თავად ლევან გაჩეჩილადი არ გამორიცხავს, რომ მომდევნო პოლიტიკური პაუზის დრო სწორედ ახლა დადგას მისი კარიერაში: „მე ვთქვი, რომ მზად ვარ, ვიყო რიგითი ჯარისკაცი ხელისუფლების წინააღმდეგ ბრძოლაში. მაგრამ ეს ბრძოლა რეალურად უნდა დავინახო! თუ იქნება მერობის ათი კანდიდატი, ცხადია, ათი ჯარისკაცი ვერ ვიქნები. ამიტომ ძალიან მნიშვნელოვანია, ოპოზიციამ ერთ კანდიდატზე შეთანხმდეს“, – აცხადებს იგი.

ლევან გაჩეჩილადი ამბობს, რომ ოპოზიციამი ყოფნა მისთვის სამსახური არ არის და მომავალ თვითმმართველობის არჩევნებში მეორე ადგილისათვის ბრძოლა გაუმართლებლად მიაჩნია: „ბრძოლა უნდა იყოს მხოლოდ გამარჯვებისთვის!“

დამოუკიდებლად იბრძოლებს გამარჯვებისთვის, „პრაიმერისტებთან“ თუ ალასანიას მხარდამჭერად, ლევან გაჩეჩილადი დღემდე არ იცის. ამბობს, რომ ყველა ვარიანტზე უფიქრია:

„მიფიქრია იმაზეც, რომ ირაკლი ალასანიას დაუჭირო მხარი... თუმცა, მიუხედავად ირაკლის მიმართ ჩემი სიმპა-

■ „მე ვთქვი, რომ მზად ვარ, ვიყო რიგითი ჯარისკაცი ხელისუფლების წინააღმდეგ ბრძოლაში. მაგრამ ეს ბრძოლა რეალურად უნდა დავინახო!“

ნიასთან ერთად ქალაქის მერობის კანდიდატი იქნება, მაშინ ხელისუფლების გამარჯვება გარანტირებულია“.

ჟურნალისტი კოკა ყანდიაშვილი, რომელიც 2008 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებზე ლევან გაჩეჩილადის საარჩევნო შტაბის მენეჯერი იყო, მიიჩნევს, რომ გაჩეჩილადის კანდიდატურის დაყენება თბილისის მერის პოსტზე „უფრო სხვა ადამიანებისა და პოლიტიკური ძალების ინტერესებშია, ვიდრე თვითონ გაჩეჩილადის“.

„გაჩეჩილადი არის ლიდერი, რომლის გაყოფას სულ ცდილობენ სხვადასხვა პოლიტიკური ძალები, და ამის მთავარი მიზეზი სწორედ ის არის, რომ ლევანის უკან ხალხი დგას“, – ამბობს ყანდიაშვილი.

„ქრისტიან-დემოკრატი“ ლევან ვეფხვაძე თვლის, რომ ლევან გაჩეჩილადის „პოლიტიკური გამოღვიძება“ დღეს ოპოზიციის იმ ნაწილს აძლევს ხელს, რომელიც არჩევნების შემდეგ მოვლენების განვითარებას ქუჩაში ხედავს,

თიებისა, ასეთ შემთხვევაში, საკუთარ თავთან არ ვიქნები მართალი – რატომ არ უნდა დაუჭირო მხარი კობას და ზვიადს, რომლებიც მძიმე დღეებში ჩემ გვერდით იყვნენ?“

თუ ლევან გაჩეჩილადი თბილისის მერობას მაინც დააპირებს, მას გადანყვეტილების მისაღებად დაახლოებით ერთი თვე რჩება. ხოლო პოლიტიკური ტაიმაუტის ალების შემთხვევაში, პაუზა გრძელი ვერ იქნება. თვითმმართველობის არჩევნებში ოპოზიციის გამარჯვებისა თუ წაგების შემთხვევაში, ქვეყანაში პოლიტიკური პროცესების დაწყების პერსპექტივა არ ჩანს, რადგან საქართველოში აქამდე ჯერ არც ერთ მნიშვნელოვან არჩევნებს არ ჩაუვლია უხმაუროდ. პოლიტიკური მღელვარება კი ის პოლიტიკური გარემოა, რომელშიც ლევან გაჩეჩილადი ისე გრძნობს თავს, როგორც თევზი წყალში. ასეთ დროს „ხალხის ლიდერი“ ჩრდილში ვერ დადგება. □

ნახობიანი სიღნაღი

მატილდა მირზოევა, მესამე წელია, საცხოვრებელი სახლის შესასვლელთან მდებარე მიწის ნაკვეთზე საკუთრების უფლების აღიარებას უშედეგოდ ითხოვს.

მადონა ბატიაშვილი

B | S | T The Black Sea Trust
for Regional Cooperation
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

სტატია დაფინანსებულია ამერიკის შეერთებული შტატების German Marshal Fund-ის პროექტის The Black Sea Trust-ის მიერ. ამ პუბლიკაციაში გამოთქმული შეხედულებები და მოსაზრებები არ არის აუცილებელი, გამოხატავდეს German Marshal Fund-ის, The Black Sea Trust-ის და მისი პარტნიორების შეხედულებებს.

მატილდა მირზოევა, მესამე წელია, საცხოვრებელი სახლის შესასვლელთან მდებარე მიწის ნაკვეთზე საკუთრების უფლების აღიარებას უშედეგოდ ითხოვს. სიღნაღის გამგეობამ მირზოევის ოჯახს მიწის ფართი ჩამოართვა და სახლის წინ მდებარე კაფე დაუწვრია, ხოლო მატილდა მირზოევა დედამისთან, მარიასთან ერთად წინააღმდეგობის განეხილეს გამო დააკავეს და დააჯარიმეს.

„სიღნაღი მილიონერების ქალაქია. მი-

ლიონერებში არ ვგულისხმობ არც ბიზნესმენებს და არც იმ ადამიანებს, რომლებიც სიღნაღში შენობებს ყიდულობენ. მილიონერები არიან სიღნაღელები, რომელთა სახლები ერთი წლის წინ 2000 დოლარი ღირდა, ახლა ნახევარი მილიონი ან მეტი ღირს. სიღნაღი მთელ ევროპაში ულამაზესი ქალაქია. ვერც ჩინელები, ვერც ამერიკელები და ვერც თურქები ვერ აშენებენ ისე სწრაფად, ხარისხიანად და ენთუზიაზმით, რო-

გორც ჩვენ. რეაბილიტირებულ სიღნაღში უბრალო ადამიანებს აქვთ საშუალება ფული იშოვონ და ცხოვრება მოიწყონ“, – განაცხადა განახლებული სიღნაღის პომპეზურ პრეზენტაციაზე პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა.

სიღნაღში პრეზიდენტის ბევრს სჯეროდა, მათ შორის – მარია მირზოევასაც, რომელიც უკვე მესამე წელია, საკუთარი სახლის წინ მდებარე მიწის ნაკვეთის დაკანონებას უშედეგოდ ცდილობს. სიღ-

ნალის მუნიციპალიტეტის გამგეობამ მირზოევებს აღნიშნულ ტერიტორიაზე ჯერ კომერციული საქმიანობა აუკრძალა, მოგვიანებით კი მათი მიწის ნაკვეთი თვითონ გამგეობამ დაირეგისტრირა. ფაქტები კი იმაზე მეტყველებს, რომ მირზოევები ამ მიწას კანონიერად ფლობდნენ.

მარია მირზოევამ სიღნაღში საცხოვრებელი სახლი დადიანის ქუჩის პირველ ნომერში 1973 წლის 5 სექტემბერს შეიძინა. მან თავდაპირველად სახლის ერთი მეზუთედი – 34,6 კვადრატული მეტრი იყიდა.

1979 წელს მირზოევებმა მეზობლისგან კიდევ ერთი ოთახი და მიწის ნაკვეთი შეიძინეს. ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულებაში, რომელიც 1979 წლის 23 მაისსაა გაფორმებული, ჩანს, რომ მათ 97,5 კვ.მ შეიძინეს. ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულებაში არ არის გამიჯნული, მიწის რა ფართობი უკავია საცხოვრებელ სახლს და რამდენი საკარმიდამო ნაკვეთს. აღნიშნული დოკუმენტის მიხედვით, მირზოევების კუთვნილი მიწის ნაკვეთი 132,1 კვ.მ-ს შეადგენს.

საცხოვრებელი სახლის ტექნიკური პასპორტიდან კი ირკვევა, რომ მირზოევების სახლს 100 კვ.მ მიწის ფართო-

ესტრში მხოლოდ საცხოვრებელი სახლის დარეგისტრირება შეეძლო. მირზოევებმა აღნიშნული დოკუმენტი მოგვიანებით სხვა დოკუმენტებთან ერთად სახლში აღმოაჩინეს. თუმცა მიწის ნაკვეთი საჯარო რეესტრში არ დაურეგისტრირებიათ.

მატილდა მირზოევა: „როცა სახლი საჯარო რეესტრში გავატარეთ, ამ მიწის დოკუმენტები ვერ ვიპოვე. გარდაცვალებამდე ყველაფერს მამა აგვარებდა და მე და დედამ ამ საქმის არაფერი ვიცოდით. მოგვიანებით აღმოვაჩინეთ, რომ ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულება, რომელიც ამ მიწის საკუთრებას ადასტურებს, სახლში სხვა დოკუმენტებთან ერთად გვექონია შენახული“.

მიწის ნაკვეთთან დაკავშირებით მირზოევებს პრობლემები მოგვიანებით შეექმნათ.

2008 წლის მარტში დედა-შვილმა, მატილდა და მარია მირზოევებმა სახლის წინ მდებარე მიწის ნაკვეთზე, რომელსაც 37 წელი ფლობდნენ, კაფე-ბარი გახსნეს. ოჯახმა დროებითი ნაგებობა კომპანია „ყაზბეგის“ დახმარებით ააშენა.

მატილდა მირზოევა: „ეს სახლი 1973 წელს, ჩემს დაბადებამდე ნაყიდი, იმ

სამუშაოები დაიწყო, მივხვდით, რომ ამ მიწას სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით ვეღარ გამოვიყენებდით, რადგან ჩემი სახლი ქალაქის ცენტრალურ უბანში მდებარეობს. გადავწყვიტეთ, სახლის წინ ლია კაფე-ბარი გავგვეხსნა და ოჯახი ამით გვერჩინა. დავიწყეთ ყველა საჭირო დოკუმენტის შეგროვება, რათა ჩვენი საქმიანობა კანონიერი ყოფილიყო.

როცა კაფეს ვაკეთებდით, ჩვენთან რაიონის იმ დროინდელი გამგებელი ზაზა ზედელაშვილი და სიღნაღის მაჟორიტარი დეპუტატი ნუგზარ აბულაშვილი მოვიდნენ და კაფეს მშენებლობაში დახმარება და თანადგომა შემოგვთავაზეს. მუშაობა დავიწყეთ. ვყიდდით ყავას, ნაყინს, ლუდს და გამაგრებულ სასმელებს. ერთი თვის შემდეგ კვლავ მოვიდა ზაზა ზედელაშვილი და გვკითხა, მიწას ხომ არ გავყიდდით; გვითხრა, რომ ამ მიწით ბიზნესმენები დაინტერესდნენ და მათთან შეხვედრაც შემოგვთავაზა. ჩვენ მიწის გაყიდვაზე უარი ვუთხარით. პრობლემებიც ამის შემდეგ შეგვექმნა“.

2008 წლის 25 აპრილს მირზოევებმა სიღნაღის მუნიციპალიტეტის გამგეობიდან კომერციული საქმიანობის შეწყვეტის თაობაზე კატეგორიული მოთხოვნის

როცა კაფეს ვაკეთებდით, ჩვენთან რაიონის იმ დროინდელი გამგებელი ზაზა ზედელაშვილი და სიღნაღის მაჟორიტარი დეპუტატი ნუგზარ აბულაშვილი მოვიდნენ და კაფეს მშენებლობაში დახმარება შემოგვთავაზეს. მუშაობა დავიწყეთ. ერთი თვის შემდეგ კვლავ მოვიდა ზაზა ზედელაშვილი და გვკითხა, მიწას ხომ არ გავყიდდით. ჩვენ მიწის გაყიდვაზე უარი ვუთხარით. პრობლემებიც ამის შემდეგ შეგვექმნა“.

ბი უკავია. ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულების მიხედვით, მირზოევები სახლის წინ მდებარე 32,1 კვ.მ მიწის ნაკვეთის მფლობელებიც არიან.

მირზოევების სახლი საჯარო რეესტრში 2007 წლის 6 დეკემბერსაა დარეგისტრირებული, იმის გამო, რომ ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულება, რომელიც ადასტურებდა, რომ სახლის წინ მდებარე მიწის ნაკვეთი მათ ოჯახს ეკუთვნოდა, მირზოევებმა დაკარგეს და საჯარო რე-

დლიდან, რაც ჩემმა მშობლებმა ეს სახლი იყიდეს, ამ მიწის მფლობელებიც ვართ, რადგან ჩემს სახლს ერთადერთი შესასვლელი ამ მიწიდან ჰქონდა, ამიტომ ჩემს მშობლებს ეს მიწაც უყიდათ, დამადასტურებელი დოკუმენტებიც გვაქვს. ვიდრე სიღნაღი „მილიონერების“ ქალაქად გადაიქცეოდა, ამ მიწაზე ჩემს ოჯახს ბოსტნეული მოჰყავდა. ეზოში გვაქვს ხეივანი, სადაც 35 წლის ვაზი გაშენებული. როცა სიღნაღში სარეაბილიტაციო

წერილი მიიღეს. წერილს ხელს აწერდა მუნიციპალიტეტის გამგეობის ეკონომიკისა და ინფრასტრუქტურის სამსახურის უფროსი დავით კოჭლამაზაშვილი. წერილში ეწერა, რომ მირზოევები მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული სკვერის ტერიტორიაზე თვითნებურად შეიჭრნენ და ეწოდნენ არაკანონიერ კომერციულ საქმიანობას.

მირზოევებმა კომერციული საქმიანობა დროებით შეაჩერეს და საკუთრების

დამადასტურებელი დოკუმენტებით გამგეობას მიმართეს. გაირკვა, რომ მირზოევი აღნიშნული მინის ნაკვეთის მცირე ნაწილს – 32.1 კვ.მ-ს ფლობდნენ, ხოლო თვითნებურად დაეკავებინათ 56 კვადრატული მეტრი. მირზოევი ალურიცხავი მინის დაკანონება გადაწყვიტეს, მაშინ „რაც შენია, შენია“ პროგრამით ხალხი ასეთ ნაკვეთებს საკუთრებად იფორმებდა. 2008 წლის 1 ივნისს ოჯახის უფროსმა მარია მირზოევამ განცხადებით მიმართა სიღნაღის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში არსებული მინის ნაკვეთზე საკუთრების აღიარების კომისიას და მისი სახლის შესასვლელთან თვითნებურად დაკავებული მინის ნაკვეთზე საკუთრების აღიარება მოითხოვა. მირზოევამ მინის ნაკვეთზე საკუთრების

თავად მირზოევივმა ამის თაობაზე არაფერი იცოდნენ.

მირზოევივმა მუდმივმოქმედ კომისიას საკუთრების აღიარების მოთხოვნით მეორედ 2009 წლის 29 აპრილს მიმართეს. საკუთრების აღიარების მუდმივმოქმედმა კომისიამ მირზოევივს 2009 წლის 25 ივნისს საკუთრების აღიარების მოთხოვნაზე უარი უთხრა. წერილში, რომელსაც კომისიის თავმჯდომარე ვასილ ნარინდოშვილი აწერს ხელს, ნათქვამია, რომ ქ. სიღნაღის დადიანის №1-ის მიმდებარე ტერიტორია სიღნაღის სარეგისტრაციო სამსახურში რეგისტრირებულია სიღნაღის მუნიციპალიტეტის გამგეობის სახელზე. კომისიის თავმჯდომარე იტყობინება, რომ საკითხი არ არის კომისიის ქვემდებარე და კომისია ვერ განიხილავს მოქალაქესა და მუნიციპალიტეტის გამგეობას შორის

წინებას, ჩემი კუთვნილი მინის ფართი დამიბრუნონ. პრეზიდენტის დაპირება, რომ სიღნაღელები ფულს ვიმოვიდით და ცხოვრებას მოვიწყობდით, ტყუილი აღმოჩნდა. სიღნაღელებს ნაგვართვეს მაღაზიები, საოჯახო სასტუმროები და მინის ნაკვეთები. თუ დასჭირდათ, ალბათ სახლებსაც დაგვატოვებინებენ“.

მირზოევივის საქმესთან და ბრალდებებთან დაკავშირებით სიღნაღის მაჟორიტარი დეპუტატი ნუგზარ აბულაშვილი კომენტარს არ აკეთებს. ზაზა ზედელაშვილი კი ბრალდებებს უარყოფს და აცხადებს, რომ აღნიშნული ტერიტორია ყოველთვის მუნიციპალიტეტის გამგეობას ეკუთვნოდა.

ზაზა ზედელაშვილი: „ეს მინა მუნიციპალიტეტის საკუთრებაა. მანდ ყოველთვის ბალი იყო. ადრე ამ ადგილას ავლიბ ზურაბაშვილის ბიუსტი იდგა, მანამდე კი

■ „სიღნაღი მილიონერების ქალაქია. მილიონერებში არ ვგულისხმობ არც ბიზნესმენებს და არც იმ ადამიანებს, რომლებიც სიღნაღში შენობებს ყიდულობენ. მილიონერები არიან სიღნაღელები, რომელთა სახლები ერთი წლის წინ 2000 დოლარი ღირდა, ახლა ნახევარი მილიონი ან მეტი ღირს“.

უფლების აღიარებისათვის კომისიას ყველა საჭირო დოკუმენტი წარუდგინა. ვიდრე კომისია მირზოევივის საქმეს განიხილავდა, გამგეობის ბრძანების საფუძველზე, პოლიციამ მათი კაფე-ბარი დაანგრია და მინის ნაკვეთის გასათავისუფლებლად სპეცოპერაცია ჩაატარა.

მატილდა მირზოევა: „კომისიას ყველა საჭირო დოკუმენტი წარუდგინეთ. გვითხრეს, – გაიმართება კომისიის სხდომა და პასუხს ორ თვეში გაცნობებთო. კომისიის წევრებს პარალელურად განცხადებით პოლიციისთვის მიუმართავთ, რომ კაფეს დემონტაჟი მოეხდინათ. 2008 წლის 9 ივლისს გამთენიისას 40-მდე პოლიციელი მოვიდა და დაგვარბია, დაანგრეს ყველაფერი. ვთხოვეთ, მოეცადათ, ვიდრე კომისია პასუხს არ გვაცნობებდა. შევეწინააღმდეგე და ამისთვის დამიჭირეს და პოლიციაში წამიყვანეს, გამასამართლეს და 500 ლარით დამაჯარიმეს. ყველა დოკუმენტი მაქვს, რაც ადასტურებს, რომ ეს მინა ჩემს ოჯახს ეკუთვნის. კომისიისგან მხოლოდ თვითნებურად დაკავებული ფართის დაკანონებას ვითხოვდი, რომელიც არავის საკუთრება არ იყო. ამ კომისიას ჩემთვის პასუხი არ უცნობებია“.

ალმოჩნდა, რომ ვიდრე კომისია მირზოევივს რაიმე პასუხს აცნობებდა, ამასობაში მათი კუთვნილი მინა გამგეობას საკუთრებად გადაუფორმებია, თუმცა

საკუთრებასთან დაკავშირებით წარმოშობილ დავას.

ზაზა პაპუაშვილი, საკუთრების აღიარების კომისიის წევრი: „მარია მირზოევივამ კომისიას ყველა საჭირო დოკუმენტი წარუდგინა, მაგრამ უარი ვუთხარით საკუთრების აღიარებაზე. აღნიშნული ტერიტორია სიღნაღის მუნიციპალიტეტის გამგეობის საკუთრებაა და კომისია ვერ განიხილავს მოქალაქესა და მუნიციპალიტეტის გამგეობას შორის საკუთრებასთან დაკავშირებით წარმოშობილ დავას“.

მირზოევივის თქმით, აღნიშნული მინის ნაკვეთით, სიღნაღის რეაბილიტაციის შემდეგ, სიღნაღის მაჟორიტარი დეპუტატი ნუგზარ აბულაშვილი დაინტერესდა. გადწყვეტილება, რომლის საფუძველზეც, პოლიციამ მირზოევივი ნაკვეთიდან გაყარა, დეპუტატის ბიუროს ამჟამინდელი უფროსის და აბულაშვილის მეგობრის, ზაზა ზედელაშვილის მიერ არის მიღებული, რომელიც მაშინ სიღნაღის რაიონის გამგებლად მუშაობდა.

მარია მირზოევა: „გაიგეს, რომ მინა დარეგისტრირებული არ გვქონდა და ნაგვართვეს. გამგეობამ ჩემი კუთვნილი მინის ნაკვეთი „ინგლისურ პარკს“ მიაკუთვნა, პარკი კი ჩემი სახლიდან მოშორებულია. „ინგლისურ პარკს“ და ჩემს მინის ნაკვეთს გზა ჰყოფს. აღარ ვითხოვ თვითნებურად დაკავებული მინის დაკა-

სოლომონ დოდაშვილის ძეგლი. მირზოევივი უკანონოდ შეიჭრნენ გამგეობის მინაზე და ჩვენ კანონით მინიჭებული ყველა უფლება გამოვიყენეთ“.

საპირისპიროს ამტკიცებენ სიღნაღელები. მათი თქმით, ამ მინას ყოველთვის მირზოევივი ფლობდნენ და ავლიბ ზურაბაშვილის ბიუსტი არა მირზოევივის სახლის წინ, არამედ „თიბისი ბანკის“ წინ, მირზოევივის მინის მიმდებარე ტერიტორიაზე იდგა. სიღნაღელი ჯონი ცანავა და ვენერა ობოლაშვილი ამბობენ, რომ მინა მირზოევივმა იყიდეს და ყოველთვის მათ ეკუთვნოდათ.

საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს სიღნაღის სარეგისტრაციო სამსახურის ინფორმაციით, სადავო მინის ნაკვეთი მუნიციპალიტეტის გამგეობამ 2008 წლის 26 ივნისს დაირეგისტრირა.

მირზოევივის ადვოკატი თენგიზ ბეჟაშვილი ამბობს, რომ რაიონის ხელმძღვანელობამ უმწეო ოჯახის მდგომარეობით ისარგებლა და ახალგაზრდა მარტოხელა დედას მინა წაართვა, ხოლო მუნიციპალიტეტის ყოფილმა გამგებელმა ზაზა ზედელაშვილმა თანამდებობა ბოროტად გამოიყენა. სიღნაღის გამგეობის წარმომადგენელმა კახი ღვინიაშვილმა კი გვითხრა, რომ გამგეობამ მინის ეს ნაკვეთი, შესაძლოა, უმოკლეს დროში გაყიდოს. ■

ადეჰვასუხი შეფასება

აშშ-ს სახელმწიფო დეპარტამენტი საქართველოში ადამიანის უფლებების მდგომარეობას, კონკრეტულ ფაქტებზე დაყრდნობით, საკმაოდ მკაცრად აფასებს.

ნინო ბექიშვილი

7 ნოემბრის აქციის სისხლიანი ნაკვალევი ქაშეთის ეკლესიაში, 2008

საინფორმაციო ცენტრი

„ვფიქრობ, როდესაც ჩვენ ადამიანის უფლებებს განვიხილავთ, მათ სტიმულირებას ვახდენთ ან ამ უფლებების დაცვის აუცილებლობაზე ვსაუბრობთ, ეს ჩვენი ინვესტიციის ნაწილია ქართველ ხალხში“.

ჯონ ბასი აშშ-ს ელჩი საქართველოში

ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი უკანასკნელი 34 წლის მანძილზე, ყოველ წელს აქვეყნებს საანგარიშო მოხსენებას ადამიანის უფლებების დარღვევების შესახებ თითქმის მთელ მსოფლიოში.

შარშანდელი ანგარიში ამა წლის 11

მარტს გამოქვეყნდა. ის თავი, რომელიც საქართველოს ეხება, საკმაოდ ვრცელია, 68-გვერდიანი და არა მხოლოდ შარშანდელ ვითარებას აღწერს, არამედ უკანასკნელი ოთხი წლის მოვლენებს განიხილავს. ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი ეყრდნობა სახალხო დამცველის, ადგილობრივი და საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციების და, ცხადია, გაერო-სა და ეუთო-ს ანგარიშებსა და დასკვნებს.

„ეს ანგარიში დიდი ხნის მუშაობის ნაყოფია, – ამბობს „ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის“ აღმასრულებელი დირექტორი გიორგი ჩხეიძე, – მოხსენება საკმაოდ ყოველსმომცველია,

მოყვანილი ფაქტები გადამონმებულია რამდენიმე წყაროს მიერ; მოცემულია, როგორც ხელისუფლების პოზიცია, აგრეთვე კონკრეტული არასამთავრობო ორგანიზაციების თუ ექსპერტების მოსაზრებები. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ წელს ამერიკის საელჩომ ანგარიში სამოქალაქო საზოგადოებას წარუდგინა და დისკუსია მოაწყო, რათა ამ დოკუმენტში განხილული საკითხების მიმართ ინტერესი გაეზარდა. ასეთი რამ წინა წლებში არ მომხდარა“.

ანგარიშის შესავალში მოკლედია შეჯამებული ის ძირითადი პრობლემები, რომლებიც დოკუმენტში კონკრეტულ ფაქტებზე დაყრდნობით, დანვრილებით

არის განხილული. აღნიშნულია, რომ „საერთაშორისო დამკვირვებლების დასკვნის მიხედვით, მაისის საპარლამენტო არჩევნები საერთაშორისო სტანდარტებს სრულად არ შეესაბამებოდა“.

ანგარიშში დაწვრილებითაა აღწერილი უამრავი საკითხი – სასამართლოს დამოუკიდებლობა, ციხეებში არსებული მდგომარეობა, გამოსატყვის, შეკრებებისა და მანიფესტაციების, მედიის თავისუფლება, ძალის გადაიმეტება სამართალდამცავთა მიერ, პოლიტიკურად მოტივირებული დაპატიმრებები, სატელეფონო მოსმენები, რომლებიც ძალოვანთა მიერ უკანონოდ ხორციელდება, ელიტური კორუფცია და საკუთრების ხელყოფის ფაქტები, ბავშვების და ქალების, აგრეთვე – ადგილნაცვალ პირთა მდგომარეობა, რელიგიის თავისუფლება, განსხვავებული საქსოლოგიური ორიენტაციის მქონე პირთა მიმართ სტერეოტიპული დამოკიდებულებები, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა მდგომარეობა, კონფლიქტის ზონებში ადამიანის უფლებების დარღვევების ფაქტები და ბევრი სხვა.

ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი არა მხოლოდ დარღვევებს აღწერს, არამედ ადამიანის უფლებების კუთხით აფასებს ზოგად მდგომარეობას. ამიტომაც, საუბარია დადებით ტენდენციებზეც – მაგალითად, ახალ საპროცესო კოდექსზე, ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტზე და საარჩევნო ცვლილებაზე, რომლის მიხედვითაც, თბილისის მერის პირდაპირი არჩევა გახდა შესაძლებელი. აღნიშნულია, რომ გაიხსნა რამდენიმე ახალი სასჯელალსრულების დაწესებულება და გაუქმდა ცნობილი მე-5 საპრობილე, სადაც პატიმრებისთვის გაუსაძლისი პირობები იყო. დადებით კონტექსტში ისიც არის ნათქვამი, რომ წამების ფაქტები ქართულ პოლიციაში სისტემურ ხასიათს აღარ ატარებს.

საქართველოს სახალხო დამცველი გიორგი ტულუში ამბობს, რომ ომბუდსმენის ოფისი მჭიდროდ თანამშრომლობს ამერიკის საელჩოსთან: „სახელმწიფო დეპარტამენტის ანგარიშში მოყვანილი არაერთი ფაქტი სწორედ სახალხო დამცველის საპარლამენტო ანგარიშიდანაა აღებული. ცხადია, სახელმწიფო დეპარტამენტს აქვს თავისი ხედვა. აქ, როგორც წესი, მოყვანილია ფაქტები და ნაკლებადაა შეფასებები. თუმცა, წლებანდელ ანგარიშში არის მინიმუმები, რაც გარკვეულ ტენ-

დენციებზე მიუთითებს. 2008 წლის ანგარიშიც საკმაოდ კრიტიკული იყო და იქ დიდი ადგილი არჩევნების თემას ეთმობოდა, ვინაიდან 2008 წელი არჩევნების წელი იყო. ამ ანგარიშში ყურადღება იმ მოვლენებზეა გამახვილებული, რომლებიც საქართველოში აპრილიდან განვითარდა, როცა უფლებები დაირღვა როგორც მომიტინგეების, ისევე სამართალდამცავთა მხრიდან. ნათქვამია ისიც, რომ „მედიის თავისუფლებისადმი პატივისცემის ხარისხი დაეცა“.

„ალიანსი საქართველოსთვის“ ლიდერის, ყოფილი სახალხო დამცველის, სოზარ სუბარის აზრით, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ის ფაქტი, რომ ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მოხსენებაში ადგილი დაეთმო პოლიტიკურად მოტივირებულ დაპატიმრებებს. ანგარიშის ერთი თავი მთლიანად ამ თემას ეხება და ნახმარია ტერმინი „პოლიტიკური პატიმარი“.

მოხსენებაში აღნიშნულია ისიც, რომ სხვადასხვა სტრუქტურა „პოლიტიკური პატიმრების“ განსხვავებულ რიცხვს ასახელებს: „წელიდან – ათასამდე“. „სახალხო დამცველმა წლის პირველი ნახევრის მოხსენებაში პოლიტიკური პატიმრები არ მოიხსენია. ადამიანის უფლებათა საპარლამენტო კომიტეტმა განაცხადა, რომ პოლიტიკური პატიმრები არ არსებობდნენ“, – ნათქვამია მოხსენებაში.

გიორგი ტულუში ამბობს, რომ „პოლიტიკური პატიმარი“ სამართლებრივი ცნება არ არის და, შესაბამისად, სახალხო დამცველს უჭირს განსაზღვრა, კონკრეტული ადამიანი რა მიზეზით ზის ციხეში.

ანგარიშის ამავე თავში განხილულია იმ პირთა საქმეები, რომლებსაც წინა სახალხო დამცველი და ადგილობრივი თუ საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციები პოლიტიკურ პატიმრებად მიიჩნევენ. აღნიშნულია ის ფაქტიც, რომ 12 აგვისტოს, ოპოზიციურმა პარტიებმა მოლაპარაკებებისას საქართველოს ხელისუფლებას მათი 48 წევრის საქმე წარუდგინეს, რომელთა უმეტესობაც ერთი და იმავე საბაბით მოხვდა ციხეში. ნაწილი გათავისუფლდა, თუმცა, ზუსტად რამდენი ადამიანი რჩება პატიმრობაში, ჯერჯერობით ცნობილი არ არის. ანგარიშში ლაპარაკია იმაზეც, რომ, პოლიტიკურად მოტივირებული საქმეების შემთხვევაში, სამართალდამცავები იარაღისა და ნარკოტიკების „ჩადებას“ ხშირად დაპატიმრების საბაბად იყენებდნენ.

ანგარიშში მოხვდა საკანონმდებლო ცვლილებათა პაკეტი, რომელიც პოლიციის მიერ არალეგალური ტყვიების გამოყენების დაკანონებას, მიტინგებისა და მანიფესტაციების წესების გამკაცრებას და ადმინისტრაციული ჯარიმებისა და პატიმრობის ვადების გაზრდას ითვალისწინებდა. ეს საკანონმდებლო

ფოტო: თბილისი პარლამენტი

სუფისტური მეჩეთი ახმეტის რაიონის სოფელ ადიში

აქტები ოპოზიციურმა პარტიებმა და არასამთავრობო ორგანიზაციებმა გააკრიტიკეს. აღნიშნულია ისიც, რომ მთავრობამ პირობა დადო, გაეთვალისწინებინა ვენეციის კომისიის დასკვნა ამ საკითხებთან დაკავშირებით.

განსაკუთრებით კატეგორიულია ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი ქართული მედიის მიმართ. ანგარიშის შესავალში ნათქვამია, რომ „მედიის თავისუფლება შემცირდა და დაფიქსირდა დამფუძნებლებისა და კომპანიების უფლებამოსილებებში მთავრობის წარმომადგენელთა ჩარევა“. მოყვანილია არაერთი ფაქტი, როდესაც ხდებოდა ყურნალისტებზე ზეწოლა და მათი ფიზიკური შეურაცხყოფა.

აღწერილია, რომ ქვეყანაში არსებობს სახელისუფლო და ოპოზიციური ტელეარხები. განხილულია მედიამფლობელების თემაც. ეს უკანასკნელი ქართული საზოგადოებისთვის დღეს განსაკუთრებით აქტუალურია, რადგან ვერ ხერხდება ნაციონალური ტელეარხების რეალური მფლობელების დადგენა. „რათქმა უნდა, ლიცენზიის მფლობელი

უნდა იყოს საქართველოს რეზიდენტი. თუმცა, როდესაც მფლობელი იურიდიული პირია, კანონი არ განმარტავს იმას, რომ აუცილებელად უნდა გაიცეს ინფორმაცია იმ ფიზიკური პირების შესახებ, ვინც იურიდიული პირების უკან დგას. აქ საკანონმდებლო პრობლემაა“, – ამბობს გიორგი ტულუში.

ანგარიშში, ტალიაინის კომისიის დასკვნაზე დაყრდნობით, 2008 წლის აგვისტოს ომთან დაკავშირებით ნათქვამია, რომ ამ ომში პასუხისმგებლობა მხოლოდ ერთ მხარეს არ ეკისრება და ღია საბრძოლო მოქმედებები სწორედ საქართველოს მხრიდან დაიწყო.

აღნიშნულია, რომ არ დადასტურდა ქართველების მიერ ოსი ერის გენოციდი, სამაგიეროდ, დადასტურდა ოსური ფორმირებების მიერ ქართული მოსახლეობის ეთნოწმენდა. განხილულია ის პრობლემებიც, რაც კონფლიქტის ზონაში მცხოვრებ ქართულ მოსახლეობას ექმნება, როცა მათ აფხაზურ არმიამ ჩაწერას აიძულებენ, ან არ ეძლევათ ქვეყნის შიგნით თავისუფლად გადაადგილების ან მშობლიურ ენაზე სწავლის საშუალება.

რელიგიის თავისუფლებას ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტმა შარშან ოქტომბერში ვრცელი მოხსენება მიუძღვნა. ანგარიშში სწორედ ამ მოხსენების თეზისებია მოკლედ მოყვანილი. ძირითად პრობლემად ისევ რჩება სახელმწიფოსა და ეკლესიას შორის დადებული საკონსტიტუციო შეთანხმება, რელიგიური გაერთიანებების რეგისტრაციის, ქონების რესტიტუციის საკითხები; მოყვანილია რელიგიური შეუწყნარებლობის ფაქტები. მაგალითად, მუსლიმები ჩივიან, რომ მათ სოფლებში ქართველები ჯვრებს დგამენ.

წლევანდელ მოხსენებაში ადგილი დაეთმო განსხვავებული სექსუალური ორიენტაციის მქონე პირთა დისკრიმინაციის სამართალდამცავთა მხრიდან, კერძოდ, ფონდ „ინკლუზივის“ პოლიციის მიერ დარბევის ფაქტს.

ოპოზიციის და ხელისუფლების წარმომადგენლები ანგარიშს სხვადასხვაგვარად აფასებენ.

„ვალარბეთ, რომ საქართველო არ არის დასრულებული დემოკრატია, – ამბობს საქართველოს პარლამენტის უმრავლესობის წარმომადგენელი გიორგი კანდელაკი, – დოკუმენტს ყურადღებით გავეცანით და აღმოვაჩინეთ, რომ ანგარიშში რამდენიმე სერიოზული უზუსტობაა. არ გვინდა ამ ანგარიშს ხაზი გადავუსვათ, ამიტომაც, შევეცდებით უმოკლეს ვადაში მოვახდინოთ რეაგირება და ეს უზუსტობები აღმოვფხვრათ. რაც შეეხება იმ ფაქტებს, რომლებსაც, ჩვენი აზრით, სუსტი საფუძველი აქვს ან საფუძველი არ გააჩნია, არგუმენტაციას წარვადგენთ შესაბამისი არხების მეშვეობით. ახლა სწორედ ამ საკითხებზე ვმუშაობთ“.

ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი სოზარ სუბარი კი ამბობს: „ამ ანგარიშში ჩანს ამერიკის შეერთებული შტატების დამოკიდებულება საქართველოს ხელისუფლების მიმართ; ჩანს, რომ ისინი არაფერზე დახუჭავენ თვალს. შეიძლება ისიც კი ითქვას – ამერიკა საქართველოს არსებულ ხელისუფლებას მხარს აღარ დაუჭერს, მიუხედავად იმისა, რომ მთავრობა თავს ამერიკის მოკავშირედ აცხადებს. ჩვენ შეიძლება ამერიკისგან რაღაც უფრო ქმედით ნაბიჯებს ველოდებოდეთ, მაგრამ ეს არ მოხდება, ისინი არ ჩქარობენ. ერთი რამ ცხადია – ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი საქართველოში არსებულ მდგომარეობას ადეკვატურად აფასებს“.

■ განსაკუთრებით კატეგორიულია ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი ქართული მედიის მიმართ. ანგარიშის შესავალში ნათქვამია, რომ „მედიის თავისუფლება შემცირდა და დაფიქსირდა დამფუძნებლებისა და კომპანიების უფლებამოსილებებში მთავრობის წარმომადგენელთა ჩარევა“.

■ გამონახვის, შეკრებისა და მანიფესტაციების თავისუფლება

ინისიანები ბავშვების ნასვლად

მძიმე დიაგნოზის მქონე პატარები, რომლებზეც დედები დაბადების პირველივე საათებში ამბობენ უარს, ფაქტობრივად, იმ წუთიდანვე სიკვდილისთვის არიან განწირულები.

მარია ქოჩიაშვილი

ფოტო ბარის სურათი

კ. ჩაჩავას სახელობის სამშობიარო, თბილისი 2010

ერთი კილო და შვიდასი გრამი. ტუჩის და სასის ნაპრალი. არ გაეხსნა ფილტვი. გულის ბოტალური არხი – ღია. შიდა დაინფიცირება, ტვინზე კისტა, სმენის დაქვეითება – ეს იმ პრობლემების მოკლე ჩამონათვალია, რაც დღენაკლულ მათეს დაბადებისას ჰქონდა.

მათეს დედა, კრისტო 31 კვირის ფენმძიმეც არ იყო, როცა მშობიარობა დაეწყო. თუკი მანამდე იცოდა, რომ

მის შვილს მხოლოდ ტუჩის ნაპრალი ჰქონდა, მათეს დაბადების შემდეგ შვილის დიაგნოზების აღნუსხვას თითქმის ორი ფურცელი დასჭირდა.

„დარჩა თქვენი შვილი განუვითარებელი“... – ექიმებმა ამ ფრაზის სხვადასხვა ვერსიაც ბევრჯერ მოასმენინეს.

„არც მე და არც გიოს ერთი წამითაც კი არ გვიფიქრია, აზრადაც კი არ გავგივლია, რომ მათეს მიტოვება

შეგვეძლო. დაბადების პირველი თვეები მისი დიაგნოზების აღმოჩენის პერიოდი იყო, დახმარება და ჩარევა ყოველ წუთს იყო საჭირო, რამე რომ არ გამოგვპარვოდა. უცებ გვეტყოდნენ, რომ უნდა გვეშოვა მედიკამენტი, რომელიც კლინიკაში არ ჰქონდათ. ვშოულობდით, შემდეგ ახალი პრობლემა ჩნდებოდა. ერთადერთი ფიქრი გვიტრიალებდა თავში, რომლითაც თითქმის შეპყრობილი ვიყავით

– ვუშველოთ, დავენმაროთ, რამე არ გამოგვრჩეს“, – იხსენებს კრისტო.

იმავე სამშობიაროში მათესთან ერთად იმ დღეებში კიდევ ერთი ბავშვი დაიბადა ტუჩის ნაპრალით. ექიმები მშობლებს არწმუნებდნენ, რომ ამ პრობლემას მარტივი ქირურგიული ოპერაციით უშველიდნენ, მაგრამ მიუხედავად იმისა, რომ ბავშვს სხვა არაფერი სჭირდა, მშობლებმა ის მაინც სამშობიაროში დატოვეს. განერისას ქმარი ცოლს გაეზუმრა კიდევ: „წავედით ახლა, ბრაკიანი ბავშვი არ მინდა, ნორმალური ბავშვები გავაკეთოთ“.

მათე გადარჩა და დღეს უკვე განვითარებით თავის ასაკის პატარებს არაფრით ჩამორჩება. ორი წლისაა, და მშობლებთან ერთად დასავლეთ ევროპაში ცხოვრობს. თამაშობს, წიგნებს ცნობისმოყვარე თვალებით ათვალთვრებს, მანქანას და ველოსიპედს ატარებს და საყვარელ მულტფილმებსაც ინტერესით უყურებს. 2 მარტს ოპერაციის შემდეგ ყურის ინპლანტანტებიც ჩაურთეს. ესმის, მაგრამ ჯერ რეაქცია არ აქვს. მშობლები არ ნერვიულობენ, უთხრეს, რომ ეს ნორმალურია და პროგრესიც თანდათან გახდება საგრძნობი.

დატოვეს. მათეს ისტორია კი გამოწვავს. ის პატარები, რომლებზეც დედები დაბადების პირველივე საათებში ამბობენ უარს, ფაქტობრივად, იმ წუთიდანვე სიკვდილისათვის არიან განწირულები.

ბოლო ორი წლის განმავლობაში მძიმე დიაგნოზის მქონე, ჩვილ ბავშვთა სახლის 54 ჩვილი გარდაიცვალა.

ჩვილ ბავშვთა სახლი – ეს ის დაწესებულებაა, სადაც მიტოვებული და რთული დიაგნოზის მქონე ბავშვები ხვდებიან. მიუხედავად იმისა, რომ, ჯანმრთელობის სამინისტროს სპეციალური დებულების მიხედვით, ჩვილ ბავშვთა სახლს უფლება არ აქვს, ასეთი ჩვილები მიიღოს. ამიტომ, უწყება, რომელიც ბავშვს აგზავნის – პოლიკლინიკა ან სამშობიარო – ადგენს დოკუმენტს, რომელშიც დაფარულია ჩვილის დიაგნოზი და ამის ნაცვლად წერია, რომ ბავშვი არის ჯანმრთელი ან განერას ექვემდებარება და ის გადაჰყავთ ჩვილ ბავშვთა სახლში. თუმცა, რადგან მათზე ზრუნვა ჩვეულებრივ პირობებში ხშირად შეუძლებელია, პატარებს შემდეგ ისევ კლინიკაში – გვიგ უვანას სახელობის კლინიკაში აგზავნიან, რომელიც

თხილება მისცა მხოლოდ ჩვილ ბავშვთა სახლის პედიატრებს, რათა, დავიანებული ჰოსპიტალიზაციის გამო, ბავშვის სიცოცხლეს მომავალში მაინც არ შეექმნას საფრთხე.

„რაც უფრო მძიმეა დიაგნოზი, მით უფრო მნიშვნელოვანია პატარას გვერდით დედა და მამა ჰყავდეს. ზოგ შემთხვევაში კი, შესაძლებელია, მშობლების ყურადღების და სწორი სამედიცინო პროცედურების შედეგად ბავშვი პრაქტიკულად გამოჯანმრთელდეს კიდევ“, – ამბობს მედიცინის დოქტორი მაია ხერხეულიძე.

დაახლოებით შვიდი წლის წინ სენაკის ბავშვთა სახლიდან მძიმე სამედიცინო დიაგნოზებით რამდენიმე ბავშვი გურამიშვილის სახელობის პედიატრიულ კლინიკაში გადაიყვანეს. ზოგი მათგანი ვერ მეტყველებდა, ვერ ჯდებოდა, ვერ დადიოდა, ჰქონდათ უმძიმესი დაავადება – ცერებრული დამბლა. როცა ბავშვების ჯანმრთელობა გაუმჯობესდა, ექიმებმა რამდენიმე მათგანი შინ წაიყვანეს და მათზე ზრუნვა ოჯახურ გარემოში განაგრძეს. მაია ხერხეულიძე იხსენებს, რომ მალე ამ ბავშვებს გონებრივი პროგრესიც კი შენიშნეს.

■ „რაც უფრო მძიმეა დიაგნოზი, მით უფრო მნიშვნელოვანია პატარას გვერდით დედა და მამა ჰყავდეს. ზოგ შემთხვევაში კი, შესაძლებელია, მშობლების ყურადღების და სწორი სამედიცინო პროცედურების შედეგად ბავშვი პრაქტიკულად გამოჯანმრთელდეს კიდევ“.

რატომ ტოვებენ მშობლები შვილებს სამშობიაროში? ფსიქოლოგები ამას შიშით, სტრესით და პასუხისმგებლობისგან გაქცევის სურვილით ხსნიან. თუმცა, ხშირად თვითონ მშობლები თავს უფულობით იმართლებენ.

მათეს თითოეული დღე კლინიკაში, მედიკამენტების გარდა, 160 ლარამდე ჯდება. კრისტო არ მუშაობდა, მის მეუღლეს კარგი სამსახური ჰქონდა, თუმცა ორი თვის განმავლობაში ბავშვის საავადმყოფოში დასატოვებლად ეს მაინც არ კმაროდა. ამიტომ მშობლებმა რამდენიმე ბანკიდან გამოიტანეს კრედიტები, მათე რომ გადაერჩინათ. ლუდუშაურში გატარებული დღეებიდან კრისტოს ასსოვს ერთი შემთხვევაც, როცა ახალდაბადებული შვილისთვის საჭირო ნამლები რომ ეყიდა, მამამ ოქროს კბილები დაიძრო და ფული ისე იშოვა.

2009 წელს სამშობიაროში მშობლებმა 31 მძიმე დიაგნოზის მქონე ბავშვი

სახელმწიფო პროგრამის მიხედვით, ერთადერთია, სადაც მზრუნველობას მოკლებულ ბავშვებს იღებენ. წესით, პატარები იქ მდგომარეობის გაუმჯობესებამდე უნდა რჩებოდნენ.

54 გარდაცვლილი ჩვილიდან 49 სწორედ უვანას კლინიკაში გარდაიცვალა. თითოეული ეს შემთხვევა სამედიცინო საქმიანობის სახელმწიფო რეგულირების სააგენტომ შეისწავლა. თუმცა, ამ შემთხვევებიდან საეჭვოდ მხოლოდ 10 ბავშვის გარდაცვალება მიიჩნიეს და მათი შემთხვევები უფრო დეტალურად შეისწავლეს. აღმოჩნდა, რომ ზოგ შემთხვევაში პატარებს დიაგნოზი გვიან დაუსვეს და, შესაბამისად, არც მკურნალობამ გამოიღო შედეგი. ზოგ შემთხვევაში კი, პატარები იმიტომ ვერ გადაარჩინეს, რომ საავადმყოფოში ჩვილ ბავშვთა სახლიდან ისინი დაგვიანებით გადაიყვანეს. ამ სამედიცინო გამოძიების შემდეგ ექიმები არ დაუსჯიათ. საბჭომ გაფრ-

მიტოვებული ჩვილებისგან კი მხოლოდ ინიციალები რჩება. ერთ-ერთის სამედიცინო ბარათში ვკითხულობთ: 2004 წლის 17 სექტემბერს დაბადებული კ.მ. 18 დღის იყო, როცა ბავშვთა სახლში მოხვდა. დიაგნოზი – „ჯანმრთელი“. თუმცა, შემდეგ პატარას სხვადასხვა პათოლოგია აღმოუჩინეს, მათ შორის, სასუნთქი გზების დაავადებები. ამის გამო, ორი წლის განმავლობაში კ.მ. ჩვილ ბავშვთა სახლიდან კლინიკაში ოთხჯერ გადაიყვანეს. სამი წლის იყო, როცა სასუნთქი გზების ანთებით, სიცხიანი ბავშვი უვანას საავადმყოფოში კიდევ ერთხელ მოხვდა. ტემპერატურამ 12 დღის შემდეგაც არ დაუნია, თუმცა მაინც განერეს და ბავშვთა სახლში დააბრუნეს. რამდენიმე თვეში ბავშვი საავადმყოფოში კვლავ მიაბრუნეს და მხოლოდ მაშინ დაუსვეს პირველად დიაგნოზი: ბრონქოპნევმონია, ლეიშმანიოზი, ანემია. 2008 წლის 3 მარტს კ.მ. კლინიკაში გარდაიცვალა.

ლიბერალი

იკითხეთ
„ლიბერალის“
კორტალზე

www.liberali.ge

ბლოგი: ირაკლი კორკაია

აგრესიული კრეატივის პოლიტიკა და საქართველოს იმიტირებული ისტორია

„ნებისმიერი ხალხი, რომელიც სახელმწიფოში - ნაციაში კრისტალიზაციის პროცესს გადის საკუთარი ისტორიის დანერის ცდუნების წინაშე დგება. „ისტორიის გამოგონების“ ცდუნებას ვერ გაუძლო თითქმის ვერც ერთმა პოსტსაბჭოურმა სახელმწიფომ. ახალი მოცემულობის გათვალისწინებით, მსგავს მისწრაფებებს ვაგებთ შეიძლება მოეკიდო, რადგან მათი იდეა ერთია - დისტანცირება საბჭოთა მენტალიტეტთან და მემკვიდრეობასთან“.

მულტიმედია: ალექსანტი

ამერიკული აკადემიის პედაგოგი ლევან გიგინეიშვილი, სამხედრო-პატრიოტული აღზრდის გაკვეთილების შესახებ

ამ ჩვილების ისტორიები ძალიან ჰგავს ერთმანეთს. ბევრია ისეთი შემთხვევა, როცა პატარების გარდაცვალების მიზეზი გახდა არასრულყოფილი დიაგნოზის დასმა. თუმცა, „სრულყოფილი დიაგნოზი ჟვანიას კლინიკის პედიატრებმა უნდა დასვან და არა ბავშვთა სახლების ექიმებმა“, - ამბობს ჩვილ ბავშვთა სახლის დირექტორი ირინა ბექურდიე და დასძენს, რომ მისი პედიატრები ბავშვების მდგომარეობის სირთულეს ადგილზე ვერ განსაზღვრვენ, - „ეს არასაჰოსპიტალო გარემოში შეუძლებელია“.

ჰოსპიტალში კი პედიატრები პასუხისმგებლობას თავიდან იცილებენ და აცხადებენ, რომ ამ ბავშვების მდგომარეობა იმდენად მძიმე იყო, რომ მათ გადასარჩენად ვერაფერს გააკეთებდნენ.

გავუშვი ჩემი პედიატრი და შემონების შემდეგ, პატარას წამოყვანაზე უარი ვთქვით. ბავშვის მდგომარეობა ძალიან მძიმე და სათუთია. შეიძლება გზაში გარდაიცვალოს და მერე ვის ვუმტკიცო, მე დავმართე რამე, თუ კლინიკამ დროზე ადრე გამოწერა“. ბავშვის გადარჩენა, ალბათ, შეუძლებელია, მაგრამ ეს მისი მშობლების ნაცვლად ახლა მხოლოდ ბავშვთა სახლის აღმზრდელებს ალელვებთ.

„პირველი კითხვა აუცილებლად გიჩნდება, რომ რატომ მაინცდამაინც მე? როგორც კი ამ ფიქრს მოიშორებ, როგორც კი შენი შვილის პრობლემას მიიღებ და მიხვდები, რომ ეს არის არატრაგედია, არამედ შენი ცხოვრების ნაწილი, იწყებ ფიქრს მხოლოდ იმაზე, თუ როგორ მოარგო შენი შვილი ამ საზოგადოებას. ასე ყველაფერი უფრო

■ ბოლოს, გარდაცვლილი ჩვილები აეროპორტის გზაზე მდებარე „ველის სასაფლაოზე“ გადაჰყავთ და მიუსაფარ მოხუცებთან ერთად კრძალავენ. ამ სასაფლაოზე ე.წ. „უზედამხედველო გვამები“ განისვენებენ.

ზოგჯერ ხელის შემშლელი ფაქტორი კლინიკის წვრილმანი ბიუროკრატიული წესებიც ხდება. „აქ წინასწარ აქვთ დადგენილი იმ სანოლდლების რაოდენობა, რომელიც ბავშვებს უნდა გამოუყონ. ვთქვით, გრიპით ავადმყოფს ეკუთვნის საავადმყოფოში მხოლოდ 5 დღით დარჩენა. მაგრამ, თუ არ განიკურნა, რა აზრი აქვს მის გამონერას?! ამიტომაც იყო, რომ ხანდახან 10-ჯერაც კი გვიწევდა ზოგიერთი ბავშვის უკან, კლინიკაში გადაყვანა. ამ წინ და უკან ტარების გამო კი პატარების მდგომარეობა კიდევ უფრო მძიმდებოდა“, - იხსენებს ირინა ბექურდიე.

გართულებების თავიდან ასაცილებლად ირინა ბექურდიემ გადაწყვიტა, ახლა ბავშვები უკან მანამ არ წამოიყვანოს, ვიდრე მათ მდგომარეობას ბავშვთა სახლის პედიატრები არ შეამონებენ.

დღეს, ჟვანიას კლინიკაში 4 მიტოვებულ ჩვილს მკურნალობენ. ერთ-ერთი მათგანის მდგომარეობა ყოველდღიურად მძიმდება. პატარას ჰიდროცეფალია აქვს და მისი თავის ზომა კვირაში თითო სანტიმეტრით იმატებს. მისი ტრანსპორტირება სარისკოა. „ამას წინათ, მოგვწერეს, გამოსაწერიაო.

მარტივდება“, - ამბობს კრისტო. მან უკვე კარგად იცის, რა არის პირველ რიგში საჭირო - „ეს არის მოთმინება, სულ მოთმინება, რომ ამით შვილს დაეხმარო. მეორე - არასდროს უნდა შეადარო შენი შვილი სხვა ბავშვს. და მესამე - უნდა იყო ძალიან ძლიერი“.

ალსაზრდელი მ.მ.... ალსაზრდელი გ.ხ.... ალსაზრდელი გ.ა.... ალსაზრდელი გ.მ.... და ა.შ. - სულ 54 ინიციალი. პირველივე წუთიდან, მიტოვებული პატარა ყველასთვის „ზედმეტი თავის ტკივილი“ ხდება. ექიმებისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანია, თავის მართლება არ მოუწიოთ იმის გამო, რომ ბავშვი მათ ხელში გარდაიცვალა. ბოლოს, გარდაცვლილი ჩვილები აეროპორტის გზაზე მდებარე „ველის სასაფლაოზე“ გადაჰყავთ და მიუსაფარ მოხუცებთან ერთად კრძალავენ. ამ სასაფლაოზე ე.წ. „უზედამხედველო გვამები“ განისვენებენ - ისინი, ვისაც ოჯახი აღარ დარჩა, ანდა მიატოვეს.

თუკი რომელიმე მძიმე დიაგნოზის მქონე ჩვილი ამ 54 ინიციალს შორის არ აღმოჩნდა, ეს მხოლოდ მათი მშობლების მოთმინების, სულ მოთმინების და ძალიან ხანგრძლივი და მტკივნეული ბრძოლის შედეგია. ■

ჯანდაცვა

უცივი ბიოსი ხიბოს ნინალბებ

თუ საერთაშორისო მასშტაბის ექსპერიმენტი, რომელსაც ქართველი ონკოლოგი ხელმძღვანელობს, წარმატებული გამოდგა, ძუძუს კიბო შეიძლება განკურნებულადაც ჩაითვალოს.

ნინო ჩიმაკაძე

მას შემდეგ, რაც მკერდის არეში მრავლობითი კისტური და ფიბროზული კვანძები დაუდგინეს, 48 წლის ნინომ სიმსივნისგან თავი ქირურგიული ოპერაციით დაიზღვია – ორივე სარძევე ჯირკვლის ქსოვილი ამოიკვეთა და ის სილიკონით აღიდგინა.

მიუხედავად იმისა, რომ კისტა ონკოლოგიური დაავადების საშიშ ფორმად არ ითვლება და ზოგ შემთხვევაში მისი განოვაც შეიძლება, ავთვისებიანი სიმსივნის განვითარების ალბათობა მაინც არსებობდა. ნინო სარისკო ასაკში იყო და თან დედაც მკერდის სიმსივნით გარდაეცვალა, ამ დაავადების 15-20 პროცენტი კი გენეტიკურია.

„ძალიან სწრაფად მივიღე გადაწყვეტილება, – ამბობს ნინო, – შემეძლო, სხვა გზა ამერჩია, მემკურნალა და პერიოდულად

შემომზებებზე მევლო, მაგრამ ეს ნიშნავდა ქრონიკული შიშის ქვეშ ცხოვრებას. ახლა კი მშვიდად მძინავს, რადგან ვიცი, რომ ძუძუს კიბო არასოდეს დამემართება“.

ონკოლოგიის ნაციონალური ცენტრის ბოლო ხუთი წლის მონაცემებით, საქართველოში ყოველწლიურად ძუძუს კიბოთი 1200-მდე ადამიანი ავადდება, დაახლოებით 600 კი იღუპება.

ძუძუს პროფილაქტიკური კანქვეშა ამპუტაციის პრაქტიკა ჩვენთან დაახლოებით ხუთი წლის წინ დაინერგა. ნინო ერთ-ერთი პირველი იყო, ვინც მსგავსი ოპერაცია გაიკეთა. მიუხედავად იმისა, რომ წინასწარი პრევენცია დაავადებისგან თავის დაზღვევის ყველაზე ეფექტური გზაა და ამ ოპერაციისთვის სათანადო ტექნიკური ბაზაც უკვე არსებობს – ამის გაკეთება მაინც ბე-

■ თუ პროექტმა გაამართლა, რისკის ჯგუფის ქალები სისხლის სტანდარტული ანალიზის შედეგად შეძლებენ იმის ზუსტად დადგენას, განუვითარდებათ თუ არა სიმსივნე და დაახლოებით რა პერიოდში ემუქრებათ ეს.

ვრს უჭირს. ფსიქოლოგიური, ფინანსური თუ სხვა ფაქტორებიდან გამომდინარე, პაციენტისთვის ძნელი გადასაწყვეტია სარძევე ჯირკვლები მხოლოდ სიმსივნის განვითარების ალბათობის გამო ამოიკვეთოს.

მასშტაბური საერთაშორისო კვლევა, რომელიც ამჟამად ბრიტანეთში, ნოტინგემის საუნივერსიტეტო კლინიკის ტუტუს ქირურგიის განყოფილებაში მიმდინარეობს და რომელშიც ქართველი ექიმი ჩართული, სწორედ ამ ალბათობის მინიმუმამდე დაყვანას და ტუტუს კიბოს ადრეულ დიაგნოსტიკას ეხება.

ავტოიმუნურობის კვლევის ფართომასშტაბიან პროექტს ბრიტანელი მკვლევარი – ნოტინგემის უნივერსიტეტის ქირურგიის პროფესორი ჯონ რობერტსონი ხელმძღვანელობს. მისივე მიხედვით, ტუტუს კიბოს დარგში კვლევას ქართველი ექიმი გიორგი ძაგნიძე ახორციელებს. ძაგნიძემ 2009 წლის სექტემბერში ევროპის ონკოლოგთა ასოციაციის კონფერენციაზე (ESMO) ერთნაირი ულიმიტო გრანტი მოიპოვა იმისთვის, რომ თავისი ნაშრომის – „ავტოიმუნურობის როლი ტუტუს კიბოს ადრეულ დიაგნოსტიკაში“ მიხედვით – კვლევა დაეწყო.

სწორედ ამ გრანტის საშუალებით, ორი თვის წინ დაწყებულ კვლევას ახორციელებენ ძაგნიძე და მკვლევართა 6-კაციანი ჯგუფი ჯონ რობერტსონის კონსულტანტობით. ძაგნიძის გუნდი სისხლში იმ ავტოანტისხეულებს ეძებს, რომლებსაც შემდეგ ტუტუს კიბოს ადრეული დიაგნოსტიკის მარკერებად გამოიყენებენ. მათი შესწავლის შედეგად დაავადების გამოვლენა, ქსოვილურის ნაცვლად, უკვე უჯრედულ დონეზე იქნება შესაძლებელი და სიმსივნის

გაუფენებელყოფაც გამარტივდება.

„დადგინდება ახალი ტიპის ავტოანტისხეულები, რომლებიც კიბოს უჯრედებს მანამდე აღმოაჩენენ, ვიდრე დაავადება კლინიკური, რენტგენოლოგიური ან ექოსკოპიური საშუალებებით გამოვლინდება. რეალურად, ნულოვან სტადიაზე ან სულაც მანამდე – მხოლოდ რისკის არსებობის დადასტურებისას. ეს კი ის ეტაპია, როდესაც კიბოს განვითარების თავიდან აცილების ანდა განკურნების შანსი 100 პროცენტია“, – ამბობს ძაგნიძე.

კვლევის შედეგებს, რომლებიც 2011 წლის სექტემბერში უნდა გახდეს ცნობილი, საქართველოშიც ელიან. „ამ კვლევის საშუალებით შესაძლოა, მივაგნოთ ოპტიმალურ გზას, რომელიც შესაძლებლობას მოგვცემს, ერთი მხრივ დავამარცხოთ ტუტუს კიბო და მეორე მხრივ, გავაკეთოთ ეს მინიმალური გვერდითი ეფექტებით. ცნობილია, რომ ქიმიოთერაპიას ძველად გადასატანი გვერდითი ეფექტები ახლავს თან და ის აუარესებს სიცოცხლის ხარისხსაც, ამიტომ პაციენტებისთვის საკმაოდ დამთრგუნველია“, – აღნიშნავს ონკოლოგი ირაკლი კობრიძე.

ძაგნიძე, ათ წელზე მეტია, საქართველოს ონკოლოგიის ნაციონალურ ცენტრში, მამოლოგიის განყოფილებაში მუშაობს. თუმცა, დღეს ნოტინგემის საუნივერსიტეტო ლაბორატორიაშია, სადაც ამ ეტაპზე სისხლის ჯგუფების შეგროვება მიმდინარეობს. კიბოს უჯრედებით დაინფიცირებული, მემკვიდრული მაღალი რისკის მქონე და ჯანმრთელი ადამიანების სისხლი იქ ცალ-ცალკეა განთავსებული. კვლევის მიმდინარეობისას საერთო ანტისხეულები და მათი წარმოქმნის დრო და ინტენსივობა უნდა დადგინდეს. მკვლევრები კიბოსგან ჯანმრთელ სისხლში სხვა, არაონკოლოგიურ პათოლოგიებსაც ეძებენ და ამ პათოლოგიებსა და ტუტუს კიბოს განვითარების რისკს შორის კავშირის დადგენას ცდილობენ.

ძაგნიძის კვლევის, ირაკლი კობრიძის თქმით, მსგავსი დაკვირვებით შესაძლებელია დადგინდეს, თუ რა ინვესსიონური პათოლოგიები და რას აქვს გარდამტეხი მნიშვნელობა ორგანიზმში დაავადების განვითარებისთვის: „მაგალითად, ადრე არ ვიცოდით, რატომ ჩნდება მემკვიდრული კიბო, მაგრამ გავიდა გარკვეული პერიოდი და აღმოჩნდა, რომ ეს გენები არსებობს ქალის ორგანიზმში მე-13 და მე-17 ქრომოსომაში. ამიტომ არაა გამორიცხული, მივაგნოთ ისეთი ავტოანტისხეულებსაც, რომლებიც პასუხისმგებელი იქნებიან არა მარტო დაავადების უშუალო გამოწვევაზე, არამედ მოგვცემენ სერიოზულ ინფორმაციას იმაზე, თუ სიმსივნის განვითარების რა პერსპექტივა აქვს ადამიანს“, – აღნიშნავს კობრიძე.

ძაგნიძეს ამ კვლევის ჩატარება საქართველოშიც უნდა, მაგრამ რადგან აქ შესაფერისი ტექნიკური ბაზა და პირობები არ არსებობს, ჯერჯერობით ეს ვერ ხერხდება.

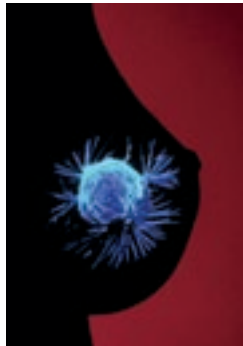
როგორც ონკოლოგი ამბობს, თუ პროექტმა გააძარტოლა, რისკის ჯგუფის ქალები სისხლის სტანდარტული ანალიზის შედეგად შეძლებენ იმის ზუსტად დადგენას, განუვითარდებათ თუ არა სიმსივნე და დაახლოებით რა პერიოდში ემუქრებათ ეს. ანუ გამოდის, რომ კვლევის წარმატებით დასრულების შემთხვევაში, ტუტუს კიბო შეიძლება სრულად მორჩენილადაც კი ჩაითვალოს. ძაგნიძის თქმით, ამის შემდეგ დაავადების პრევენციის გზები ასეთი იქნება:

1. მოხდება სარძევე ჯირკვლების ამოკვეთა და სილოკონით რეკონსტრუქცია, როგორც ეს თბილისელმა ნინომ ზუთი წლის წინ გააკეთა; 2. ნაძლების საშუალებით შეაჩერებენ ანდა გადაავადებენ პროცესს; 3. შესაძლოა, მოხდეს ვაქცინაცია.

პირველი ორი გზა უკვე რეალურია, მესამე კი მხოლოდ ასეთი ვაქცინის გამოგონების შემთხვევაშია შესაძლებელი. ეს კი ანტისხეულების კვლევის წარმატებით დასრულების შემთხვევაში არც ისე წარმოდგენილი იქნება; მით უმეტეს, რომ მსგავსი ვაქცინა რამდენიმე წლის წინ მეცნიერებმა საშვილოსნოს ყელის კიბოს წინააღმდეგ უკვე შექმნეს.

ტუტუს კიბო და სამეცნიერო მიღწევები

ტუტუს კიბო ქალებში ყველა ავთვისებიანი სიმსივნეების 22 პროცენტს შეადგენს. ასაკიან ერთად ამ დაავადების რისკიც მატულობს. რისკის ჯგუფში 40-70 წლის ასაკის ქალები შედიან, განსაკუთრებით კი ისინი, ვის მშობლებს ანდა ახლო ნინაპრებსაც მსგავსი დაავადება ჰქონდათ.

ქართველი ონკოლოგის კვლევა კიდევ უფრო მეტ მნიშვნელობას იძენს, რადგან აქ უკვე 100-პროცენტთან გარანტიანია საუბარი.

კიბოს კვლევაში დღეს ლიდერ ქვეყნებად ითვლებიან – ამერიკა, ბრიტანეთი, გერმანია და ავსტრალია. ბოლო წლების ყველაზე

მნიშვნელოვან აღმოჩენად კი ამ სფეროში სწორედ ბრიტანელი მეცნიერების მიერ მე-8 ქრომოსომაში დაზიანებული NRG1 გენის იდენტიფიცირება და მისი შესწავლა მიჩნევა, რამაც კიბოს კვლევა სხვა საფეხურზე აიყვანა.

სიმსივნის სანიანაღმდეგო იმუნოტეტის კვლევის გარკვეული გამოცდილება საქართველოშიც არსებობს. 2006 წელს გიორგი ძაგნიძემ, პროფესორ გია ნემსაძესთან ერთად, საქართველოს კიბოს კვლევის ჯგუფიც დააარსა. თუმცა სათანადო ტექნიკური და სისტემური ბაზის არარსებობის გამო, ჩვენთან ამ ტიპის სერიოზული კვლევა არასდროს ჩატარებულა.

ქალაქის უფლებები

სხუ თავშესაფარი

მერია „ქუჩის ძაღლების“ პრობლემის მოგვარებას ბოლო საფეხურიდან იწყებს და ძაღლების თავშესაფარს აშენებს. ამით იგნორირებას უწევს ცხოველთა დაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის რეკომენდაციასაც და ქალაქში არსებულ რეალობასაც.

მარიკა ქოჩიაშვილი

ვაკის სასაფლაოს ჩასახვევთან სამსართულიანი სახლი დგას. ეზოში ფეხს შედგამ თუ არა, ყველა კუთხე-კუნჭულში ძალი შეგეფეთება – ზოგი ყეფს, ზოგი წკმუტუნებს, ზოგი ფეხზე გელაქუცება; ერთ-ერთს ლეკვები ჰყავს და ცოტა აგრესიულია. სახლის კარი იღება და ძალი გამოდის, აივანზე აიხედავ და იქიდანაც ძალი გიყურებს. მოკლედ, აქ ყველგან ძალია – ზოგი მხიარული, ზოგიც სევდიანი, ქუჩიდან მოსული, თუ სახლიდან გამოგდებული.

ბიზნესმენმა თამაზ ელიზბარაშვილმა თავშესაფარი მანანალა ძაღლებისთვის სამი წლის წინ გახსნა. მას შემდეგ, რაც გაიგო, რომ მობეზრებულ, ხან მოხუც, ხანაც ახალგაზრდა ჯიშინ ძაღლებს პატრონები ქუჩაში ყრიან, მათი გადარჩენა გადაწყვიტა. დღეს ის უკვე 100-მდე ძაღლს უვლის. ელიზბარაშვილს „პირველ ვეტერინარულ კლინიკასთან“ შეთანხმება აქვს დადებული. თუ შემთხვევით, კლინიკის ძაღლმჭერების რკინის მასებში ჯიშინი, სახლიდან გამოგდებული ძალი მოხვდება, ის გლდანის ნაგავსაყრელზე ე.წ. „ბეიკერის ორმოში“ კი აღარ მიჰყავთ, პირდაპირ მასთან – თავშესაფარში გზავნიან.

ასე მოხვდა თავშესაფრის მე-4 ვოლიერში გერმანული ნაგაზი გულიკო – კეთილი, მოსიყვარულე, კარგად განვრთნილი, მაგრამ უკვე ხანში შესული, ძილის-გუდა ძალი.

გერმანულ გულიკოს და ამ თავშესაფარში მცხოვრებ ასამდე ძაღლს თითქმის ერთნაირი ისტორია აქვთ. თვითონ ვერ ჰყვებიან, მაგრამ გამოცნობა ადვილია – ხანში შესული და უმაქნისი ძალი პატრონს აღარაფერში სჭირდებოდა და სახლიდან გამოაგდო. თუმცა, იმის გამო, რომ ჯიშინი გერმანელი იყო, გულიკო, ძაღლების სასაკლაოს ნაცვლად, კომფორტულ თავშესაფარში მოხვდა.

აქ ძაღლებს საკუთარი რკინის გალიები აქვთ. ვოლიერში თითოეულ ძაღლს ხის გადახურული სახლი და წყლის ჯამი უდ-

■ საქართველოს ცხოველთა დაცვისა და გადარჩენის საზოგადოების თავშესაფარი, თბილისი მარტი 2010

ფოტო: მარიკა ქოჩიაშვილი

გას. საკვებითაც ამარაგებენ და თუ საჭირო გახდა, არც ექიმების მომსახურება აკლიათ.

ვოლიერები დანომრილია. სახელიც ყველა ძაღლს აქვს. უმეტესობა კავკასიური ნაგაზია. არიან გერმანული ნაგაზებიც, სტაფები, ქართული მთის ძაღლი, როტვეილერი და დალმატინელი.

ქუჩის პირობებს რომ შევადაროთ, აქ უპატრონო ძაღლებისთვის ნამდვილი სამოთხეა მოწყობილი, მაგრამ ამის მიუხედავად, ძაღლები გამოუდმებით რკინის ჭიშკრისკენ იყურებიან და კარის ყოველ გაღებაზე ყურებს ცქვეტენ – ჰგონიათ, რომ აი, მის ნასაყვანად პატრონი დაბრუნდა.

„ძალიან ბევრი მეცნიერული მტკიცებულება არსებობს, რომ ცხოველებს შერძინებები აქვთ – სტკივით და განიცდიან“, – ამბობს მსოფლიო ცხოველთა დაცვის ორგანიზაციის (WSPA) წევრი, ჯოი ლი, რომელიც საქართველოში 10 მარტს ცოფის პრევენციის საშუალებებთან დაკავშირებით გამართულ სემინარზე მომხსენებლად ჩამოვიდა და თბილისში მანანალა ძაღლების პრობლემასაც გაეცნო.

ძაღლები, რომლებიც წლობით ერთსა და იმავე ადამიანთან ცხოვრობენ, მას ისე ეჩვევიან, რომ გაგდების შემდეგ წყალს და საკვებს აღარ ეკარებიან და დარდისგან კვდებიან. ელიზბარაშვილი ფიცხი თათიას ვოლიერთანაა ჩაცუცქული და ცდილობს, სახლიდან გამოიტყუოს. თან მეუბნება, რომ ყოფილ პატრონზე დარდისგან მის თავშესაფარში 12 ძაღლი მოკვდა. თათია დიდი, თეთრი, ქართული მთის ძაღლია და საოცრად სევდიანი თვალის აქვს.

ჯოი ლი ამბობს, რომ ინგლისში თავშესაფარში მოხვედრილ ძაღლს მხოლოდ ერთ კვირას უვლიან, თუ ამ ხნის განმა-

ლების დაჭერას და არაჰუმანური გზებით დახოცვას ხმარდებოდა.

პირველი ვეტერინარული კლინიკა, უკვე მესამე წელია, მერიის ტენდერების უპირობო გამარჯვებულია. კლინიკის ძალმძევეებმა 2007 წლის ივნისიდან მოყოლებული 24 ათასზე მეტი ძაღლი დახოცეს, ანუ დღეში საშუალოდ 50 ძაღლს კლავდნენ.

წლევიანდელი ტენდერის შემდეგ, რომელიც მონაწილეების არასაკმარისი კომპეტენტურობის გამო სამჯერ ჩაიშალა, ხელშეკრულება ისევ პირველ ვეტერინარულ კლინიკას გაუგრძელდა. ეს ნიშნავს იმას, რომ მანანალა ცხოველების ხოცვა კვლავაც გრძელდება, რადგან მათი ასე თავიდან მოშორება გაცილებით იაფი ჯდება – თითო ძაღლი სულ 35 ლარამდე. სტერილიზაციას კი 70-დან 100 ლარამდე სჭირდება.

WSPA-სთან მერიის მიმონერით ირკვევა, რომ მერია 2010 წლის აპრილის ბოლოსთვის აეროპორტის გზატკეცილზე დიდი თავშესაფრის აშენებას დაასრულე-

გვარდება. თქვენს ქუჩებში ძაღლი მაინც დარჩება“, – აცხადებს ჯოი ლი.

ჯოი ლი მიიჩნევს, რომ პრობლემის მოგვარების პირველი ნაბიჯი საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებაა. რატომ ჩნდებიან ქუჩებში უპატრონო ძაღლები? ვიდრე უპასუხისმგებლო მეპატრონეები იარსებებენ, რომლებიც მობეზრებულ ძაღლებს ქუჩაში გაყრიან, ვიდრე არავინ დაარეგულირებს ცხოველების უფლებებს და არ შეიქმნება სპეციალური საკანონმდებლო ბაზა, მანამდე ქუჩებში უპატრონო ძაღლებს ვერ გამოვლევთ.

მოსალოდნელ საფრთხეებზე არც ის ადამიანები ფიქრობენ, ვისთვისაც ძაღლი ფულის შოვნის საშუალებაა და სხვა არაფერი. ისინი ამ პრობლემის მნიშვნელოვანი მონაწილეები არიან და მათ ძაღლების მოშენებლები ჰქვიათ. იმის გამო, რომ არ არსებობს რეგულაციის ნორმები და საკანონმდებლო ბაზა, არც ამ ადამიანების ბიზნესი რეგულირდება, რომლებიც მაგალითად ჰასკის ლეკვს 800 დოლარად ჰყიდიან.

არადა, WSPA-ს ერთ-ერთი რეკომენდაცია სწორედ ძაღლების მოშენების პროცესის დარეგულირებაა. მაგალითად, შესაძლოა, არსებობდეს კანონი, რომლის მიხედვითაც, მოშენებელს ძუ ძაღლის მხოლოდ წელიწადში ერთხელ შეჯვარების უფლება ექნება. შესაბამისად, დარეგულირდება ძაღლების გამრავლების საკითხიც და პატრონის უპასუხისმგებლობის მიზეზით ქუჩაშიც ნაკლები ძაღლი მოხვედება.

ასევე უნდა მოგვარდეს ის საკითხიც, თუ სად შეიძლება ძაღლის გაყიდვა. „არავითარ შემთხვევაში არ უნდა შეიძლება დაიყიდოს ძაღლი მანქანის საბარგულიდან გაყიდვა, – ამბობს ჯოი ლი და დასძენს, – ყველა, ვისაც კი ძაღლი ჰყავს, ამრავლებს და შემდეგ გიკვირთ, რომ ქუჩაში ამდენი უპატრონო ძაღლი დარბის“.

თუკი უპასუხისმგებლო პატრონების წარმოდგენით, ასაკიანი ძაღლის ადგილი ქუჩაშია, თუკი არც ერთი ნორმატიული აქტით არ რეგულირდება ძაღლების მომრავლებისა და მათი გაყიდვის პროცესი, მაშინ კითხვაზე – რატომ და საიდან ჩნდებიან მანანალა ძაღლები ქუჩაში – პასუხიც მარტივდება. თუკი მერია არათანმიმდევრული გადაწყვეტილებების სერიას გააგრძელებს – ქუჩის ძაღლების დახოცვას უფრო მეტად დააფინანსებს, ვიდრე მათ სტერილიზაციას და, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებაზე ზრუნვის ნაცვლად, ძაღლების თავშესაფარს ააშენებს, ეს პრობლემა არასდროს მოგვარდება. ■

■ ძაღლები, რომლებიც წლობით ერთსა და იმავე ადამიანთან ცხოვრობენ, მას ისე ეჩვევიან, რომ გაგდების შემდეგ წყალს და საკვებს აღარ ეკარებიან და დარდისგან კვდებიან.

ვლობაში მას არც ძველი პატრონი მოაკითხავს და არც ახალი ნაიყვანს, ძაღლს სამუდამოდ აძინებენ. ლი ამბობს, რომ თუკი ძაღლის ოჯახში დაბრუნების შანსი არ არსებობს, დარჩენილი ცხოვრება გალიაში გამომწყვდევას, მათი სამუდამოდ დაძინება ჯობს.

ელიზბარაშვილის თავშესაფრიდან ბოლო სამი წლის განმავლობაში სულ 60 უპატრონო ძაღლი ნაიყვანეს. მოთხოვნა უფრო მეტად ორ წლამდე ასაკის ძაღლებზეა, ხნიერები კი თითქმის არავის მიჰყავს.

„გადაარჩინე სიცოცხლე – გაასტერილე!“ – ამ ლოზუნგით ხელმძღვანელობენ განვითარებული ქვეყნები. გადაარჩინო სიცოცხლეში ის ლეკვები იგულისხმებიან, რომლებიც აღარ დაიბადებიან და, შესაბამისად, ქუჩაშიც ვერ აღმოჩნდებიან.

თუმცა, ქუჩის ძაღლების სტერილიზაცია თბილისის მერიისთვის სამი წლის განმავლობაში ვერ გახდა პრიორიტეტული. მათ მიერ გამოცხადებულ ტენდერებში სტერილიზაცია, როგორც მანანალა ძაღლების გაუვნებელყოფის ყველაზე ეფექტური გზა, საერთოდ არ იყო ნახსენები. ქალაქის ბუფეტებიდან გამოყოფილი თანხის უდიდესი ნაწილიც ამიტომ ძაღ-

ბს, რისთვისაც 187,000 ლარი გამოჰყო. WSPA-ს რეკომენდაცია კი ის არის, რომ მერიამ, პირიქით, თავი შეიკავოს თავშესაფრის აშენებისგან. „იმის გამო, რომ ძაღლის შინ წაყვანა თავშესაფრიდან არაპოპულარულია ქართული საზოგადოებისთვის, ის ვერ შესარულებს უპატრონო ძაღლისთვის დროებითი საცხოვრებლის ფუნქციას. იქ მოხვედრილი ცხოველები ვერ იპოვიან სახლს და, როცა თავშესაფარი ახალი ძაღლებით გადაივსება, ძველი ნაკადის დახოცვა გახდება საჭირო, ანუ თავშესაფარი სასაკლავოდ გადაიქცევა“, – ასეთია WSPA-ს პოზიცია, რაც მერიისთვისაც ცნობილია.

თუმცა, საქართველოში ჩამოსულ WSPA-ს წარმომადგენელს მერიიდან არავინ შეხვდა. მიზეზად მერიის კეთილმოწყობის საქალაქო სამსახურში მოუცვლელობას ასახელებენ.

„თუკი თქვენი მთავრობა მუდმივად იფიქრებს, რომ პრობლემის გადაჭრა ქუჩის ძაღლების ამოხოცვით უნდა დაინდოს, ამას ვერასდროს უშველის. ძაღლი ქუჩაში პრობლემის სიმპტომია. მერიამ იმხელა თავშესაფარიც რომ ააშენოს, რომელიც 10 ან თუნდაც 20 ათას ძაღლს დაიტევს, ეს საკითხი მაინც არ მო-

"მოითხოვთ ხახბი ნიბნები და მიიღებთ მათ"

დომინანტური პოპკულტურისა და უმონყალო კომერციული კანონების ფონზე, ხარისხიანი ლიტერატურის გადარჩენა მხოლოდ აქტიურ მკითხველს შეუძლია.

ნინო ჩიმაკაძე

ფოტო: დანიელ მენაკერი

როდესაც ამერიკელი მწერალი და ჟურნალ „ნიუ იორკერის“ მხატვრული ლიტერატურის განყოფილების ყოფილი რედაქტორი დენიელ მენაკერი 60-იან წლებში კარიერას იწყებდა, ძნელად თუ წარმოიდგენდა, რომ ოდესმე მაღალმხატვრული ლიტერატურის მომავალს ეჭვქვეშ დააყენებდა; მეტიც, ნიგნის ყოფნა-არყოფნაზეც კი მოუწევდა საუბარი. აპდაიკის, ფოლკნერის და სტივენსონის ნაწარმოებებზე გაზრდილი მენაკერი დღეს სწორედ ამ თემებზე მსჯელობს.

„თანამედროვე ამერიკული ლიტერატურა“ – ასეთი სახელწოდება ჰქონდა ერთსაათიან ლექციას, რომელიც საქართველოში ამერიკის საელჩოს მოწვევით ჩამოსულმა მენაკერმა 17 მარტს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჩაატარა.

რა ბედი ელის მაღალმხატვრულ ლიტერატურას მასობრივი კომერციული წარმოების პირობებში და როგორი იქნება ნიგნის ფუნქცია ინტერნეტის ეპოქაში? – ეს კითხვა სინამდვილეში ძალიან ძველია. მენაკერი საკუთარ „3 ეკრანის თეორიას“ აყალიბებს და ლაპარაკობს იმ სამ ისტორიულ ნოვაციაზე, რომლებმაც ნიგნის გაქრობის

■ „ინტერნეტი ერთდროულად წყველაცაა და წყალობაც. ის ანადგურებს კულტურას, მაგრამ ამავდროულად მას მუდმივად ხელმისაწვდომს ხდის“.

საფრთხე კაცობრიობის ისტორიის მანძილზე რამდენჯერმე წამოჭრა.

მენაკერის თქმით, პირველი „საფრთხე“ კინოეკრანი იყო, შემდეგ – ტელეეკრანი, მესამე ეკრანი კი კომპიუტერის მონიტორი და ინტერნეტი გახდა. მწერალი ფიქრობს, რომ ნიგნზე ყველაზე დიდი გავლენა სწორედ კომპიუტერის ეკრანს აქვს და ეს გავლენა დღითი დღე უფრო თვალსაჩინო ხდება.

თუმცა, მენაკერი ნეოფობების კატეგორიას არ განეკუთვნება და ახალი გამოწვევების მისაღებად მზადაა. ფიქრობს, რომ სიახლეების ერთმნიშვნელოვნად დადებითად ან უარყოფითად აღქმა არასწორია და

ამ შემთხვევაშიც, ის, თუ როგორ გამოვიყენებთ ამ „მესამე ეკრანს“, მხოლოდ ჩვენზეა დამოკიდებული: „ინტერნეტი ერთდროულად წყველაცაა და წყალობაც. ის ანადგურებს კულტურას, მაგრამ ამავდროულად მას მუდმივად ხელმისაწვდომს ხდის“, – აღნიშნავს მენაკერი.

მწერლის აზრით, დღეს ძალიან რთულია კულტურის ცენტრალიზება და გამორჩეული, ხელუხლებელი ფიგურების შექმნა. გვეყოლება თუ არა კვლავ ფოლკნერი ან თუნდაც ელვის პრესლი? შესაძლებელია ასეთი გამოკვეთილი ფიგურების არსებობა ინტერნეტის ეპოქაში? – კითხვას სვამს ის. და მართლაც ძნელია, სკეპტიკურად არ შეხედო ამ საკითხს, როცა თითქმის ყოველდღე ინტერნეტით ახალი „ვარსკვლავის“ თუ მწერლის დაბადების თანამონაწილენი ეხდებით.

მას შემდეგ, რაც მენაკერმა თანამედროვე ლიტერატურის ეკლექტიურობასა და დეცენტრალიზაციაზე ილაპარაკა, დარბაზიდან მას საუკეთესო თანამედროვე მწერლების ტოპ-ათეულის დასახელება მოსთხოვეს. მწერალმა ლიმილით აღნიშნა, რომ დღეს ყველას თავისი ტოპ-ათეული ჰყავს, ასეთ რეიტინგებს კი ძირითადად გაყიდვების მჩვენებლებით ადგენენ.

ლექციის მეორე საკითხი სწორედ ლიტერატურის კომერციალიზაცია იყო. მენაკერის თქმით, თუ ადრე გამომცემლები აქცენტს ნაწარმოების ორიგინალურობასა და მხატვრულ ღირებულებაზე აკეთებდნენ, დღეს იმას ბეჭდავენ, რაც, სავარაუდოდ, დიდ შემოსავალს მოიტანს.

მაღალმხატვრული ლიტერატურის გადარჩენის ერთადერთ გზად მენაკერი აქტიური მკითხველის არსებობას მიიჩნევს. მხოლოდ მკითხველის აქტიურობით შეიძლება, „და ვინჩის კოდისა“ და „ჰარი პოტერის“ წარმატების პარალელურად, მაღალმხატვრულმა ლიტერატურამაც შეინარჩუნოს როლი და ასეთი ტიპის ტექსტები გლობალურმა კომერციულმა კანონებმა საბოლოოდ არ შთანთქას. ■

პიუხ სახოზი "პიუ-პიუს პიუსი"

საფრანგეთის პრეზიდენტის ვაჟი იმ რეპერის პროდიუსერია, რომელიც ხელისუფლების წარმომადგენლებსა და პოლიციას დაუნდობლად დასცინის.

დავით ბუხრიკიძე

მოკლედ და ოდნავ სარკასტულად: სარკოზების ოჯახს ახალი ვარსკვლავი შეემატა. საფრანგეთის პრეზიდენტის მეუღლის, კარლა ბრუნის სამოდლო თავგადასავლებისა და ვოკალური კარიერის შემდეგ საფრანგეთში დიდი ინტერესი და არანაკლები მხიარულება გამოიწვია შოუბიზნესში ნიკოლა სარკოზის ვაჟის, პიერ სარკოზის გამოჩენამ. პრეზიდენტის უფროსი ვაჟი, 24 წლის პროდიუსერი პიერ სარკოზი, ერთ-ერთ ვიდეოკლიპში გადაიღეს. პიერი მუსიკალურ უელტს უცნაურად ამაყი და თვითკმაყოფილი ღიმილით უზის. მისი მწვანე ჰალსტუხი და წითელი ჟილეტი კი, ეკრანზე გამოჩენილ წარწერასთან ერთად – „პიუ-პიუს პრინცი“, მხოლოდ ამდაფრებს მაყურებლის ირონიას.

პიერ სარკოზი საფრანგეთში კარგად ცნობილი მუსიკოსისა და მომღერლის ლასლო ჯონსის პროდიუსერაცაა და მის ვიდეო-რგოლშიც მონაწილეობს. კლიპში ბრილიანტი გაპოხილი, სულელურად მომღიმარი და მასიური ოქროს სამკაულით მოსილი პიერ სარკოზი ფრანგებისთვის ბოლო თვეების განმავლობაში დაცინვისა და ერთგვარი

სტილის – ბლინგ-ბლინგ-ის სიმბოლოდ იქცა.

ეს სიტყვა თავიდან რეპერების ჩაცმის სტილის აღსანიშნავად გამოიყენებოდა, ვისთვისაც დამახასიათებელია ჭრელა-ჭრულა სამოსი, სამკაული და ოქრო. თუმცა ნიკოლა სარკოზის გაპრეზიდენტების შემდეგ ამ სიტყვამ უფრო განზოგადებული შინაარსი შეიძინა და დღეს გადაჭარბებულ სანახაობას, ხაზგასმულ, უგემოვნო სიმდიდრეს უფრო ნიშნავს. იახტების, ოქროს საათებისა და საერთოდ, ფუფუნებისადმი მიდრეკილების გამო, ფრანგებმა საკუთარ პრეზიდენტს სწორედ „ბლინგ-ბლინგ პრეზიდენტი“ შეარქვეს.

კრიტიკოსები აღნიშნავენ, რომ უმცროსი სარკოზის მუსიკალური პროტესტი „მამის წინააღმდეგ მიმართული სტიქიური გამოვლინებაა“. სინამდვილეში კი ეს შეფასებები მხოლოდ ანტი-ბურჟუაზიული მითოლოგიაა და პიერ სარკოზი უბრალოდ შემოქმედებითად ერთობა. მუსიკალური პროდიუსერის კარიერა მან რამდენიმე წლის წინ „მოზეს“ ფსევდონიმით დაიწყო, თუმცა ახალ კლიპში მისმა გამოჩენამ საიდუმლოს ფარდა ახადა და ფსევდონიმის უკან ამოფარებამაც აზრი დაკარგა. მოკლედ, რა „უცნობიცაა“ ჩვენთვის გაჩეჩილამე, ის „მოზეა“ ფრანგებისთვის პიერ სარკოზი... იმ განსხვავებით, რომ პირველს ცოტა დააკლდა პრეზიდენტის ძმა გამხდარიყო, მეორე კი, დიდი ხანია, პრეზიდენტის შვილია.

როგორც ამბობენ, პიერ სარკოზის მიერ დაფინანსებული პიუ-პიუსის ჯგუფი და მომღერალი ლასლო ჯონსი საფრანგეთის პროვინციებში დიდი პოპულარობით სარგებლობს; მით უმეტეს, რომ ფრანგული რეპი მძაფრი სოციალურობით და პოლიტიკურობით გამოირჩევა, რასაც ემიგრაციის მწვავე პრობლემებიც ემატება. რეპ-ჯგუფი სიმღერების ტექსტებში ხელისუფლების წარმომადგენლებს, პოლიციას და საზოგადოებისათვის ცნობილ ადამიანებს დაუნდობლად დასცინის.

როგორც ჟურნალისტი და მუსიკის კრიტიკოსი ოლივიე კაშანი წერს, „პიერ

სარკოზი ფრანგულ რეპში არა თავისი სახელით, არამედ მოზეს ფსევდონიმით დამკვიდრდა; რადგან იცოდა, რომ მისი შემოქმედებით კი არა, მამის გვართი შეაფასებდნენ. ამ ერთი შეხედვით, სოციალურ ვოდევილში არსებითი ისაა, რომ უნებლიეთ პიერ სარკოზი მართლაც დამოუკიდებელი მუსიკის განვითარებას უწყობს ხელს. გარდა უშუალოდ პროდიუსერობისა, იგი მუსიკასაც წერს, თუმცა ხარისხს ამ შემთხვევაში ნაკლები მნიშვნელობა აქვს, მთავარი სარკოზის პიროვნული და სოციალური გავლენაა, რაც თავად საფრანგეთის პრეზიდენტისათვისაც ლამის მიუღწეველი ფუფუნებაა“.

დავძენთ, რომ იუმორით (და ალბათ, ცოტა თვითირონიითაც) პიერ სარკოზი ერთდროულად თავისუფალი ხელოვანის, ნუჯორიმის, მუსიკალური პროდიუსერისა და „შურისმაძიებელი“ შვილის როლს თამაშობს, საიდანაც „ბლინგ-ბლინგ პრეზიდენტობამდე“ ძალიან მცირე მანძილი რჩება. და თუ ეს თამაში, გარკვეული მიზეზების გამო, საკმარისად ირონიულად არ აღიქმება, მოსაწყენ ბურჟუაზიულ გასართობებს მაინც აშკარად სჯობს. მაგალითად, ჯობია თუნდაც მისი უმცროსი ძმის, ჟანის სერიოზულ ვნებას უგო ბოსის ნაცრისფერი კოსტიუმების მიმართ; ან ასევე ჟანის პოლიტიკურად აწონდაწონილ, მაგრამ მოსაწყენ ცხოვრებას. ამბობენ, რომ ნიკოლა სარკოზის უმცროსი ვაჟი, ჟან სარკოზი, პოლიტოლოგიითაა სერიოზულად გატაცებული.

ლასლო ჯონსის ჯგუფის ახალი კომპოზიცია სახელწოდებით „ჩამტვირთე, უფასო ვარ“, კრიტიკად აღიქმება ჩამწერი სტუდიების მიმართ, რომლებიც მომღერლებისა და მუსიკალური ჯგუფების მუსიკას უფასოდ ქაჩავენ სხვადასხვა ვებგვერდებიდან და შემდეგ მათ უსირცხვილო კომპილაციას ავრცელებენ. თუმცა, სიმართლე რომ ითქვას, პიერ სარკოზის თაყვანისმცემელი გოგონებისათვის ახალი კომპოზიციის სათაურს უფრო სხვა, თამამი მნიშვნელობა აქვს...

ყვანაფეხი დაღმისის შესახებ

სოფი ლორენის ახალი ავტობიოგრაფიული როლი

დავით ბუნრიკიძე

იტალიის სახელმწიფო ტელევიზიამ (RAI) კინომანებს სასიამოვნო სიურპრიზი მოუმზადა. ორსერიანი სატელევიზიო ფილმი, სახელწოდებით „ჩემი სახლი სარკეების ტყვეობაში“, მარტის ბოლოს გავა ეთერში და იგი სოფი ლორენის ახალგაზრდობის წლებზე მოგვითხრობს. იტალიური კინოს უდიდესი ვარსკვლავი ავტობიოგრაფიულ ფილმში თავისი დედის, რომილდა ვილანის როლს ასრულებს. პუბლიკა დიდი ინტერესით ელის პრემიერას, რადგან, სოფი ლორენის გარდა, ფილმში სცენარის თანაავტორად მისი და მარია შიკოლონე გვევლინება (სოფი ლორენის ნამდვილი გვარი შიკოლონეა).

ფილმი სწორედ სოფიას დის, მარიას მემუარების მიხედვით არის გადაღებული და ორ პარალელურ ისტორიას მოგვითხრობს – დედის, რომელიც მუულის ძალადობრივი სიყვარულის მსხვერპლია, და რომლის როლსაც სოფი ლორენი ასრულებს, და ქალიშვილების, რომლებიც განსხვავებულად აღიქვამენ ოჯახურ დრამას. უფროსი სოფი (რომელსაც ახალგაზრდა, მაგრამ უკვე პოპულარული იტალიელი მსახიობი მარგარეტ მადე თამაშობს) მამას, რიკარდო შიკოლონეს ეგოიზმსა და ოჯახურ ძალადობაში ადანაშაულებს; ხოლო უმცროსი – მარია დანაშაუდვად დედას მიიჩნევს, რომელმაც მას რომანო მუსოლინიზე დაქორწინება აიძულა და, ფაქტობრივად, ჯაზის მომღერლის კარიერა დაუსამარა.

სწორედ ურთიერთგამომრიცხავი ფაქტების დაპირისპირება და ამბის პარალელური თხრობა ქმნის დრამატურგის მთავარ ლერძს,

რომლის ირგვლივაც იგება დედის, სოფისა და მარიას ცხოვრების ეპიზოდები. საინტერესოა უკვე ფილმის დასაწყისი, როცა რიკარდო შიკოლონეს ოჯახი იგებს, რომ სოფის 1962 წელს ფილმისათვის „ჩოჩარა“ „ოსკარს“ გადასცემენ. ამავე დღეს კი მარია შეიტყობს, რომ ფეხმძიმეა.

„სოფი ლორენს დედის როლში ტრაგიკული და ერთგვარად ამბარტავენული ნოტები შემოაქვს. რომილდას თეთრი საქორწინო კაბა არც ღირსება. მან ქალიშვილებს შესწირა ცხოვრება. თუმცა უმცროსს, მარიას თავისი ეგოიზმით ცხოვრებაც და არტისტული კარიერაც დაუნგრია. ეს არის ავტობიოგრაფიული ფილმი, რომელიც ფსიქოანალიტიკური მოტივებითაც არის დატვირთული. ქვეტექსტში კი განუწყვეტლივ იკითხება მსხვერპლშენიერისა და პასუხისმგებლობის თემები“, – აღნიშნავენ კინოკრიტიკოსები.

ფილმში „ჩემი სახლი სარკეების ტყვეობაში“, დედის როლისადმი გაორებული დამოკიდებულების მიუხედავად, სოფი ლორენმა დახურულ ჩვენებაზე, კინოსტუდია „ჩინეიტაში“ აღნიშნა, რომ არტისტულ კარიერას და, საერთოდ, ყველაფერს, რასაც მან მიაღწია, უნდა უმაღლოდეს სწორედ დედას, რომელმაც ამისათვის ყველაფერი გააკეთა. ვარსკვლავმა კამერების წინ ცოტა იტირა კიდეც და აღნიშნა, რომ ბავშვობა არ დავიწყებია და დედის ხატს სულის სიღრმეში ატარებს. ფილმის ტელეპრემიერა RAI-ზე მარტის ბოლოს გაიმართება. სავარაუდოდ, მას ევროპის სხვადასხვა ქვეყნის ტელევიზიებიც უჩვენებენ.

გამოიწერეთ შურნალი „ლიბერალი“

ციბეხანი

24 ნომერი (6 თვე)
60 ლარი

48 ნომერი (1 წელი)
120 ლარი

PDF ვერსია

24 ნომერი (6 თვე)
35 ლარი

48 ნომერი (1 წელი)
70 ლარი

შურნალის გამოსაწერად
დაგვიკავშირდით ტელეფონზე:

23 37 31, (899) 48 62 41

ან მოგვანოდეთ თქვენი

საკონტაქტო ინფორმაცია

ელ-ფოსტით: info@liberali.ge

სამაჩუხუხო სეზონი

სირცხვილია სამარშრუტო ხაზების და მანქანების მფლობელების დამოკიდებულება საკუთარი მოქალაქეებისადმი. ისინი, ფულის შემოტანის გარდა, არაფერს სთხოვენ დაქირავებულ მძღოლებს.

კახა თოლორდავა

ჩემი მარჯვენა ხელი შავთმიანი ქალის ბარძაყზე დევს. მართალია, შემთხვევით მომიხვდა, მაგრამ სხვა გამოსავალი არ იყო, მგონი, თვითონაც მიხვდა და გაგებით გამიღიმა (ბოლოს და ბოლოს მე ხომ მას ადგილი დავუთმე, როდესაც მძღოლმა ნახირივით ამორეკა მეზავრების შემდეგი, ფეხზე დასადგომად განწირული ულუფა მანქანაში?). წინააღმდეგ შემთხვევაში, კიდევ უფრო წინ უნდა გადავხრილიყავი და ხელი შუშაზე მიმედო. ასე რომ მექნა, მის გახურებულ სუნთქვას ალბათ სადღაც მარცხენა ყურის მიდამოებში ვიგრძნობდი, ეს კი ნამდვილად ზედმეტი იქნებოდა... პერიოდულად, ვიდრე მეორე, დიდსაყურებიანი ქალბატონი, ჩემსა და შავთმიან ქალბატონს შორის ცდილობს გაძრომას, მე უკან ვიხრები (ამ დროს კარგა მაგრად ვანვები ხელით შავთმიანის ბარძაყს, უკან გადაქანებისათვის საკმარისი გაქანება რომ ავიღო) და სულ რამდენიმე წამით ორივე თეძოზე ვადებ ხელებს დიდსაყურებიან ქალბატონს, თან ვცდილობ, მხრით ვაგრძნობინო ჩემ გვერდზე მდგარ გაუპარსავ მამაკაცს, რომ თუ შესაძლებელია, კიდევ უფრო გაიწიოს გვერდზე. მისი ერთი ხელი მანქანის ჭერზეა აკრული, მეორეს კი უმისამართოდ აფათურებს რაიმე მყარი საყრდენის დასაძებნად, როგორც იქნა, პოულობს ვიღაც ახალგაზრდა მამაკაცის სახეს და მთელი ძალით აწვება მას. ამასობაში დიდსაყურებიანი ქალბატონი როგორღაც უძვრება ჩემს ხელებს და ინტერესით იყურება უკან იმის გასარკვევად, თუ ვის ხელში გაატარა უკანასკნელი რამდენიმე წამი. მერე ჩემი მარჯვენა ხელი კი ისევ იმ შავთმიანი ქალბატონის ბარძაყზე ბრუნდება. ის კვლავ გაგებით მიღიმა. არაფერი სერიოზული არ ხდება, ასეთია ყოველდღიური სექსი თბილისის სამარშრუტო ტაქსებში და ამით მოქალაქეების დიდი ნაწილია დაკავებული...

გავაგრძელებ... სამარშრუტო ტაქსი ლამის პროსპექტის შუაგულშია გაჩერებული. უკნიდან მანქანები გვიპიპინებენ. ჩვენს მძღოლს ეს ნაკლებად ანაღვლებს, რადგანაც, ჩამსვლელების გარდა, ქუჩის კუთხეში ამომსვლელებიც დგანან; ორი ადამიანი ე.ი ლარი, თუმცა სრულიად გაუგებარია, თუ როგორ უნდა ჩაეტიონ ისინი მანქანაში. კაბინაში რაღაც სრულიად შეურაცხმყოფელი რუსული სიმღერა უკრავს ძალიან ხმამაღლა. „ჩავინიოთ, ამომსვლელები გავატაროთ!“ – ხმამაღლა იძლევა ბრძანებებს მძღოლი. მან ნამდვილად არ იცის, რომ სულ რაღაც ორიოდ ნუთის სიცოცხლე დადარჩენია, მთავარია იმ შავთმიანი ქალბატონის ბარძაყიდან ხელის აღება მოვახერხო და გასასვლელისკენ წავინიო, მერე მე ვიცი...

ყველაფერი ამის შემდეგ მოკლედ ვიტყვი: სექსუალუ-

თბილისის სამარშრუტო ტაქსი, 2010

რი სიამოვნების მიღებისთვის ყველა პირობის მიუხედავად, თბილისური სამარშრუტო ტაქსები თბილისის სირცხვილია! სირცხვილია მათ გასაჩერებლად ხელის აწევაც კი, სირცხვილია კარის გამოღება და კაბინაში შეძრომა, სირცხვილია თავისუფალი ადგილისკენ წელში მოხრილად ხოხვა, სირცხვილია (თუ ადგილი არაა) წელში მოხრილი ფეხზე დგომა, სირცხვილია არავინ ხმას რომ არ ვიღებთ და არავინ პროტესტს არ გამოვთქვამთ, სირცხვილია მუსიკალური რეპერტუარი სამარშრუტო ტაქსებში, სირცხვილია გაუპარსავი, ხელდაუბანელი და პირში სიგარეტ-გაჩრდილი მძღოლები (არ დამინყოს ახლა ვინმემ, – უჭირო და ვერ იბანენო!) სირცხვილია სამარშრუტო ხაზების და მანქანების მფლობელების დამოკიდებულება საკუთარი მოქალაქეებისადმი. ისინი, ფულის შემოტანის გარდა, არაფერს სთხოვენ დაქირავებულ მძღოლებს; სირცხვილია „ბორჯომის“ პლასტმასის ბოთლებით დამაგრებული სამარშრუტო ფირნიშები, სირცხვილია სუნი და ჭუჭყი მანქანებში, სირცხვილია ზედმეტი 50 თეთრისთვის ჩადგმული მოუხერხებელი, ზედმეტი სკამები, სირცხვილია მანქანების გაუმართაობა, სირცხვილია მათი ჩაჭყლელილობა და გაურეცხაობა, სირცხვილია, რომ არავის რცხვენია სამარშრუტო მანქანებში ჩაჯდომის... მე მოვრჩი!

სამარშრუტო ტაქსში ჯდომისას თბილისელებს ანიტა რაჭველიშვილის ლა სკალაში წარმატება არ უხარიათ, არც თბილისელობა უხარიათ... ■

რადიო „ნაცნობი“ გეგავტიშებათ
კლუბში „ნაცნობი“

- ტრადიციული ქართული საზარკაულო
- სოცხალი მუსიკა

WWW.LIBERALI.GE

